

Григорій Ліщенко

**ВЕРЕСНЕВА
КОЛИСКА**

Григорій Ліщенко

**ВЕРЕСНЕВА
КОЛИСКА**

Кіровоград-2013

ББК 84(4УКР) 6-5

УДК 82-1

Л 67

Ліщенко Григорій.

Л 67 Вереснева колискова – Кіровоград:

Центрально-Українське видавництво, 2013. - 234 с.

ISBN 978-966-130-016-2

У цій збірці, яка є лише частиною щедрого поетичного доробку автора, представлені надзвичайно милозвучні, ліричні, зворушливі поезії про рідний край, його чарівну природу, а також філософські роздуми поета про вічне й минуле, людину і час, отчий дім і всесвіт.

ББК 84(4УКР) 6-5

УДК 82-1

ISBN 978-966-130-016-2

© Г.Ліщенко, 2013

© Центрально-Укр. вид-во, 2013

* * *

Туман густою бородою
Лоскоче верби край води.
Мені б вернутися туди,
Де спить хатина під горою.
Всю стріху вкрив зелений мох,
Навколо синій ліс дримає,
Там, під пеньком, казки ховає
В торбиночці старенький Ох.
Стежок там дивні плетива
Давно під листя поховались,
Вони мене не дочекались
І вкрила їх густа трава.
Мені б вернутися туди
І всі стежини відшукати,
З відра, що батько вніс до хати,
Ще раз напитися води.

* * *

Закружляла осінь величава,
Синьоока і рудоволоса.
У степах, на пожовтілих травах
Впали зорі у холодні роси.
Щось туман шукає по долині,
Може, літа золоті дукати?
Тягнуться вервечки журавлині
У чужі краї тепла шукати.
Облетіли пелюстки на квітах,
Ягодами плачуть горобини.
І вмирає день, розп'ятий вітром,
На кущі колючої шипшини.

* * *

Старенька фотографія в альбомі,
Від років пожовтіла вже зовсім.
Вдивляюся в обличчя незнайомі,
Хоч цих людей давно немає всіх.
Переплелися «вчора» і «сьогодні»,
Пірнули у незбагнені світи.
І марно щось шукати в літ безодні,
Бо все одно нічого не знайти.
А час у безкінечному огромі
Не відає і сам, куди летить.
Старенька фотографія в альбомі –
Це вічності одна єдина мить

* * *

Ах, ця ніч морозна і ясна
Сипле зорі в снігові сувої.
Навіть сови в кольорових снах
Білизни не бачили такої.
Не почувеш шуму їхніх крил,
Тінь хіба що зловиш краєм ока.
Сплять під білим саваном вітри
Край дороги, де сосна висока.
Лютий холод, всівшись на поріг,
Інеєм залазить у хатину.
І стікає кров'ю прямо в сніг
На вітрах порізана калина.

* * *

У багрянцю вбраний ліс
Закутався у тишу.
Вогнистий звір, хитрючий лис,
На полювання вийшов.
Сьогодні цілу ніч не спав,
Блукав самотньо гаєм.
Сам жертвою під ранок став,
Тепер ось помирає.
Червона стелиться імла,
Із рани кров сочиться.
Ах, чом хвостом не замела
Його слідів лисиця?

* * *

Ці ягоди горобини
Гірки-гірки.
Скажи, з чиєї це вини
Вони такі?
Чи через те вони гірчать,
Що мерзнуть дні?
Що дикі гуси вже кричать
У вишині?
Чи не тому, що не знайти
В саду троянд?
Чи може через те, що ти
Вже не моя?

* * *

Мокре полотнище хмари
Важко звиса над землею.
Синь прохолодою марить,
Скоро подружиться з нею.
Сіно давно у копиці,
Сад одягнувся в обнову,
Ночі ховають зірниці
В тищу глибокого рову,
Ранки, немов сірі чаплі,
Ноги в стерні покололи.
Літо згоріло до краплі,
Наче й не було ніколи.

* * *

Вже зорі на вітрі сурмлять
І трави пожовклі сплелися.
У лісі мільйони багать,
Дивись тільки, не обпечися.
Пекучі, здається, вітри,
Вони шаленіють і б'ються.
Долоню в долоню потри,
До щік притули і забудься.
Бо осінь згоряє, либонь,
І літа давно вже немає.
Тому цей холодний вогонь
Так душі людські обпікає.

* * *

Ой ви, коні, мої коні,
Чорні, наче ніч.
У неволі, на припоні,
Ще й стрижені.
Були ви колись гривасті,
Швидкі і буйні,
А тепер, аби не впасти,
Бродите сумні.
Не розчеше вашу гриву
Вам солоний бриз.
Хоч з високого обриву
Головою вниз.

* * *

Брату Володі

В тім краю, де ми росли з тобою,
Всі сліди дитячі зливи змили.
Лиш хатина мріє під горою,
Щось до болю рідне в ній і миле.
Поріділу стріху скуба вітер,
Ребра кроквів вибілило сонце.
Яблуні старої довгі віти
Заглядають у мале віконце.
Не прийде ніхто до хати в гості,
Лише часом гірко скрикне птиця.
Міднорогий місяць з високості
Ледь освітить мавок вечорниці,
Літня ніч, настояна на травах,
Промайне, неначе за хвилину.
Впадуть зорі в росяні заграви
І скупають гори та долини.
Потім вітер знов розбудить тишу,
Сонні вільхи в лісі розгойдає.
Хто й коли хатину цю залишив –
Того вже ніхто не пам'ятає.

* * *

На струнах вітру грає осінь
Смичком безлистої тополі.
Аж ген блукають ранки босі
В давно поораному полі.
Здається, все вона укрила
Туманами, що сплять в долині.
Самотній ворон чистить крила,
Він сам собі не радий нині.
Червоним полум'ям калина
Край лісу спалахнути встигла.
І гріється холодна днина
Над жаром ягід перестиглих.

* * *

Листя кольорове
Вітер заміта,
Вечір супить брови,
Певно, неспроста.
Линуть сиві хмари –
Їм кінця нема,
Синь снігами марить,
Скоро вже зима.
Відлетіли птахи,
Згіркла далина,
Ах, яка невдаха
Осінь ця сумна.

* * *

Сива, забута казка,
Очі такі сумні.
Просить вона: «Будь ласка,
Холодно тут мені.

В хату впустіть до себе,
До діточок малих.
Завжди була потреба
В добрих казках отих.
Я ж бо вас всіх ростила,
Кожен же був дитям,
Зараз не маю сили,
Впала у забуття.
В хаті у вас комп'ютер,
Дивно змінився час.
Важко мені збагнути,
Що я чужа для вас».

* * *

Вже пізня осінь вогняним крилом
До краплі, до останку все спалила.
Здається, літа зовсім не було, –
Нічого після нього не лишила.
Понесла за моря, хто зна куди,
Ген, попід хмари ланцюжки лелечі.
І де б сьогодні ти вже не ходив,
Навколо тільки жовта порожнеча.
Ні щебету пташок, ні теплих злив,
Лиш днів промоклих сіра анемічність.
І синіми очима стиглих слив
Забутий сад вдивляється у вічність.

* * *

Останній сніг негадано, неждано.
Останній сніг, ну хто його просив?
Останній сніг. Він був таким жаданим,
Після дощу, що зранку моросив.
Останній сніг на мокру землю пада,
Останній сніг, кружляючи летить,
Останній сніг, скажіть, яка досада –
Упасти і загинути за мить.

* * *

Вітер в яругах трубить,
Затишку не проси.
Спраглого листя губи
П'ють голуби́нь роси.
Ключ журавлиний лине,
Губиться десь в імлі.
Осінь свої картини
Пише на неба тлі,
Гусне на пензлі охра,
Сивіє далина.
Днина, до нитки мокра,
Тулиться до вікна.

* * *

Як просто залишатися собою,
Не прикидатись, а таким, як є.
Не бавитися долею чужою,
Не зачіпать того, що не твоє.
На віражах життя не спотикатись,
Не скніти у неволі та журбі.
І до кінця людиною зостатись,
Ніколи не зневірившись в собі.

* * *

Дрімають сні солом'яних дахів,
Пропахли полянами скрізь тумани.
На землю лунко падають каштани,
І відлітає сірий ключ птахів.
І човники листочків по воді
Усе пливуть у далі неозорі.
І сипляться із неба сонні зорі
У жовті крони втомлених садів.
Стожарами виблискує роса
Край стежки, на покинутім покосі.
Вмістились у єдинім слові «осінь»
Увесь цей світ, прощальна ця краса.

* * *

Гойдається хмільна теплінь
На видноколі.
І вітрові вже дути лінь,
Втиха поволі.
Вже сонце в золоту дуду
Навчилось грати.
Я завтра у степи піду
Весну стрічати.
Брунькатий ранок до кишень
Туман ховає.
Не розминутися б лишень
За небокраєм.

* * *

Я сфінкс, я таїна таїн,
Господар пірамід величних.
До сонця і вітрів я звичний,
І вічний сторож цих руїн.
Нема для мене таємниць,
Усе я знаю достеменно,
Я пам'ятаю поіменно
Усіх рабів, царів і жриць.
Приглянься до очей моїх,
Прислухайся до уст камінних
Й ти зрозумієш неодмінно,
Що я мудріший від усіх.

* * *

За дощами згубились простори,
Недалеко тепер до зими.
Вже пташки відлетіли за море,
На прощання махнувши крильми.
Сонний ранок присів біля тину,
Через поле сліди від коліс,
Біля яру згоряє шипшина,
Залоскотана вітром до сліз.
І напившись вологи по вінця,
Пізня осінь притулку шука,
Назбиравши під кленом червінців
У промоклий поділ фартушка.

* * *

Підперезали степ дороги,
За горизонтами сплелись,
Край неба місяць міднорогий,
За сосну в лісі зачепивсь.
А чи відчепиться, хто знає,
Бо, певно, зараз бачить сни.
Та вітер ще когось гукає,
Кричить в димар, мов навісний.
Морозна ніч в снігу по боки,
Блука біля моїх вікон.
Й стара сова в дуплі глибокім
Від мене заховала сон.

* * *

Цей вітер, що ти з ним подієш,
Коли на дворі падолист?
Він вже по-іншому не вміє,
Лиш пальці в рот – і дикий свист.
Промоклі хмари рве на клоччя,
Кружляє ними в вишині.
Відпочивать ніяк не хоче,
Запоєм п'є дощі хмільні.
До мене залетить сп'янівши,
Присяде на краю стола.
І для зими напише віршик
Пером лелечого крила.

* * *

В безкраях океану, десь на дні,
Дрімає місто у самотині.
Ніхто його ще віднайти не зміг
Серед глибин холодних і німих.
Коли ж промінчик зазирне сюди
Крізь товщу кришталевої води,
У пору штилю тиху та ясну,
То місто прокидається зі сну.
Видніється високий білий храм,
Розкидані колони тут і там,
А на руїнах мармурових стін
Ростуть коралів зарослі густі.
Безлюдних вулиць дивні плетива
І площ безмовних тиша вікова.
Лише дельфіни й риби тут живуть.
Це місто Атлантидою зовуть.

* * *

Восени полини гірчать
І п'янять, як хмільне вино.
Ах, спочатку б усе почать,
Та весна відцвіла давно.
В довгі пасма пожовклих трав
Ранок зорі росин вліта.
Над вогнем лісових заграв
Журавлиний ключ відліта.
І збагнувши усе за мить,
Що прощання прийшла пора,
Враз душа твоя защемить,
Перегіркнувши на вітрах.

* * *

В зеленій глибині лісів,
Де мешкають казки незримі,
Старезний пень на мох присів
І весь у спогади поринув.
Згадалися далекі дні
І квіти в мавкинім волоссі,
А їхні очі чарівні
У снах він часто бачить досі.
Розлогі крони, пишний лист,
О, як він ними утішався.
Не раз під ним хитрющий лис
Від громовиць і злив ховався.
Ах, молодість, нехай їй грець,
Стекла весняними дощами.
Увесь струхлявів нанівець
Він часто світиться ночами.

* * *

В зелені пригорщі ялин,
Короткий день стіка.
І перелітних птахів клин
Від холоду втіка.
Нелегко сірим цим пташкам,
Сумна прощання мить.
Дорога довга і важка,
Не кожен долетить.
Не всі повернуться назад,
Як боляче й шкода.
В той день, коли розквітне сад,
Ніхто їх не згада.

* * *

Вересень літо вицідив
Осені у поділ.
Небо, на сонці вицвіле,
Вимокло у воді.
Хмари пливуть непрошені,
Вітру протяжний схлип,
Стиглі дощу горошини
Б'ються в зіниці шиб.
Птахів тривожні верески,
Скоро летіти в даль.
Що ж ти накоїв, вересню?
Як мені літа жаль!

* * *

Цвітом сипнули вишні,
Білим, неначе сніг.
Де ви, літа колишні?
Чом я вас не зберіг?
Сріблом на скроні впали,
Зникли у даліні.
Як вас лишилось мало,
Ніби на сміх мені.

* * *

В долинах снів фіалки сині сплять,
Закутавшись в туману пелюшки.
У небі зорі втомлені висять,
Скупався місяць в глибині ріки.
Малий цвіркун торкнув смичком струну,
І полилась мелодія ураз.
Фіалки сплять в долинах, повних сну,
Дитино, спи, давно заснути час.

* * *

Де ти, миле літечко,
Розгубило дні?
У саду ні квіточки,
Холодно мені.
Все ніяк не втомиться
Вітер навісний.
Грюка у віконниці,
Розганяє сні.
Вже поля поорані,
Сумно навсібіч.
І кружляють ворони
Чорні, наче ніч.

* * *

Вишиваночку багряну
Клен скидає помаленьку.
Пасма сивого туману
Мокнуть в річечці міленькій.
Ранки сірі та недужі,
У садах пташок не чути.
Тільки вітер у калюжі
Сонну воду каламутить.
Гнізда кинуті лелечі
Потомились від розлуки.
І кладе тобі на плечі
Осінь жовті свої руки.

* * *

Моя ти мово, піснею сповита,
Нещасна і щаслива водночас.
Ти ворогом не раз була побита,
Пригноблена й обсміяна не раз.
Але завжди із попелу вставала,
Всім зайдам і чужинцям на біду.
В простій селянській хаті розцвітала,
Мов квітка у весняному саду.
Ти вірила в безсмертну силу слова,
Якого не здолати, не убить.
Допоки буде українська мова –
Допоки й Україна буде жить.

* * *

Посеред широкої дороги,
Що в бетон закована лежить,
Зі щілини паросток убогий
Тягнеться до сонця кожду мить.
Тут вітри зернятко загубили,
А самі полинули в світи.
Скільки ж то в зернятка того сили,
Що змогло з неволі прорости?

* * *

Холодно, сиро, незатишно,
Листя обірване вщент.
Я не шукатиму затишку,
Блукати піду з дощем.
Сіє він, ніби крізь ситечко,
З голих густих верховіть.
Весь перемокну до ниточки,
Нікому буде зігрить.
В полі чужому, далекому,
На перехресті доріг,
Стану я сірим лелекою,
Що відлетіти не зміг.

* * *

Скоро серпень сховає в торбину
Теплі дні, до одного усі.
І підставивши сонечку спину,
Сірий степ спорожніє зовсім.
Завогніють дерева на вітрі,
Запалають шипшини кущі,
Та у місяця жовту макітру
Буде осінь щідити дощі.
І високо, аж ген, понад світом,
Покидаючи гнізда свої,
Сірі птиці, як спогади літа,
Полетять у далекі краї.

* * *

Всихає старезна сосна,
Вітри вже верхівку зломали.
Сьогодні для неї весна
Байдужа і зовсім не мила.
Промчались над нею літа
Нестримно і несамовито.
О, скільки вона пам'ята,
Що їй довелось пережити.
Морозом палима не раз,
Стрічала і бурі, і гради.
Жорстоким до неї був час,
Не знала від нього пощади.
Вирує весняна вода,
Живицею пахне і глеєм.
Сосна, наче птаха руда,
У вічність летить над землею.

* * *

Золотіні, стільки золотіні
Наловили вересневі дні.
На гарячій листі світлотіні
Осінь вимальовує мені.
Мастихіном вітру, без втоми,
Накладає фарби тут і там.
Я нікому, чуєте, нікому,
Ту красу осінню не віддам.
Заберу це диво із собою
І зимовим, прохолодним днем,
В спомини порину з головою,
Обігріюсь осені вогнем.

* * *

Тіло жде зі старістю побачення,
Притомилось, зранене болить.
А душа, ще зовсім не розтрачена,
Тягнеться до неба кожную мить.
Вся така розвихрена й розкрилена,
Й досі сподівається на те,
Що я знову побіжу хлопчиною
Доганяти літо золоте.

* * *

Уже зоря пофарбувала ліс
Тоненьким пензлем променів барвистих.
У небі сиві хмари, повні сліз,
Усе пливуть у далечінь імлисту.
За ними птиці линуць в вишині,
Не погукати і не наздогнати.
Для тебе залишились тільки дні,
Які ніяк не хочеш ти прийняти.
І душу щем пронизує до дна
І вже від нього захисту немає.
Чия ж вина у цім, чия вина,
Що літо нас так швидко покидає?

* * *

В шумкій воді розвихрена весна
Купає неба голубиць бездонну.
І знов душа, від збудження хмільна,
Неначе виривається з полону.
Летить у вись, назустріч журавлям,
Радіючи весни хвилині кожній,
А тіло, як безсиле немовля,
На ноги твердо стати неспроможне.
І дивиться із болем їй у слід,
Й гіркі образи в серці завмирають.
Невже, проживши разом стільки літ,
Вони нічого спільного не мають?

* * *

Сад, розхристаний на вітрах,
Від роси і дощу промок.
Прілим листям увесь пропах,
Ловить полами синь зірок.
Заблудився туман густий,
Сновигає в саду, як тінь.
Відпусти мене, відпусти,
Із птахами у далечінь.
І розлуки пробач мені,
І діждатись мене зумій.
Повернуся я навесні,
Бо весна – це пора надій.

* * *

Тихий день згорів до краю,
Срібний місяць впав на води,
Вітер листя обриває,
По калюжах колобродить.
Я вдивляюся у простір,
На столі папір горою,
А думки мої, як гості,
Не дають мені спокою.
Ріжуть римами по нервах
Уночі не хочуть спати.
Написав би я шедевра,
Та не знаю, як почати.

* * *

Покинуте гніздо в безлистім гіллі,
Листок опалий в ньому задрімав.
У небі дикі гуси, гиля-гиля,
Напевне, скоро буде вже зима.
Одягнеться вона у білі шати,
Периною м'якою ляже сніг,
І буде іній щедро прикрашати
Холодний день, настояний на сні.
Малий листок в гніздечку зазимує,
Так солодко і затишно отут.
Йому летіти в ірій не пасує,
Хоч птиці манять в синю висоту.

* * *

Дощик по калюжі
Срібло розкидає.
Не сумуй, мій друже,
Що усе минає.
Літо щиро й мило
Заглядає в очі,
Та уже втомилось
І спочити хоче.
В нього вже на личку
Не лишилось вроди.
І його сестричка –
Осінь – поруч бродить.

Заєць

У вуха дзвінко ляснув постріл,
Ударив, наче батогом.
Різнув повітря шротом гострим
І здибив землю враз кругом.
Поранений забіг у балку,
Притишився в сухій траві.
Боліла перебита лапка,
Перед очима меркнув світ.
Згоряла на морозі днина,
Пітьма лягала навкруги,
І мерзли ягідки калини,
Що рясно капали з ноги.

* * *

Кричать сполохані сичі
У прохолодну просинь.
Візьму та й нині уночі
Покличу в гості осінь.
Вона весь час біля вікна,
Під самотнім кленом,
Стоїть заплакана й сумна
І дивиться на мене.
Я пригощу її вином,
Настояним на віршах.
Скажу їй, що вона давно
Для мене наймиліша.

Вереснева колиска

* * *

Добро і зло завжди удвох,
Добро і зло безликі.
Хто знає вартість їх обох?
Де той мудрець великий?
Я не берусь вгадать, а втім,
Подумає мимоволі.
Той знає вартість доброти,
Хто зла спізнав доволі.

* * *

*15 грудня 1840 року прах
Наполеона було перевезено до Франції.*

Острів Олени Святої
Важко встає із води.
Де ви, колишні герої?
Чом не прийдете сюди?
Пізно, як місяць виходить
Й котиться схилом небес,
Тінь імператора бродить,
Сріблиться шпаги ефес.
Дивиться в марево ночі,
Сумом наповнює зір,
Вітер солоний лоскоче
Чоло бліде, мов папір.
Де ви, мої генерали?
Де гренадери мої?
Ті, що за славу вмирили,
Свідки минулих боїв.
Де ви, Мюрате і Нею?
Хто пам'ятає про вас?
Все уже стало землею,
Всіх поховав сивий час.
Тіло на березі Сени,
Не повернутись туди.
Острів Святої Олени,
Важко встає із води.

* * *

Вже за вікном панують холоди,
Гукає вітер цілу ніч на ганку.
Скелети верб безлистих край води
В туману саван загорнулись зранку.
В сорочку жовту одягнувся клен,
Січуть дощі холодні без упину.
І десь далеко, за моря аж ген,
У вирій перелітні птиці линуть.
Летять, летять знесилені ключі
І губляться у мороці порожнім.
Як часто ми здригаємось вночі,
На їхній крик, прощальний і тривожний.

* * *

На багаття метелик летить,
Там він зіркою стане на мить:
Спалахне й спопеліє дотла,
І залишиться тільки зола.
Небагато зосталося жить,
Ще хвилинка одна або мить.
І тоді він навіки засне.
Тільки ж як вабить сяйво ясне!
Певно, доля у нього така –
Невесела, жорстока, гірка.
А від долі ніхто не втече,
Тож – вперед, на вогонь, хай пече.

* * *

З опалого листя тонесенький зошит,
Прошитий нитками дощів.
А ніч прохолодна, у мокрих калошах,
Все пише у ньому вірші.
У неба чорнило перо журавлине
Вмочає вона без кінця.
На жовтих листочках, весь час без ушину,
Римує слівце до слівця.
Як ранок покотиться лугом росистим,
І ніч за моря прожене,
Тонесенький зошит, під кленом безлистим
Чекатиме знову мене.

* * *

Ця безлика, сіра каламуть,
Ця чужа, холодна сторона.
До зими б дожити як-небудь,
Може, хоч зарадить чим вона?
Вкриє все снігами до пори,
Пофарбує землю добіла.
І мене врятує від хандри,
Що змією душу обвила.

* * *

Простір, промоклий до нитки,
Рясно притрушує сніг.
Білу накинувши свитку,
Терен в яругу забіг.
Біла пустеля довкола,
Небо важке, як слюда.
Місяця біле півколо,
Ледве з імли вигляда.
Білі хитаються тіні,
Холод до серця пройма.
Наче у білім склепінні
Все поховала зима.

* * *

В сонному парку листя кружляє,
Вже поміж кленів осінь блука.
В сонному парку скрипка ридає,
Сивий маестро струни торка.
Гей, перехожі, я вас попрошу,
Станьте на хвилику, мимо не йдіть.
Киньте маестро трішечки грошей,
Гляньте, як листя падає мідь.
Все, що він має, – крапля таланту,
Всі його друзі – скрипка одна.
Грай же, маестро, мій музиканте,
За нагороду – пляшку вина.
Вже віддзвеніли літа оркестри,
Тліє на вітрі жовта трава.
Грає на скрипці сивий маестро,
В сонному парку сум розлива.

* * *

Прийду до осені на прощу,
У храм природи - віщий ліс.
Там вітер хмарами полоще
І листя обрива з беріз.
Там стільки див знайти ще можна,
Що загубилися в росі.
Тобі всміхнеться сосна кожна,
Їй осінь не страшна зовсім.
Там все вдяглося в дивні шати,
Там стільки золота й прикрас,
Там можна сотні раз вмирати
І воскресати сотні раз.

* * *

Ще зранку дід косу клепає,
Розбуджує блакить ясну.
І сонце променем торкає
Його сріблясту сивину.
Обличчя зморшки поорали,
Зігнувся весь, спина болить.
Вже дідусеві літ чимало
Та без роботи не сидить.
Давно не ходить сам у росу,
Не ті вже сили, далебі.
Клепа старенький вранці косу,
Літами дзвонить в голубінь.

* * *

Зерням упасти восени
Землі на тіло.
І там проспати до весни
Під спів метелі.
Зійти весною паростком,
Якщо удасться.
Та влітку стати колоском –
Ото й все щастя.

* * *

Відшуміла червнева гроза,
Сріблом крапель стекла по даху.
Возять хмари вітри на возах,
Уночі по Чумацькім Шляху.
Край дороги задуманий клен
Ще дрімає в зеленім плащі.
Через літечко, в осінь, аж ген,
Возить вітер возами дощі.

* * *

Писать вірші – нехитра справа,
Потрібні ручка і папір.
Махнув наліво та направо –
І ось тобі готовий твір.
Та тільки я сказати вам мушу,
Бо ж таємниці тут нема,
Як вірш не пройде вам крізь душу, –
Не гайте часу задарма.

* * *

В русалок зелені очі
І коси зелені теж.
У теплі, купальські ночі,
В лісах ти їх віднайнеш.
Лише б не залоскотали
Вони тебе в ніч хмільну.
І душу не поховали
В безодню озер мутну.
Ті води такі глибокі,
Ніхто в них не знає дна.
Знайшла там навіки спокій
Душа уже не одна.
Лісами в купальські ночі
Блукає багато див.
В русалок зелені очі,
Дивися, не пропади.

* * *

Розвіщує осінь клейноди,
Купає дерева в росі.
Ах, скільки багатства в природи,
Його, певно, вистачить всім.
Візьму собі золота трішки,
Що вранці на кленах уздрів,
Придбаю двох коней і віжки,
Впряжу їх в карету вітрів.
Вночі по забутому сліду,
Що зорями сипле з небес,
В далеке минуле поїду
І в ньому зустріну тебе.

* * *

У янгола очі печальні й сумні,
Заплакані в янгола очі.
Чомусь вони в душу запали мені,
Її покидати не хочуть.
І мучиться бідна душа кожную мить,
Спокути для себе шукає.
Вона серед ночі так часто болить,
Та їй порятунку немає.
О, грішна душе, ти позбудешся мук,
Як станеш на суд перед Богом.
Бо в янгола очі печальні тому,
Що ти відреклася від нього.

* * *

Ці тумани мов сірі фіранки,
Занавісили далеч, зовсім.
Ген блукають простуджені ранки,
По самісінький пояс в росі.
І дощі, мов навіки прилипли,
До промоклої кужелі хмар.
Кашля вітер надсадно і хрипло
В почорнілий від часу димар.
Ні землі вже не видно, ні неба,
Лиш тумани, дощі та вітри.
Ну скажіть, що цій осені треба,
Що до болю так душу ятрить?

* * *

Наїжились поля стернею,
Сколовши перепілкам ноги.
Туман снується над землею,
Вже прохолодний та вологий.
І в котрий раз мені не спиться,
Безсонні ранки знов крадуться,
Рюкзак, патрони і рушниця
Надвечір заважкі здаються.
Регоче вітер без упину,
Ніхто нам літа не поверне.
І серпень в золоту торбину
Ховає сонця стиглі зерна.

* * *

Не спить бідний, все гадає,
Де б грошей узяти?
Бо за що, уже не знає,
Сім'ю годувати.
І багатому не спиться,
Бо склав капітали,
А тепер за них боїться,
Аби не украли.
Та й поет заснуть не може,
Міркує, гадає,
Все над римами ворожить,
Віршики складає.
І мучаться всі три дуже,
Не можуть заснути.
Тож найкраще тобі, друже,
Ніким з них не бути.

* * *

Зима малює в профіль і анфас
На мерзлій шибці пензлем кришталевим
Таких знайомих і гривастих левів.
Вона їх малювала вже не раз.
Яка ж бо тут багата світлотінь,
Яка майстерність в кожному мазкові,
Які тут барви дивні і казкові
В холодному мереживі сплетінь.
За вікнами морозний день притих,
Лише гіллям поскрипують ялиці.
Зима малює на замерзлій шибці
Гривастих левів, добрих і смішних.

* * *

Не спіши, мій вірний коню, не спіши,
Ще для нас хоч трішки часу залиши.
Бо дорога наша рівна, як струна,
А попереду обрив не має дна.
Вже видніється обриву чорний край,
Зачекай, мій вірний коню, зачекай.
Перегіркла далечінь від долину,
Зупинись бодай на мить лише одну.

* * *

Блукає серпень скрізь повільним кроком,
Упала на дерева золотінь.
Промоклі хмари зовсім невисоко
Пливають у нескінченну далечінь.
Пожовкле листя тулиться до вікон,
Йому сьогодні холодно, мабуть,
Бо так було, є і буде так довіку,
Та ми цього не можемо збагнуть.
Бо позивали до тепла й затишку,
До грядки, що за вікнами цвіте.
І в прохолоду ми, зітхнувши нишком,
Пригадуємо літо золоте.

* * *

Ви себе нарекли панами
Та якби ж воно так, якби.
Але ж панства нема між вами,
Бо ви душами ще раби.
Не живе серед вас пошана,
Ну, а слава і поготів.
Із лакея не буде пана,
Хоч би як він того хотів.

* * *

Вже сіна покосили,
Склали все у копиці.
За дощами косими
Загубилися птиці.
Рвуть вітри позолоту,
Гонять хмари здалеку.
Затужив на болоті
Одинокий лелека.
Щоб злетіти високо,
Вже нема в нього сили,
Бо згубилися роки,
За дощами косими.

* * *

Полум'я свічки, жовтий метелик
Б'ється й не може злетіть.
Клен одинокий стеле і стеле
Листя червоного мідь.
Жовтий метелик, тіні на стінах,
Спогад, як рана болить.
Довго чекаю від тебе листів я,
Чи дочекаюсь коли?
Тіні на стінах – миле, прекрасне, –
З пам'яті час все зітре.
Полум'я свічки скоро погасне,
Жовтий метелик помре.

* * *

Оці дощі не мають ліку
І день вмирає у журбі.
Так є і буде так довіку,
Це плаче осінь, далєбі.
У неї суму – аж по вінця,
Здається, в нім немає дна.
Скидає клен свої червінці
На мокру землю, край вікна.
Вдивляюся в простори сонні,
Не за горами вже зима.
І на моему підвіконні
Совою сивий сум дріма.

* * *

Край дороги дичка-абрикоса
Зародила рясно, як завжди.
Кожен рік вона так плодоносить,
Кожен рік роздарює плоди.
І ніхто її не доглядає,
А ні восени, ні навесні.
Тільки часом дощик умиває
Та вітри співають їй пісні.
І сама, здається, невеличка,
І не зовсім-то смачні плоди.
Край дороги абрикоса-дичка
Зародила рясно, як завжди.

* * *

Біля цвинтарної брами,
Поміж могильних розп'ять,
Тіні блукають ночами,
В час, коли люди всі сплять.
Місяць вгорі непорушно
Сяйво кида на хрести.
Хто це? Чиї оце душі
спокій не можуть знайти?
Може, це душі убитих,
Спраглих, голодних людей,
В землю без часу заритих
Ради примарних ідей?
Може, шукають спокою
Душі померлих катів?
Хто це, нічною порою,
Часто блука між хрестів?

* * *

В горобиновому намисті,
Рудокоса і синьоока,
Пише осінь вірші на листі
І ховає в дупло глибоке.
Серед ночі прийду до гаю,
Розбудивши сріблясту тишу.
Рими я оті відшукаю
Та й у зошит їх перепису.
Прийде ранок холодний, сірий,
Їх роздам усі перехожим
Та ніхто мені не повірить,
В те, що осінь писати може.

* * *

Ах, як пахне татарське зілля
Біля річки, посеред ночі.
Певно, нині у жаб весілля,
Бо із вечора ще скрекочуть.
Засипають піснями вуха,
Поробивши щасливі пики.
В небі місяць, дививсь і слухав
Ці веселі, смішні музики.
Посміхався собі у рїжки,
Все похитував головою.
І схотїлось йому на трїшки
Стати мушлею золотою.

* * *

Пізнього цвіту запах дурманить,
Птиці останні вибрались в путь.
Бродять лугами сиві тумани,
Лїта шукають та не знайдуть.
Де воно миле, де воно ніжне?
Вже не вернути днів дорогих,
Скоро завїє, скоро засніжить,
Все поховають білі сніги.
Впали на землю стиглі каштани,
В травах пожовклих роси блищать.
Як же сьогодні нам не обранить
Зболені душі сумом прощань?

* * *

Старезний міст на сонці спину гріє,
Втопивши тїнь у дзеркалі води.
Старезний міст, усе, що він уміє, –
Це з'єднувати береги завжди.
Хоч сам уже давно покрився мохом,
Та у пригоді кожному стає.
Збудований ще за царя Гороха,
Двом берегам розстатись не дає.

* * *

З дитинства нагукаю мрій,
З далекої весни:
Хай на подушці на моїй
Посплять отут вони.
Такі знайомі всі мені,
Я їх люблю без меж.
Вони втішали мої дні
І ночі мої теж.
Гей, де ви, нумо всі сюди!
Гукаю, мов колись.
Хоч знаю, мрії назавжди
Від мене відреклись.

* * *

Журавель старий біля криниці.
Він колись потрібний був усім.
Людям послужив, як і годиться,
А тепер підгнів уже зовсім.
І від цямрини нема нічого,
Десь відро залишилось на дні.
Кинутий людьми, забутий Богом,
Журавель вмира в самотині.

* * *

Весна зелено-рунна
Розбризкує бруньки.
І вітер гра на струнах,
Веселий та прудкий.
Береза дзвонить соком,
Закохана, хмільна.
У небесах високо
Пташиний крик зрина.
Блакить така безкрая,
Очей не відведеш.
Вона кінця не має,
Вона не знає меж.

* * *

Небо в ластовинні
Зірочок дрібних,
Та старій хатині,
Зовсім не до них.
Вікнами в синь ночі
Гляне, не моргне.
Дочекатись хоче
З далини мене.
Пахне м'ята-рута,
Спить навколо ліс.
Усіма забута,
Щемно їй до сліз.
Вітер видуває
Місяця ріжок.
Вже до мого краю
Не знайти стежок.

* * *

Хмарку випрану набіло
Місяць намотав на ріг.
Відлюбилося, відболіло
І розтануло, як сніг.
Дивна доля-недоріка
Нам судилась наяву:
Ти живеш без чоловіка,
Я самотником живу.
Не збагнути вже достоту,
Хто тут винен, а хто ні.
Тож давай свої турботи
Нині втопим у вині.

* * *

Мереживо слідів на снігу білизні –
Ці дивні письмена, що звірі залишили.
Не кожному читати їх під силу,
Не всі вони знайомі і мені.
Отут недавно заєць перебіг,
Аж ось він спав, а там пройшла лисиця.
Мов на папері все, як і годиться,
Занотував на собі срібний сніг.
Знов ланцюжком чиїсь біжать сліди,
Їх ледве видно, зовсім невеличкі,
Аж ген, до перемерзлого потічка,
Тут хтось хотів напитися води.
Гортаю книгу сивої зими,
З рушницею бреду по сніжнім полю
І думаю про себе мимоволі –
Які далекі від природи ми.

* * *

Цей пізній сніг, в очах до болю біло,
Він сиплеться, неначе із мішка,
На землю перемерзлу, почорнілу,
Що вже багато днів його чека.
Усе неначе ковдрою вкриває,
Ріллю, дорогу, степ, далекий луг.
Нічого після себе не лишає,
Хоча б де пляма, біло все навкруг.
Я поглядом ловлю сніжину кожду,
Вони сестрички крапелькам води.
І знов душа повірити спроможна,
У те, що в світі так багато див.
Нехай цей сніг іде без перестанку,
Аби лишень за ніч він не розтав.
Бо завтра хочу я з самого ранку
Життя почати з чистого листа.

* * *

Сірі тіні лягли на подвір'я,
Хлипа вітер, немов немовля.
Жовте листя, як золотопір'я
Із підбитої птахи кружля.
Ледве вигляне сонце спроквола,
Сонний промінь на землю впаде.
Всюди холодно, порожньо, голо,
Не схватись від цього ніде.
За хвилину пільма все поглине,
Спише ще один день нанівець.
І до ранку міситиме глину
Дощ осінній, важкий, мов свинець.

* * *

Глухий, облізлий, вже й зубів немає,
Запали боки, ребра хоч лічи.
Старий собака віку доживає,
Уже давно не гавкає, мовчить.
Зняли нарешті той ланцюг триклятий,
Що стільки літ на шиї проносив.
Оце б тепер побігать, пострибати,
Але чомусь не вистачає сил.
Йому б лишень і день, і ніч валятись
На кинутій ряднині де-небудь.
Його всі перестали вже боятись,
Буває навіть кури часом б'ють.
Господареві скільки було сили
Він правдою і вірою служив.
За те його отут і залишили,
Аби до смерті у дворі дожив.
А що він у житті своєму бачив,
Крім ланцюга, бо ж пес на те і пес.
І покотились по щоках собачих
Дві зірочки, що впали із небес.

* * *

Природа вже віщує прохолоду,
Тумани потягнулись від боліт.
На березі, в траві помітний слід –
Сюди косулі ходять пити воду.
Вологу тищу в золотавий ліс
Ховають вересневі сині ранки.
Покинуте гніздо очеретянки
Над річкою гойдає верболіз.
Розірве постріл небо угорі,
Та й упаде на плесо мертва птиця.
Вода під нею густо забарвиться,
У колір світанкової зорі.

* * *

Закружляла віхола,
Не знайти доріг.
Як мені доїхати
До воріт твоїх?
Хуртовина біситься,
Заміта стежки.
Запряжу я місяця
В золоті санки.
Серед ночі млистої
Відшукаю шлях.
І нехай висвистує
Віхола в полях.

* * *

Ледве сонце небо пофарбує
І півні розбудять тишу враз,
У дворі бабуся щось мудрує,
Господарство годувати час.
Хай воно у неї невеличке:
Кілька курок, півень, сірий кіт,
Та старенька до роботи звична,
Змалечку, іще з дитячих літ.
Спина вже зігнулася від праці,
Тіло, наче рана, все болить,
То на фермі, то в колгоспній ланці,
Не було спочинку ні на мить.
Візьме сапку, піде потихеньку
На город, що у росі дріма.
Вже нема куди спішить старенькій
І сапати сили вже нема.
Відпочине трішки в холодочку
(Не дають спокою бур'яни).
Є у місті внуки, є і дочка,
Та нечасті гості тут вони.
За ворота вийде босонога,
Гляне проти сонця з-під руки.
Наче б то з далекої дороги
Виглядає молоді роки.

* * *

Море неба із хвилями хмар,
Море вітру, що витоптав квіти.
Догорів у садах листожар,
Та нікого не зміг обігріти.
В павутинці росинка тремтить,
Їй вночі було холодно дуже.
Ця краса, що згоріла за мить,
Вже, здається, давно всім байдужа.
Відлетіли пташки в теплий край,
Чи повернуться, хто його знає.
Не жалій, не ходи, не шукай,
Все одно тут нічого немає.

* * *

Все минуще в цьому світі,
Так вже повелося.
За весною прийде літо,
А за літом осінь.
Згодом білими снігами
Зима засріблиться.
Та весна не за горами,
Хмільна, сонцелиця.
Сніг розтане на осонні,
Лід на річці скресне.
Тільки інею на скроні
Не розтоплять весни.

1

Вітер золото з лип обтрусив,
Відпалав падолист у загравах.
На пожовклих і висохлих травах
Хтось розсипав намисто роси.
П'ю із хвої холодний кришталь,
Що упав ненароком на руку.
Я, напевно, вже звик до розлуки,
Бо нічого, здається, не жаль.
Горобинових ягід вогонь –
Ним ніколи тепер не зігріюсь.
Я ще поки живу і надіюсь,
Але вже догоряю, либонь.

2

Згорю, перетлівши на порох,
У рідну землицю впаду.
Нескоро сюди я прийду,
До вас повернуся нескоро.
Багато часу промине,
Забудуться втрати і болі.
Зросту я волошкою в полі,
Лиш ви не зривайте мене.

* * *

Збиваю роси так необережно,
Йду по колючій, вимоклій стерні.
Розбіглися осінні, сірі дні,
Мов дикі коні у степах безмежних.
Імла липка, волога і драглиста
Мені лягає втому до ніг.
Уздовж розмитих польових доріг
Стоять дерева чорні і безлисті.
Ховаючись в колючих терниках,
Захриплий вітер кашляє старечо.
І падає на мокру землю вечір,
Мов зранений невідлетілий птах.

* * *

Небес ультрамарин
Спиває далина,
І сивіє полин,
Хмельніший від вина,
Гіркіший від образ,
Від безнадій і втрат.
Було так вже не раз,
Так буде ще стократ.
Терпкий оцей настій
Вихлюпує за край.
Постав його на стіл
І в чаші наливай.
Ми вип'ємо удвох,
Заллем душі вогонь.
Від цього краю Бог
Вже відцуравсь, либонь.

* * *

Цей серпень, кетяги зірок
Звисають з неба просто в воду.
Росою ліс наскрізь промок,
Нічну ввібравши прохолоду.
Клен від строкатого вбрання
Всміхається погожій днині.
Куди не глянь, кругом стерня,
На поля жовтій полотнині.
Ще не палає листожар
І ще цикорій вабить цвітом,
Та вже видніється межа
Між осінню і пізнім літом.

* * *

Голуба далечінь аж п'янить,
Догоряє над вибалком глід.
Павучок розгойдав срібну нить,
Він сьогодні зібрався в політ.
Ой куди ти, маленький, куди?
Що чекає тебе вдалині?
Понад полем безкраїм, рудим
Понесуть тебе вітри буйні.
І десь там, у чужому краю,
Куди доля тебе занесе,
Пригадаєш ти землю свою –
Наймилішу тобі за усе.

* * *

Ах, ця осінь рудокоса,
Золоті кущі.
Десь блукають хвижа боса,
Вітер і дощі.
Десь вже зовсім недалечко,
Через днів місток,
Птахом кинуте гніздечко
Змерзне до кісток.
Сад, промоклий весь до нитки,
Біль прощань дотче.
Пізня осінь – з листя свитка –
За моря втече.

* * *

Напевно, літо хтось украв
Та й за моря відніс.
Вже не знайти квіток і трав,
Притих безлистий ліс.
Бредуть похмурі ночі й дні,
Тепла давно нема.
В глибокім вибалку, на дні,
Густий туман дріма.
В сорочці білій, наче сніг,
Він до рубця промок.
Йому наспівує пісні
Малесенький струмок.

* * *

Володимиру Паладьку

Іще бджола над квіткою кружля
Й метелик ще радіє теплій днині.
Та густо застернилися поля
І серпень догоряє по краплині.
Розлогий клен весь від роси промок,
Він цілу ніч ніяк не міг заснути.
Бо знає, що лишився тільки крок
До осені, яку не обминути.
Завересніє листя на вітрах
І ранки навіщують прохолоду.
Й махне йому крилом прощально птах,
Малу пір'їнку кинувши на воду.

* * *

Дрімає день в намисті глоду,
Птахам до вирію пора.
Журливо дивиться у воду
Верба трухлява і стара.
Чорніють дупла, наче рани,
Здається, в них немає дна.
Бинтують їх густі тумани
Та омива роса дрібна.
Колись їй вітер грав на струнах,
Співала вівільха¹ пісні.
Була вона красива, юна,
Та все розтануло, як сніг.
Тепер їй вже ніщо не миле,
Байдуже – осінь чи весна.
Стара верба, суха, безсила,
Стоїть край вічності одна.

¹ *вівільха (діалектне) – іволга*

* * *

Догоріли короткі дні
У холодному падолисті.
Хмари щідять дощі дрібні,
Засівають поля стернисті.
І крилаті птахи мої
Загубилися у тумані.
В незнайомі, чужі краї,
Понесли вони весни ранні.
Горобинових ягід сік,
Перегірклий, немов отрута.
Вже не бігати по росі
І не м'яти зелені рути.
Не зривати троянд вогонь
І коханим не дарувати.
В цьому світі усе, либонь,
Благословлене, щоб зів'яти.

* * *

Це не сивина, мій друже, ні.
Це лягли на скроні пелюстки.
Бо любив блукати навесні,
Коли квітли піняво садки.
Це не сивина, мій друже, ні.
Це волосся запорошив сніг,
Бо блудив зимою ночі й дні
По світах, де не було доріг.
Це не сивина, мій друже, ні.
То лиш попіл нездійснених мрій.
Тих, що перетліли на вогні
Самоти, зневір і безнадій.

* * *

Відпалала і відгоробіла
Ягодами осінь золота.
Біля лісу хуртовина біла
Позолоту снігом заміта.
Запряжу я завірюху в сани,
Кришталем і сріблом підкую.
Почекаю, поки ніч настане,
Та й поїду в молодість свою.

* * *

Бродять душі померлих квіток
У безлистих садах по росі.
Впав на озеро неба шматок,
Перемоклий до нитки зовсім.
Сірий морок гойдає довкіль
Пожовтілі, сухі комиші.
Впав раптово неприспаний біль
На долоню тремкої душі.
Похилився старий живопліт,
Чорним вороном ніч нависа.
І на вітрі горить сухоцвіт –
Мертвих квітів остання краса.

* * *

Скажіть, чого бродязі треба,
Коли він ступить за поріг?
Аби лишень синіло небо
І цвів цикорій вздовж доріг.
А ще зозуля на калині,
Йому лічила щоб роки.
Шматочок хліба у торбині
І джерело біля ріки.
Та ночі в зоряних намистах,
В зелених сорочинах дні.
Щоб міг він поміж рос барвистих
Збирати вірші і пісні.

* * *

На землю мокру, почорнілу,
Клен скинув шати.
Птахи у вирій полетіли
Тепла шукати.
Імла волога і драглиста
Не має краю.
Останні фарби падолисту
Дощі змивають.
На флейті вітер цілі ночі
Виводить гами.
Напевно, він замести хоче
Усе снігами.

* * *

Полечу сіренькою пташиною
В рідний край, у сторону свою.
В зарослях з колючою ожиною
Я гніздо малесеньке зів'ю.
Віднайду стежки, давно загублені,
У траві, що росами бринить.
Все оте, до болю недолюблене,
Я тоді зумію долюбить.
І хлоп'я, що на узліссі грається,
Слухаючи листя передзвін,
Нізащо на світі не дізнається,
Що колись я був таким, як він.

* * *

Вкотре клени в полум'ї холоднім
На багрянім листі вірші пишуть.
Вкотре розставань напередодні
Перелітні птахи будять тишу.
Вкотре за промоклим падолистом
Нанесуть вітри сюди морозу.
Й осені поезію барвисту
Перепишуть на банальну прозу.

* * *

Мені б в минуле утекти,
У те далеке наше літо.
Там стільки фарб і стільки цвіту,
Там не буває самоти.
Там зовсім юні я і ти,
Й на скронях сивини немає.
Там сад ще листя не скидає
В німу безодню чорноти.
А тут вже хоче замести
Зима все білими снігами,
Між нашим літом і між нами,
До гла спалити всі мости.

* * *

Я трава, я гіркий полин,
Я росту по долині.
Журавлів перелітних клин
Наді мною плив нині.
Відлетіли вони у даль,
В днину сіру негожу.
Я ж залишився тут, на жаль,
Бо літати не можу.
Як же шкода, що я не птах,
Що у небо не злину.
Перегіркнувши на вітрах,
Я отут і загину.

* * *

Сипнула горобина градом,
Таким червоним, наче кров.
Понад промоклим листопадом
Летять птахи у вирій знов.
А ще недавно було літо,
Нехай і пізньє, але все ж...
Цикорій тут барвився цвітом,
Тепер його вже не знайдеш.
Ховаючись в міжвітті дуба,
Від холоду тремтить листок.
Вітрисько у ярузі трубить,
Весь перемерзлий до кісток.
І птах, не відлетівши досі,
Вологий морок рве крильми.
Бреду по кинутім покосі,
Рахую кроки до зими.

* * *

Синій серпень, імла золотава,
Перепілка біжить по стерні.
Вже в копиці вляглися отави
Й покоротшали сонячні дні.
Ароматом наповнивши груди,
Стиглим яблуком пахнуть сади.
З картоплиння, що палиться всюди,
Над левадами стелиться дим.
Сипле роси туман пелехатий
З пожовтілого листя верби.
І над ганком старенької хати
Ранок серп золотий загубив.

* * *

Ще на травах скошених полежать,
Ще побродять по сухій стерні
В полум'ї холодної пожежі
Бабиного літа теплі дні.
Вже нічого не знайти у лузі,
А ні цвіту, ні густих отав.
Позавчора там самотній бузьок
Срібла для обручки назбирав.
Подарує він обручку милій,
І коли забруняться сади,
Подолавши відстані і милі,
Вдвох вони повернуться сюди.
Й на даху покинутої хати,
Що стоїть сьогодні, як мара,
Буде із гніздечка виглядати
Гомінка, дзьобата дівтора.

* * *

Мені б на мить вернутися в дитинство,
В ті волошково-голубі краї.
Десь там сліди лишилися мої
Між літом і багряним падолистом.
Ще по лісах блукають сиві мавки,
Заплівши в коси квіти лугові.
Там ночі гублять зорі у траві
І в житі червоніють дикі маки.
Знайди його мені, мій вірний друже,
Отой далекий і казковий край.
Йому від мене звістку передай,
Скажи, що я за ним сумую дуже.

* * *

Замела хурделиця,
Снігом закружляла.
Ген, у полі стелиться
Біле покривало.
Кришталеві саночки
Мчать по бездоріжжю.
Хуртовино-панночко,
Чом ні з ким не ніжна?
Завжди із погрозами
Ти у двері ломишся.
Разом із морозами,
Все одно притомишся.
Станеш ти безсилою,
До вітрів байдужою.
В полі, за могилою,
Зовсім занедужаєш.

* * *

Наснись мені, моя стара хатино,
Приходь до мене в сни іще не раз.
Я хочу все згадати до краплини,
Що з пам'яті стирає сивий час.
Я хочу в ліс, де пень в м'якому мосі
Колись мені малому другом був.
Напевно, він мене чекає й досі
І думає, що я його забув.
Густий ожинник у глибокім рові,
Де ягоди великі і смачні.
Там поколовши пальці аж до крові,
Не раз хотілось плакати мені.
А ще казки. Казок там є багато,
Їх у дуплі ховає мудрий сич.
Приснись мені, моя старенька хато,
Мене до ранку в рідний край поклич.

* * *

Літечка немає,
Небо, як свинець.
Вітер обриває
Листя нанівець.
Сірий ранок гусне,
У моїм вікні.
Відлітають гуси
Десь у вишині.
Клен у самотині
Зовсім затужив.
Я, здається, нині
Став йому чужим.
Як же нам дожити,
До весни з дощем?
Щоб поворожити
На ромашках ще.

* * *

Квітки зів'яли на початку літа,
Голівки нахиливши до землі.
Від спраги потомилися, малі,
Їх просто не було кому полити.
Та уночі пройшли дощі рясні
І квіти знову ожили до ранку.
Вони всміхнулись літньому серпанку,
І розцвіли, неначе навесні.
Лиш нам байдуже – осінь чи зима,
Чи за вікном стоїть спекотне літо.
Ми в'янемо так само, як і квіти,
Але для нас вологи тут нема.

* * *

Я в ті краї не повернусь ніколи,
Там осінь поселилась назавжди.
Тримає ніч туман за мокрі поли
І листям загортає всі сліди.
Підійме день важкі свої повіки,
Але не зможе подолати сум.
Дріма хатина – ні дверей, ні вікон,
Вся стріха почорніла від часу.
В безлистім лісі порожньо і голо,
Лиш у верхівках вітер загуде.
Тут осінь поселилася навколо,
Весна сюди ніколи не прийде.

* * *

Весна постукала у двері,
Нехай і пізно, але все ж...
На снігу білому папері
Проталини вже віднайнеш.
Іще, здається, несмілива
І квола, наче немовля.
Та вже в саду розлога слива
Про неї з вітром розмовля.
Вона її давно чекає,
І я її чекаю теж.
Ах, ця весна не має краю,
Не знає ні границь, ні меж.

* * *

В тім краю, де йшли рясні дощі,
Де квіток і трав було багато,
В кронах лип, високих та крилатих,
Ввечері завжди гули хрущі.
Там волошок синява густа,
Вихлюпнута щедро небесами.
В маків, зацілованих вітрами,
Ах, які палкі були уста!
В край далекий із рясним дощем
Вже не повернутись нам з тобою.
Сивий час накрив його рукою
Й заховав під вічності плащем.

* * *

М'ята і меліса,
Почорнілий тин.
Туляться до лісу
Декілька хатин.
Зарослі ожини,
Трави у росі
І біжить хлопчина,
Ще малий зовсім.
Вже додому близько,
Враз пітьма довкіль.
На стежині слизько,
Падаю – і біль.
Очі відкриваю,
Снилось це чи ні?
Ніч не має краю,
Боляче мені.

* * *

Цей падолист, нема йому кінця,
І ці до нитки вимоклі пейзажі.
Пряде на веретені тиша пряжу
З туману, що встає від озерця.
Дрімає смуток в мокрих лапах вільх,
Торкнешся – і рососою вмить заплаче.
У вибалку, аби ніхто не бачив,
До вечора спочити вітер ліг.
Йому, бродязі, бачте, все одно,
Ніколи не було у нього хати.
Він буде цілу ніч бешкетувати,
В моє до ранку стукати вікно.

* * *

В краю вітрів і тернику
Природа вицвіла і бідна,
Земля піщана, недорідна,
Та я люблю її й таку.
Люблю за широчінь полів,
За прапрадідівські могили,
За степ, де сокіл бистрокрилий
Пантрує жертву в ковилі.
Світи розвихрені мої,
Я вашої землі не кину.
І сам колись в похмуру днину
Я стану часткою її.

* * *

Синь зарясніла розмаєм,
Далеч напоєна днем.
Хто мене тут пам'ятає?
Хто упізнає мене?
Йду до знайомого лісу,
Вітер у рові притих.
Час на березах розвісив
Спогади днів золотих.
Рідні, змарніли простори,
Вицвіла неба блакить.
Спомин глибокий, як море,
Спомин, як рана, болить.
Спомин спалахує й гасне,
Рветься в рожеві світи.
Миле, далеке, прекрасне,
Де тебе тут віднайти?

Краплі зі стріхи

1

Ах, які грайливі промінці
Сипле сонце на старенький ганок.
У квітучих вишень молоці
Покупався білобрисий ранок.
Одягнув барвисту рясновіть,
Сонний сад, що квітне біля хати.
Це весна, ну що не говоріть,
А її не можна не кохати.

2

У веснянок очі проліскові,
Сірі хмари губляться в імлі.
На хмільному від роси бузкові
Світяться ліхтарики малі.
Скоро жайвір височінь розбудить,
Співом засіваючи поля,
І вдихнувши синь на повні груди,
Першим рястом вкриється земля.

3

Весногроми на дерева голі,
Весногроми, а дощу нема,
Латки снігу на зчорнілім полі, –
Ось і закінчилася зима.
Котикам вербовим сірі спинки
Глядять золотаві промінці.
Йде весна, немає їй зупинки,
Лиш тривожать весногроми ці.

4

Вона спіткнулась ненароком,
Не в змозі подолать завій.
У небі сірому, високо,
Злетілись хмари снігові.
І завертіло, закрутилось,
Засніжило і загуло.
Чи це весні лише наснилось,
Чи, може, й справді так було?

5

Засніжені пустелі
Залишилися в снах.
Зелені акварелі
Вихлюпує весна.
Не за горами літо,
Вона ним тільки й снить.
Тож фарби їй жаліти
Не варто ні на мить.

* * *

На стрункій березі чага –
Нарість чорна, некрасива.
Втамувать не може спраги,
Смокче з неї кров і сили.
Тіло ранить білокоре,
Болем груди розриває.
До берези, як на горі,
Зла донька жалю не знає.
Та коли сокири лезо
Розлучити їх зуміє,
Всохне матінка-береза,
Від туги і безнадії.
Чагу-доньку чорну, злющу,
Люди принесуть до хати.
Зварять з неї чай цілющий,
Щоб недуги лікувати.

* * *

Вже літо подалося за моря,
На грядці хризантема догоряє.
Це падолисту пізнього пора,
Така безмежна, що не знає краю.
Птахів я проводжаю в вишині,
Їх ледве-ледве видно за імлюю.
Топлю свій сум у пригорщі на дні
З хмільною і холодною росюю.
А листопад блукає по дворах,
Вітрами листя сторінки гортає,
Ятриться сум на кінчику пера
І на папері строфами лягає.

* * *

По росі ногами босими –
У блакить через поля.
Та стерня, поміж покосами,
Аж до болю дошкуля.
Ах, яке ж то щастя, світе мій,
За вітрами бігти знов,
В різнотрав'ї, поміж квітами,
Поколоти ноги в кров.

* * *

Білі хмари, як білі воли,
П'ють червоне намисто калини.
Снігу білого скрізь намели
Заметілі, вітри й хуртовини.
У степу ні стежок, ні доріг,
Тільки іній повітря лоскоче.
Білий сніг навкруги, білий сніг
Аж до болю засліплює очі.

* * *

Дерева – стокрилі птахи
Летять і летять понад хати.
І кидають тінь на дахи
Їх крила зелені, лапаті.
Коли ж налітали вітри,
Жорстокі, колючі, холодні
Від їхніх розвихрених крил
Лишалися покручі чорні.
Здається, й не мали вини,
Напевне, така їхня доля.
І довго вмирали вони
Від спраги, недуги і болю.
Та в кого достатньо снаги,
Весною торкалися неба.
Дерева – зелені птахи,
Їм волі і простору треба.

* * *

Осик осоння, осінь синя,
Солодкий сум багряних крон.
Туман блукає по долині,
М'який, пухнастий, наче сон.
Лелеки линуть попід хмари,
Несуть на крилах літа тінь.
Ночами бавляться Стожари,
Зірками будять височінь.
Горобина гірчить полиново,
Тремтить від холоду вода
І небо вицвіле, полиняне
Ось-ось дощами зарида.

* * *

Край старого похилого тину,
Що дощами і смутком просяк.
Рвуть вітри перестиглу калину
Й обірвати не можуть ніяк.
Мокрий вечір навіює втому,
Тоне ключ журавлиний в імлі,
Линуть птиці від рідного дому
І ридають, як діти малі.
Я до вирію їх проводжаю,
П'ю пекучий настій гіркоти,
Наче з ними від отчого краю
Відлітаю в далекі світи.

* * *

Пахнуть висі птахами дикими,
Суплять брови короткі дні.
І дерева стають безликими
За туманами, вдалині.
Сонний став на собі гойдає
Перелітних гусей табун.
Ніч, здається, краю не має.
Чи то ранок прийти забув?
Клапті неба в калюжах мокнуть,
(за ніч випралася блакить).
Навіть вітер в яру замовкнув,
Прикидається, ніби спить.
Тільки чорні стволи рушниці,
Вкриті сріблом росинок вщерть,
Ловлять вранішні зоряниці,
Що летять із небес дощем.

Ви – гниль під копитом
Невпинних віків.
Вас топтано, бито
Залізом підків.
Батьків недолугих
Лукаві сини.
Ви демона слуги,
Раби сатани.
Сліпі, безголосі,
Нема в вас мети.
Не знаєте й досі,
Куди вам іти.
Не маючи Бога
І віри в серцях.
Йдете по дорогах
В пільму, без кінця.
Розп'явши пророків
Своїх на хрестах,
Ви тисячі років
Живете в гріхах.
В смердючому глеї
Не встать вам з колін.
Мамони лакеї –
Ви порох і тлін.

* * *

В листожарі лісів
Час неначе завмер.
І пташок голосів
Тут не чути тепер.
Тільки вітер зрива
Листя жовтого сум,
І вогниста трава
Гріє синю росу.
Це багатство пожеж,
Ці багряні світи.
Не знайти цьому меж
І кінця не знайти.

* * *

Доньці Оксані

Захлинулися дні потічками,
За моря втекли холоди.
Поміж вербами, понад річкою,
Бродить березень молодий.
З лика поясом підперезаний,
Захмелілий весь від роси,
Між осиками і березами
Лле на проліски неба синь.
Пагінцем тонким клен лоскочеться,
З вітром грається крадькома.
Ах, як березню вірить хочеться,
Що закінчилася зима.

* * *

Я сон-трава, я сива-сива,
Як ті тумани восени.
Коли я навіваю сни,
Тоді лише стаю щаслива.
Мені відомо стільки див,
Ти тільки-но склепи повіки.
У мене є світів без ліку,
Стежин, де ти ще не ходив.
Насню тобі бузковий край,
Стареньку батьківську хатину,
Густий барвінок біля тину,
Лише мене не покидай.
Зі мною однією будь,
Бо я усе на світі знаю,
Лиш я одна допомагаю
Все пригадати і забуть.

* * *

Неба синій ситець
В річці виправ вітер.
На березі китиць –
Аж нагнулись віти.
День хмільний весною
Бродить по калюжах.
В лісі, під сосною,
Холод занедужав.
Гілочка колюча
Тулиться до тіла.
Хуртовина злюча
В ірій відлетіла.
Ще йому наснилось,
Що зими не стало
І що залишилось
Жити дуже мало.

* * *

Злодій-час усе у мене вкрав,
Тільки рушничок мені залишив.
Візерунки строф на ньому вишив
Й на папері всі переписав.
Рим для мене він не пожалів
І не шкодував ніколи років,
Ні весни бурхливої потоків,
А ні суму вицвілих полів.
Як же тут багато різнобарв,
Скільки світла в кожному завиткові!
За оті дива на рушникові
Я б і сам йому усе віддав.

* * *

Вересень літо зборов,
Сиві тумани розвісив.
Жовті метелики знов
З вітром танцюють край лісу.
Жовтих метеликів рій,
Як їх сьогодні багато,
Ах, листовій, листовій –
Ранньої осені свято.
Ах, листожар, листожар
Щедро палає над світом.
Десь тут згоряє межа
Поміж зимою і літом.

* * *

До чужого, забутого краю
Потяглись журавлині ключі.
Охру листя вітри розтирають
На палітрі асфальту вночі.
Будуть вранці писати пейзажі
(Полоскатимуть пензлі в росі)
Переоране поле, мов сажа,
Ліс далекий, промоклий зовсім.
Намалюють розкидані села,
У степах, що не відають меж.
Ці пейзажі зовсім невеселі,
Та нікуди від них не втечеш.
Лиш надвечір впадуть від знемоги
На суху почорнілу траву,
Де тополя стара край дороги
Прихистила знайому сову.

* * *

Мій пралісе, тебе уже немає.
Ти просто зник, неначе увісні.
Чорніють навкруги померлі пні
Та вітер чагарник сухий ламає.
Колись ночами мавки тут блукали,
Зелені коси мили у росі.
Тепер вони загинули усі,
Могили їх давно позаростали.
Настояний на сумі долину,
Густий туман ховається у рові.
І диких квітів очі кольорові
Вдивляються у сиву далину.

* * *

Ранок насуплює брови,
Кличе тумани імлісті.
Клени вдягнули обнови
З жовто-багряного листя.
В'януть квітки біля тину –
Їм уночі було зимно.
Срібну струну-павутину
Вітер торкає невпинно.
Тонуть мелодії гами
Десь у захмарених висях.
В лісі дерева, мов храми,
Тільки прийди, помолися.

* * *

Місячна підкова
У моїм вікні.
Далеч волошкова
Снилася мені.
Вабили дороги
До тремтливих зір.
Різалися ноги
В бите скло зневір.
Рвали води талі
Береги ріки.
Кіньми пролітали
Молоді роки.
В пору вечорову,
Ген, у вишині,
Золоту підкову
Лишили мені.

* * *

Листочку мій, ти зовсім помарнів,
Тепер у тебе не лишилось вроди.
Ти мерзнеш і тремтиш від прохолоди,
А ще, здається, вчора зеленів.
Скажи мені, про що ти шепотів,
Коли тебе купали літні зливи?
Ти був колись веселим і щасливим
У колі друзів, рідних і братів.
А нині вже, мій друже дорогий,
До тебе пригорнулась вічність сива.
Ти помираєш гордо і красиво
У багрянці, зітканій з туги.
Але нехай панують холоди,
Бо нам з тобою не вернутись в літо.
Листочку мій, гори, палай над світом,
Лиш гниллю до землі не упади.

* * *

Перед вітром чванилась жоржина:
«Ах, яка я горда і вродлива,
Зовсім не така, як та шипшина,
Що росте самотня край обриву.
Вся вона колюча й непривітна,
Кожен, хто зустріне, обминає,
Навіть навесні, коли розквітне,
Цвіт її краси зовсім не має».
Та коли негода з падолистом
Не лишила й сліду від жоржини,
Ах, яке палке було намисто
З перестиглих ягід у шипшини.

* * *

Відлітають птахи в далечінь голубу, невідому,
Над полями бринить їхня пісня – тремтлива й сумна.
За птахами і ми відлітаєм від отчого дому
І не знає ніхто, і не віда, чия в тім вина.
А виною є час, він, бездушний, на нас не зважає,
В ньому вічність і мить в безкінечну вервечку сплелись.
Не зупинить його і ніхто його не загнуждає,
Треба вірить лишень, що повториться все ще колись.
І нема цьому меж, час в безодню відмірює кроки
І руйнує усе, і усе відбудовує час.
Ми прилинемо сюди через тисячі й тисячі років,
Тільки дуже шкода, що ніхто не впізнає вже нас.

* * *

Дружині Вірі

Подаруй мені бабине літо
Серед листя шаленого танцю.
Там ще й досі усе обігріто
У промінні його теплих пальців.
Павутинкою хочу бути,
З вітром линути понад полем.
Про усе, що було, забути
І не згадувати ніколи.
За імистою далиною,
Здоганяючи теплу просинь.
Літа бабиного сивиною
Упаду я тобі на коси.

* * *

Ніч сотала вологу пітьму
На старезну вербу край води.
Падолист, падолист, що йому?
Він, здається, таким був завжди.
Жовтоцвіту жаліти не вмів,
Фарб осінніх не пошкодував.
В дикім танці дощу та вітрів
Всю красу із болотом змішав.
Скільки б він панував ще, хто зна,
Скільки б рвав цей холодний вогонь?
Тільки вранці снігів білизна
У степу поховала його.

* * *

Короткий день дощами відридав,
Відплакав вечір градом горобини.
На вибалки, яруги і долини
Лягла туману сива борода.
І де тепер тут прихистку знайти,
Коли волога все кругом укрила?
Якби мені узяти в птаха крила,
Я б відлетів у зоряні світи.
Промоклий вітер навиває сни
(О, ця солодка втома наймиліша).
І чорна ніч, за ворона чорніша,
На чорну землю пада з вишини.

* * *

Вмирало літо,
Мов птах зелений.
І в'яли квіти,
І тліли клени.
Стерніли ниви,
Чорніло поле,
Тумани сиві
Брели поволі.
Упало літо
Аж ген, за пругом.
Розлогі віти
Гойдають тугу.
В саду немає
Ніде листочка.
Земля вдягає
Білу сорочку.

* * *

Маленьке гніздечко в міжвітті,
До нитки промокла сльота.
Десь там, у далекому літі,
Лишилась теплінь золота.
Десь там, серед сонця і сміху,
Пташок галаслива юрба.
А тут, за хвилину до віхол,
Усе полонила журба.
Негода навіює втому
І вітер колише до сну.
Як важко гніздечку малому
Чекати далеку весну.

* * *

Я, звичайний подорожній,
Йду по стежці через луг.
Мій товариш – подорожник
І цикорій мені друг.
Десь цвіркун струну лоскоче,
Лине музика дзвінка.
Хоч не хоч, а мружиш очі –
Стільки срібла лле ріка.
Сяйвом сонця день залитий,
Всі негоди він забув.
Ну скажи мені, коли ти
Ще таким щасливим був?
Трави стеляться високі,
Бавить квітку промінець.
Ще б ішов би так сто років,
Тільки стежечці кінець.

* * *

Впаду обличчям у долоні,
Не закричу.
По щоках крапельки солоні,
Нехай течуть.
Бо не знайти від них спасіння
Тепер мені.
Я знаю, це сльота осіння,
Не сльози, ні.
День догорів на підвіконні
Давним – давно.
Впірну обличчям у долоні,
На саме дно.

* * *

Зорі жовто-червоні
Щедро умиті росами.
Падають на долоні
Жовтню рудоволосому.
Клени у багряниці,
В сріблі ниток тоненьких.
Там, де були суніці,
Мерзнуть малі опеньки.
Терен очима синіми
Дивиться в мокрі просині.
Вкотре з тобою нині ми
Не оминули осені.

* * *

Вітер вигнув місяця
В золоту дугу.
Завірюха біситься
З хугами в снігу.
На старому в'язові,
Що гіллям скрипить,
Холодом прив'язаний
Сонний крук сидить.
Шлях Чумацький вишився,
Ні душі довкруг.
У крука залишився
Тільки місяць-друг.

* * *

Зі сліз дощу зроблю намисто,
Вдягну на скошені поля.
Десь там, за жовтим падолистом,
Біліє в савані земля.
А тут, за сірим небокраєм,
Що гіркотою весь пропах,
Сльотава осінь помирає,
Немов невідлетілий птах.

* * *

1

Безлисті крони лип крислатих
Гойдають перемоклий сум.
Холодний вітер п'є росу
З вікон покинутої хати.
Уже ніхто не пам'ята,
Хто і коли в тій хаті мешкав.
Лиш пам'яті моєї стежка
Біжить до неї крізь літа.

2

Не сумуй, моя стара хатино,
Росами по вікнах не ридай.
Скоро повернуся я в наш край
І тебе вже більше не покину.
Зішкребу зі стін зелений мох,
Золотом сніпків пошию стріху
І собі на радість та на втіху
Заживем з тобою, тільки вдвох..

* * *

Кому вони потрібні, ці пісні?
Сумні, сумні, немов сльота осіння.
Здається, не знайти від них спасіння,
Вже не такі, як були навесні.
Римованими зернами душі
Засіяне паперу поле біле.
Там пережите і переболіле.
Кому вони потрібні, ці вірші?

* * *

Фарбує жовтень листя на дубах,
Здається, вже й зима не за горами.
А далина прозоро-голуба
В обличчя так і хльоскає вітрами.
Стерніє поле, де йому межа?
Сумує на ріллі старий лелека,
Над обрієм горить Волосожар
І сипле зорі на степи далекі.
Упало небо в річки глибочінь,
Відбилася у ньому вись хмариста.
І попливли журавликів ключі,
Мов човники у незнайому пристань.

* * *

Далечінь крилата
Снилася мені.
Там старенька хата
Спить в самотині.
Вікна, повні сині,
П'ють хмільну росу.
Вільхи у долині
Спогади пасуть.
Стежечка, мов стрічка,
В зарослі біжить.
Ах, ця літня нічка –
Снів забутих мить.

* * *

Уже дзвенить в садах осине свято
Між стиглих груш, солодких, мов нектар.
Але тепла у серпня небагато,
Ще мить і запалає листожар.
Одягне він ліси в барвистий одяг,
Прикрасить позолотою кущі
І повезе вас вересневий потяг
Туди, де лиш тумани і дощі.
Промоклий вітер музику Вівальді
На саксофоні ринв загра для вас.
І жовте листя на старім асфальті
Вам протанцює свій останній вальс.

* * *

Літо зеленокосе,
Серпень золоточолий.
Дзвінко дзвенять ще оси,
Гулко гудуть ще бджоли.
Тільки уже на липах
Жовтого листя плями.
Все голосніше хлипа
Вітер в саду ночами.
Скоро зіркасті роси
Вистудить він усюди.
Лігечко стоголосе,
Більше тебе не буде.

* * *

Туди, туди де сива давнина,
Де ліс і круча, і волошки в житі.
У них по вінця небеса налиті,
Де є ще така голубизна?
Де є ще такі рясні квітки,
Що пахнуть дуже солодко і хмільно?
Там дихається легко так і вільно,
О, я б туди вернувся залюбки,
Але нема доріг до того краю.
Де ділися вони, ніхто не зна.
І лиш ночами, що не мають дна,
У снах своїх я часто там блукаю.

* * *

У широкому степу за селом
Подружилися туман з полином.
Оба сиві, наче рідні брати,
Не боялись ні дощу, ні сльоти.
Тільки й того, що один був гірким ,
Ну а другий, непривітним, їдким.
Тільки й того, що один все блукав,
Ну, а другий в самоті нудьгував.
Скільки б ще вони дружили, хто зна?
Та закінчилася осінь сумна,
Відлетіли ген у вирій птахи,
Хуртовина замела всі шляхи.
Лютий холод аж до серця пройма,
Не залишила нічого зима.
Білий саван простелила до ніг:
Ні травинки, ні билинки – все сніг.

* * *

Отави в копицях,
Ночам нема дна.
Поранена птиця
Сумує одна.
Крило перебите
Нестерпно болить.
Пташині пожити
Лишилася мить.
Повіки, мов скелі,
Несила піднять.
На білій постелі
Так солодко спать.

* * *

В серпня на долоні
Літо догоряє.
Наче сиві коні,
Ген туман блукає.
Вранці, біля гаю,
Жовті трави топче.
Що роки минають,
Не журися, хлопче.
Краще в чистім полі,
В синьооку лунність,
Поклонися долі
За бурхливу юність.

* * *

Покинута хатина, чорні стіни,
Біля печі трави сухої жмут.
Сумує у кутку старенький віник –
Німи господар, що лишився тут.
В садочку нині вишень забагато.
Вони роси так щедро напились,
Неначе б то кругом вишневе свято.
Та тільки вітер їх зірве колись.
А ще в дворі занедбана криниця
В полоні лопухів та полину.
І вікон вибитих сліпі зіниці
Вдивляються у сіру далину.

* * *

Заплаканих вікон печаль
І сум безлистих лип.
Ах, як далеко той причал,
Звідкіль ми відпливли.
А як же навесні було
Нам весело колись!
Все відбуяло, відцвіло,
Поділося кудись.
Минулого солодкий дим,
Майбутнього нема.
На те, що будеш молодим,
Надіятись дарма.

* * *

Листок, єдиний на гіллі,
Увесь тремтить.
Йому упасти до землі
Зима велить.
Його брати вже неживі,
Їм все одно.
На мерзлій висохлій траві
Лежать давно.
Снігами далеч замело,
Ах, як шкода.
Лиш він один вітрам на зло,
Не опада.

* * *

В далеку гавань, на вітрилах снів
Лечу, пливу бездонними ночами.
На ті дитячі зоряні причали,
В краї, що квітували навесні.
Відшукую загублені сліди
В гущавині старезного пралісу.
Тут від хмільного запаху меліси
П'яніє в небі місяць молодий.
Стара хатина і забутий сад,
Вони завжди чекають там на мене.
В реальність, де все сіре і буденне,
Лиш ранками вертаюся назад.

* * *

Анатолію Рябоконю

Вересень синій, зарошений,
Сонцем налиті плоди.
Верби у сукнях поношених
Збіглися біля води.
Вітер в віконниці гримає,
Весь полянами пропах.
Бродять всю ніч пілігримами
Сиві тумани в степах.
Десь у безмежному просторі
Чути, як гуси кричать.
Вкотре сьогодні так просто ми
Ділимо з ними печаль.

* * *

Солодких яблук град
В серпневому саду.
До тебе в зорепад
Я більше не прийду.
Не напишу листа
Не подзвоню вже, ні.
Бо вже твої уста
Належать не мені.

* * *

Короткий день згорів до краю,
Кружляє листя жовтий рій,
А я ще й досі пам'ятаю
Блакить з-під довгих твоїх вій.
Вернутися б назад, та де там,
Усі стежки спориш вкрива.
Скажи мені сьогодні, де ти,
Моя волошко польова?

* * *

У тих краях, де завжди була ти,
Де стиглі вишні пили чисті роси,
Тепер уже блукає вітер босий
І більше там нічого не знайти.
Куди вони поділись, ті світи?
Усе снігами пам'яті покрито.
Лиш сивий час летить несамовито
І за собою спалює мости.

* * *

Відболію й травною стану,
Зеленітиму навесні,
Коли згине у полі сніг
І навколо льоди розтануть.
Все до краплі землі віддам,
Розростуся серед розмаю.
Хто сказав, що життя немає
В потойбічних світах, десь там?

* * *

У горобини, поміж вітами
Зоріє ягода гірка.
В холоднім небі птах залітаний,
Шляхів до вирію шука.
Болить крило, покрите ранами,
Злетіти в небо сил нема.
А там, за білими туманами,
Скрипить морозами зима.

* * *

Цей тихий дощ по жовтім листі,
Здається, в нім струна дзвенить.
Кудись поділися за мить
Ці кольори яскраві, чисті.
Куди поділось літо те?
Колись воно здавалось раєм.
Тепер усе тут догоряє
І більше вже не зацвіте.
Та музика дощу хмільна,
Вона давно мені знайома.
О, ця важка холодна втома,
П'янкіша терпкого вина.

* * *

Осколки сонця в скельцях плес,
Останки літа, що згоряє.
Така ясна глибінь небес,
Здається, їй кінця немає.
Фарбують охрою вітри
Крислатих лип барвисті шати
І гонять птахів до пори
В чужі краї тепла шукати.
Назад повернуться не всі,
Зате коли весна настане,
Скупавши душі у росі,
Вони в полях квітками стануть.

* * *

Щогли поламаної роги,
У трюмі повно вже води.
Звідкіль вітрильник цей убогий?
І як потрапив він сюди?
Десь там залишилися милі
Вогні далеких маяків.
Він пам'ята шторми і штилі
Й веселий гомін моряків.
Уранці, як приплив відступить
І ясний запалає день,
Лиш скель видніються уступи
Та гострі рифи де-не-де.
Думки сплітаються, як спрути,
Чорніє у кормі діра,
На мілині, всіма забутий,
Старий вітрильник помира.

* * *

Шурхит листя під ногами,
Висохла трава.
Ах, які вогнисті гами
Вітер обрива.
У степу надсадно дує,
В димарі гуде,
Не щадить і не шкодує
Цю красу ніде.
Він, закоханий по вуха,
Жде і ночі, й дні
Білу, білу завірюху,
На баскім коні.

Коли загляне старість в очі,
Все пригадається тоді:
І рідний край, і отчий дім,
Куди вернутись ти захочеш.
І полетиш, у сні бодай,
Щоб хоч побачить на хвилину
Ту, що давним-давно покинув,
У той знайомий серцю рай.
Але шукати вже дарма
В обличчі милім риси юні,
На кіс її пшеничних руні,
Снігами спочива зима.

* * *

Стікає сонце в келих дня,
Дзвенять в садах настирні оси,
Рудіє у полях стерня,
Ще мить одна і прийде осінь.
На кленах листя спалахне,
В огні багрянім спопеліє,
Та ні тебе, ані мене
Воно ніколи не зігріє.
Зима снігами замете
В минуле всі стежки-доріжки.
Вернися, літо золоте,
Побудь зі мною ще хоч трішки.

* * *

Вони над тобою глузують,
Не відають, що таке гріх.
Роздінуть тебе і роззують
Та й виставлять людям на сміх.
Давно відцурались від Бога,
Чужі їм і совість, і стид.
Моя Україно-небого,
Хто нині тебе захистить?

* * *

Сховався вітер в кронах лип,
Промерз і перемок.
До скла віконного прилип
Напівживий листок.
Останній промінь сонця згас,
Скупавшись у росі.
Листочку холодно в цей час,
Тут він чужий усім.
Вже вечір догорів давно,
Ніч, наче чорний крем.
Та поки світиться вікно
Листочок не помре.

* * *

*Лікарю Сергію Володимировичу
Галенку*

Неквапно утікає ранок
За тридев'ять земель кудись.
Росою теплою умивсь
Старенький дерев'яний ганок.
По воду з хати вийде хтось
І скрипнуть під ногами східці.
А там далеко десь, на річці,
Туману небо напилось.
Згубися в цьому царстві знов
Лугів солодкому полоні,
І ти відчуєш, як у скроні
Ударить трав зелена кров.

* * *

Ми Інь та Янь,
Ми Янь та Інь.
Лише поглянь,
Ми світло й тінь.
Ми ніч і день,
Ми день і ніч.
Усе іде
У вічність пріч.
Лиш Інь та Янь
Є дотепер.
Між ними грань
Ніхто не стер.
Лиха доба
Мчить напролом.
Ми - боротьба
Добра зі злом.

* * *

Я змарнілий листок,
Весь до нитки промок.
Від негоди і холоду млію.
За одну лише мить
Скоро все тут згорить,
В цій пожежі і я спопелію.
Як прудка заметіль
Затанцює довкіль,
Не втрачайте надії на весну.
Ясним, сонячним днем
Пригадайте мене,
Може, я хоч на хвильку воскресну.

* * *

Маленька Батьківщина десь аж там,
А тут якась чужа така й безлика.
Ну що із того, що вона велика?
Своєї я нікому не віддам.
Нехай нічого в неї вже нема,
Ні лісу, ні хатини, тільки поле.
Та я не забував її ніколи,
Але туди вертатися дарма.
Напевно, я для неї став чужим,
Бо стільки літ її уже не бачив.
Нехай мене згадає і пробачить
За те, що з чужиною подружив.

* * *

Доньці Марії

Білі вишні і біла хата,
Ах, як буйно сади цвіли.
Весен в нас не було багато
Та й давно вони вже були.
Все минуще у цьому світі,
Мить чи вічність – усе одно.
Ти поки іще тільки в літі,
Я ж про нього забув давно.
Заросилися ночі сині,
Листя жовтого скрізь рої.
Десь край осені, по долині,
Розбрелися літа мої.
Упаду на землі долоню,
Я ж бо тут уже погостив.
Ти прости мені, моя доню,
Все, що я собі не простив.

Мені ще сняться сни лісів зелені,
Мохи столітні на дубах крислатих,
Вузьенька стежка, що біжить до хати,
Забутий сон, в нім тиші повні жмені.
Спіткнеться ніч об сонця срібний промінь,
І сонний ранок розклепить повіки.
Тим снам уже ніхто не знає ліку,
Хіба що сич, який дрімає в кроні.
Сліди мої ховають там дбайливо
Ожинники колючі стільки років.
Та пні іще чорніють одинокі,
Зелені сни лісів. Ну що за диво!

* * *

Холодний дощ по шибках вибиває
Мелодій дивні звуки, ніч навколо.
В саду безлистім порожньо і голо,
На клоччя вітер хмари роздирає.
Жаскі видіння у таку негоду,
Блукають по ярах істоти дивні.
Стирчить коріння із глибин, мов бивні,
Ці покручі мені знайомі зроду.
Ніч скінчиться, розплющить ранок очі,
Заплаканих вікон протре зіниці.
Скажи мені, чому тобі не спиться?
В таку негоду сняться сни пророчі.

* * *

У жорнах часу меляться віки,
Тріщать кістки рабів і фараонів.
А Бог сидить, руками стиснув скроні,
Мовчить і лиш надіється поки.
Що прийде злу й невігластву кінець,
В безодню упірне свавілля човен.
Бог дивиться на нас, зневіри повен.
Ще терпить. Та вривається терпець.

* * *

Яка п'ятьма! Ну що за ніч сьогодні!
Думки до болю роз'ятрили душу.
Я розумію, що писати мушу,
З реальності втікати у безодню.
Здається, що лечу у прірви лоно,
Нехай пливуть листків пожовклих шати.
Я їх не буду довго ще чіпати,
Допоки в жилах кров моїх схолоне.
Геть, геть думки, хай буде мені ліпше,
Бо з вами, бачу, жити важко дуже.
Мене покиньте, я ж бо занедужав.
Мій череп - мушля і нічого більше.

* * *

Чому не спиш, зітхаєш так чого?
І що тебе ночами тяжко мучить?
Чи ті думки, безформені, колючі,
Чи згадки, що печуть, немов огонь?
Забудь усе, засни, прошу тебе,
Я спокою твого вже не порушу.
Я відпущу з тобою свою душу
У мерехтливу зоряність небес.
Та ось біда, побувши в вишині,
Переборовши важкість і утому,
Чи схочете вернутись ви додому,
Ти і душа? Мені здається, ні.

Галюцинація

Крізь товщу скла собі торую путь
І об осколки ріжу босі ноги.
Я знаю, що нема туди дороги,
А кров тече блискуча, наче ртуть.
Густе повітря ріже автоген,
Липкий потік струмує по підлозі.
Я падаю і корчусь у знеможі,
Сприймаю світ, немов через рентген.
Звивається в конвульсіях п'їтьма,
Хтось на обличчя лле метал гарячий.
Як добре, що мене ніхто не бачить,
Як добре, що нікого тут нема.

* * *

Ця позолота кленів аж багряна,
Летить, летить кінця її немає.
Здається, що природа помирає.
Усе скінчиться пізно, а чи рано.
Коротка мить, або мала краплина –
Для вічності однакові, їй-Богу.
Торує кожен сам собі дорогу,
Та все одно колись таки загине.
Під ноги геть зів'яле листя, друже,
Йому немає місця в цьому світі.
Малий листочок ще тремтить в міжвітті
Та він сьогодні всім уже байдужий.

Короткий день вихлюпує теплінь,
Ніч синя прохолодою зітхає.
Здається, літа вже давно немає,
Залишилась від нього лише тінь.
Терпке вино достиглих горобин,
Стікає в келих сонця золотавий.
Пожовкло листя і зів'яли трави,
Густий туман гірчить, немов полин.
Пташиний ключ до вирію летить,
Покинувши свої обжиті хати.
А вітер вперто хоче наздогнати,
Сріблясту літа бабиного нить.

Гряде епоха розбрату і чвар,
Де кожен сам собі і ні для кого.
І годі вже надіятись на свого,
Свої тут стали гірші яничар.
Ще й досі продають, як і колись
Сестер та матерів в ярмо чужинцям.
Вже землю розікрали по частинці,
А ти мовчи, наш Боже, і дивись.
Сиди й дивись на них, вони поки
Свої своєї крові не нап'ються .
А потім ще й до Тебе доберуться
І просто віддадуть за мідяки.

Ах, зоревій, зоревій!
Нічка коротка, як мить.
Погляд блакитний з-під вій
Досі, як рана, болить.
Цвіт хризантем за вікном,
Сльози по щоках, мов град.
Як же було це давно,
Ах, зорепад, зорепад.

* * *

Не плач, дитино, сльози по краплині
Не затуманою тугою і болем.
Блукає теплий вітер понад полем,
Співає соловейко на калині,
Ніч вповиває всі міста і села.
Лиш місяцю та зірочкам не спиться.
Спи мое серце, хай тобі насниться
Щаслива казка із кінцем веселим.
Настане ранок, небо запалає,
І ти відкриєш очі свої ясні.
Який цей світ величний і прекрасний,
О, скільки сліз чекає ще на тебе.

* * *

Гримить ланцюг, сочиться з рани кров.
На площі у Руані людно нині.
Ступають босі ноги по драбині,
Вже скоро тіло звільниться з оков.
Не стало болю, наче б то здалось,
Холодною росою стовп укритий,
Про щось кричить монах несамовитий,
Реміння гостре в тіло уп'ялось.
Нема ні краплі страху на лиці,
Лиш зір до неба, милостивий Боже,
Чому мені король не допоможе?
А кат іде із факелом в руці.
Палає хмиз і дим угору лине,
Ні пари з уст, ні слова більше, ні.
Загине Жанна д'Арк у цім вогні
Та Франція ніколи не загине.

* * *

Коли злодій прийде до влади
(Що подієш, такий бо час),
Не надійтеся, Бога ради,
Що він зробить хоч щось для вас.
Балачок тут багато буде,
Обіцятиме цілий рай.
Згодом, що говорив – забуде,
В нього справ – аж по самий край.
Все під себе перелицює,
Розбереться там, що і де.
На копійчку попрацює,
І на гривеник украде.

* * *

Повітря від вологи аж густе,
Десь у ярах сховався вітер дикий.
Чом вабить мене край оцей безликий,
Куди не глянь, кругом правічний степ.
Далеких сіл видніються вогні,
Десь на краю Землі, аби не впасти,
Під голови підклавши ніч зіркасту,
Я міцно сплю, тут затишно мені.

* * *

Раби рабів, бездарні діти,
Один лиш сум, один лиш страм.
Ви завжди будете хотіти
Того, що не належить вам.
Бо не спаде з очей полуда
І карта вам не ляже в масть,
І на базарі вас Іуда
За копійки комусь віддасть.

* * *

Вже збиратись пора додому,
Бо звернули літа на осінь.
Та в мені, аж на дні самому
Не вмирає язичник досі.
Коли в часу бездонну пашу
Я впаду, як і всі до мене,
Хай за душу мою пропащу
Теж помоляться жовті клени.

* * *

Скелі, як ті титани.
Вітер об хмари креше.
Сіять не перестане
Дощ, мов із тисяч решет.
Човен на гребінь зрине,
Вигулькнувши з безодні.
Як же він не загине,
В хвилях таких сьогодні?
Чом він покинув гавань?
Що були за причини?
Хто в такі бурі плава –
Тільки на дні й спочине.

* * *

Примара-ніч, як холодно сьогодні.
На кленах ні краплини позолоти,
Куди не глянь, кругом одне болото.
Ці кольори такі неблагородні.
Відкриє ранок очі, гуси дикі
До вирію над полем пролітають.
Тумани і дощі краю не мають,
О, ці простори, мокрі і великі.
Стече крізь пальці день за мить водою,
Насупить вечір брови свої чорні.
І вітру знов мелодії мінорні
Ти слухатимеш, захопившись грою.

* * *

На берегах старого Інгульця
Малесеньке містечко загубилось.
Від рук цивілізації відбилось,
Стоїть собі та й мріє без кінця.
Насипле ніч на небо зір дрібних,
Ніхто їм не знайде ніколи ліку.
Дріма містечко і вогнями з вікон
Усміхнено милується на них.
Весною буйно зацвітуть сади,
А восени плодів багато дуже.
Лиш тільки верби до всього байдужі
Балакають з вітрами край води.
Летять роки й немає їм кінця,
Приходять і відходять покоління.
Стоїть моє містечко в безгомінні,
Задивлене у плеса Інгульця.

* * *

Наримую я літа трішки,
Не лінитимуся, ачей.
І на місяця жовті ріжки
Нанизаю хмільних ночей.
Позолотою осінь бризне,
Далеч мрякою замрячить,
І злетяться вітри на тризну,
Щоб за літечком потужить.
Засипатимуть зорелітом
Темні ночі холодну вись,
Та зі мною лишилось літо
З рим, що я назбирав колись.

* * *

Душе моя, чому на самоті
Я змушений боротися з тобою?
Не можу відвернутися від бою.
А час пливе водою, мов потік,
За роком в рік, у вічність, аж свистить,
По колу день і ніч також по колу.
Нікому не вдавалось і ніколи
Цю круговерть жорстоку зупинить.
Чи то нам розлучатися пора,
Бо до зими зовсім уже близенько?
Куди від мене рвешся так, серденько?
Неначе дика птаха за моря.
Якщо, втомившись, я впаду колись,
Аж ген, за неосяжним небокраєм,
Нехай між нами тут ладу немає,
Ти згодом там за мене помолись.

* * *

Під подушку сховавши ніч,
Йду на ганок.
В небі зорі – мільйони свіч,
Гасить ранок.
Листя жовтого наміга
Вітер синій.
Розбрелися мої літа,
По долині.
Погукав би їх та дарма,
Не почують.
Наздогнати ж бо сил нема,
Хай кочують.

* * *

Повітря напоїли полини,
Дерева в багряницю одяглися.
Ти цій природі просто помолися,
Немов отой язичник з давнини.
Вклонися усьому, що бачиш ти:
В степу напівзів'ялій материнці,
Пожовклому ростку і соломинці,
Бо скоро їм судилось відійти.
Коли в саду все листя догорить
Та й упаде на землю почорнілу,
Ти в котрий раз пройдеш по його тілу.
Ступай тихіше, бо йому болить.

* * *

Скрипить, гримить віз рабства по Землі,
Раби у ярмах тягнуть його, пробі.
Сидять на ньому у людській подобі
Тирані і тиранчики малі.
Помре тиран, нехай живе тиран!
Чи то король, яка рабу різниця?
Він тягне воза так, як і годиться,
І від побоїв не рахує ран.
Аж раптом віз розсиплеться за мить,
Здається, у цьому ніхто й не винен.
Та колесо історії невпинне
Нікому не вдавалось зупинить.
Й покірний досі стрепенеться раб,
Розправить плечі та до бою стане.
Тиранів і тиранчиків не стане,
Свобода – найцінніший в світі скарб.
На світло – враз усе із темноти,
Доволі рабства й крові вже доволі.
Того, хто раз вдихнув повітря волі,
Ніколи вже в ярмо не запрягти.

* * *

Над обривом вітер терен обривав,
Поколовшись об колючки, часом хлипав.
Осипала мертве листя жовта липа,
Журавлиний ключ у вирій відлітав.
Задивились мокрі гнізда їм услід,
Сірі тіні загойдалися на плесі.
Щось кричали дикі гуси в піднебесі,
За собою, певно, кликали в політ.
День короткий, наче свічка догорів,
Навіть іскри після себе не залишив.
Сповила холодний вечір сонна тиша,
Тільки місяць посміхався угорі.

* * *

Заграла ніч на клавесині,
Здається, це було давно.
Весна жбурнула квіти сині
В моє розкрилене вікно.
Мене позвала за собою,
Зманила, що не говори.
І я пірнув із головою
В стрімкий потік розваг і гри.
Весь молодий і захмелілий
Ішов за нею ночі й дні.
Ах, як шкода, що помарніли,
Ті квіти у моїм вікні.

* * *

Загубитись в лісах, на зеленому мосі поспати,
Вкритись ковдрою неба, зігрітись хоч трішки бодай.
Та й полинати знову в далекий, покинутий край.
Потім пригорщу повну достиглих суниць назбирати,
Повернутись додому, а хати давно вже немає.
Чи наснилось мені, чи то справді було це колись?
Вікна білої втоми по вінця за ніч напились,
Глянеш вранці навкруг, все снігами зима замітає.

* * *

На тій війні, де я не був колись,
Окопи і руїни скрізь чорніють.
Щоб вижити, плекаючи надію,
Мій батько перемогу цю здобув.
На тій війні, де батько не помер,
Уся земля просякла кров'ю й болем.
Солдатам, що покрили битви поле,
Просіялась крізь решето ребер.
На тій війні, де вже ростуть квітки,
З моїх знайомих не було нікого.
Крім мого батька, зовсім молодого,
З яким би ми дружили залюбки.

* * *

Ніч ховала зірки в колодязі,
Сонний ранок брів по росі.
Сивий старець в блаженськім одязі
На подушці моїй присів.
І відкрив тоді таїну мені,
Хочеш вір цьому чи не вір:
Але вірші – це душі спіймані
І покладені на папір.

* * *

Тепле літо з присмаком левкою
Кликало мене в рожеві сні,
І тонував я просто з головою
В глибині очей твоїх ясних.
А роки у полі скакунами,
Наче дикі, не ішли до рук.
І зростали відстані між нами
З кожною хвилиною розлук.
Спопеліли в жарі листопаду
Спогади про ті далекі дні.
Вже до тебе і до того саду
Більше не вернутися мені.

Білої ночі вуаль,
Б'ються вітри у вікно.
Як же мені тепер жаль,
Літа, що вмерло давно.
Крилами дикі птахи
Вихлюпали його сни.
Падала тінь на дахи,
Як відлітали вони.
Місяця сяйво бліде
Тихо лягає на сніг.
Ранку безмовного жде
Ворон старий на сосні.

* * *

В час весняних злив
Я давним-давно
Липу посадив
Під вікном.
Линули роки
Швидко, як на зло.
Доглядав, поки
Сил було.
Вись не знає меж,
Липонько моя,
Ти тепер цвітеш,
Ну, а я?

* * *

Старенька хата, скособочена,
Пожежами палає день.
Ах, ця пора, вся позолочена,
В ній стільки суму і пісень.
Прокинуся в ранковій просині,
В знайомий ліс піду таки.
Свої метафори я осені
Віддам за листя мідяки.

* * *

Сипнув Чумацький Шлях зірками,
Напився вітер полину.
Я помудрів, либонь, з роками,
Та помилок не оминув.
А дні біжать, неначе коні,
Такі невпинні і прудкі.
Притиснувши до скронь долоні,
Ловлю далекий дзвін підків.
Копаюсь в пам'яті завзято,
Знімаю спогади з полиць.
Таки вдалось мені багато
В житті накоїти дурниць.

* * *

Поезіє моя, не знаю й сам, коли
Я став твоїм рабом, я став твоїм слугою.
В солодке рабство те пірнаю з головою
Та тільки ось біда: воно в мені болить.
Я знаю, що твоїх вершин не осягну,
Сплетіння слів і рим! О, як їх тут багато!
Метафори твої, на них я мушу грати,
Глухий сліпець тобі на вірність присягнув.
Я слова даного ніколи не порушу,
Хоч скільки б довелось мені долати верст.
Як той покірний раб, несучи важкий свій хрест,
Щоб згодом розп'ясти на ньому свою душу.

* * *

Ти приходиш під ранок до мене,
Коли все ще навколо дріма,
Чи на дворі лютує зима,
А чи листя нуртує зелене.
І лягають рядки на папір,
Я скидаю з душі свою ношу.
Не покинь мене, я тебе прошу,
Хто б не був ти, людина чи звір.

* * *

Не скінчаться, либонь, дощі
Чи то, може, весняна злива.
Зі своїх помарнілих щік
Витри сльози, душе знадлива.
І чому ти така сумна,
Не всміхаєшся знову нині?
Є в нас трішечки ще вина,
Недопитого у пляшчині.
Ніч полинула за моря,
З ким тепер спілкуватись маю?
Впала в чашку мою зоря,
То ж шукаю її, шукаю.

* * *

Житнє поле стерегли волошки,
Скрізь буяла синява тоді.
І була ромашка за ворожку,
І гойдався місяць на воді.
Та роки у вирій відлітали,
Наче дикі птиці восени.
Скільки б їх весною не гукали,
Вже не повергалися вони.
Відцвіли волошки серед лану
І ромашок не знайти давно.
З присмаком солодкого дурману,
Ах, яке хмільне було вино.

* * *

Листя пожовкле у сінях,
Ранок постукався в двері.
Ніч залишає осіння
Плетиво строф на папері.
Зараз писатиме ноти,
Їй ледачить не пасує.
Щоб не сидить без роботи,
Навіть сопілку змайструє.
Вся догорить по краплині,
Вітер заграє опісля.
Так і народиться нині
Ночі осінньої пісня.

* * *

Спи, засинай, блакитноокий хлопчику
На зірваних квітках моїх думок.
За вікнами клюють дощі горобчики
І казочку нашіптує струмок.
Нехай тобі насниться край покинутий:
Хатина, ліс, некошені жита.
Туди тобі ніколи не полинати,
А ти надійся, вір і пам'ятай.
Та ще вірші зі строфами барвистими,
Чужа для них політика брудна.
Нехай вони течуть річками чистими,
Щоб душі в них вихлюпував до дна.

Готуй набої про запас,
Чекай сезону полювання.
Та плани перекреслять враз
Рясні дощі з самого рання.
Вдивляйся у промоклу вись,
Вслухайся в свист вітрів, та й годі.
І сподівайся, що колись
Прийде кінець оцій негоді.
Жди, як мороз короткі дні
Поріже на льодинки гострі.
Щоб у ранковій тишині
Душа озвалася на постріл.

* * *

Біль спорожнілих ланів,
Тільки стерня і стерня.
Череду втомлених днів
Вітер в степу доганя.
Ген перепілка біжить,
Літо на крилах несе.
Серпню лишилося жить
Хвильку єдину і все.
Вип'є пташина мала
Очі небес голубі.
Й літ перетлілих зола
Ляже на скроні тобі.

* * *

Дощами і росою край пропах,
Дрімає сад біля старої хати.
Кружляє в небі самотній птах,
Йому давно пора вже відлітати.
Зірниць високих мерехтять вогні,
Спить далечінь, вологою зігріта.
Жаринками розсипалися дні
В пожовклих травах на краєчку літа.

Вітер листя обірвав лихий
І його залишив по годині.
Осені моєї очі сині
Вихлюпали крилами птахи.
Певно, краю вже нема ніде
Цим дощам, які не знають міри.
Раптом все покриють хмари сірі,
Ледве заясніє сонний день.
Хризантема цвітом ще буя
Під вікном покинутої хати.
Та вона приречена до страти,
Не моя ця осінь, не моя.

Цей кришталевий цвіт на змерзлому вікні,
Ці вензелі, що скрізь по шибках поплелися.
Ти тільки подивуй цій мертвій білизні
І майстру-різьбярю доземно поклонися.
Поглянь, яка шляхетність тут і там,
І спробуй уявить, який талант цей дужий.
Лиш не віддай душі оцим квіткам,
Бо станеш назавжди жорстоким і байдужим.

Моя неопалима купино,
Грій, зігривай людську замерзлу долю.
Цей світ, в якому стільки зла і болю,
Без тебе вже загинув би давно.
Край вічності на хвильку зупинись
І помолися Богові одному.
За тих, що не вернулися додому,
Там у світах загинули колись.
Хай душі їхні – недосяжне дно,
Святі чи грішні – вже не розглядіти.
Я знаю, ти зумієш їх зігріти,
Моя неопалима купино.

Виплакалась осінь у поділ
По краплині.
Й попливли листочки по воді,
В далі сині.
Проводжала їх верба стара,
Наче ньєнка.
Вже зимі приходить пора
Помаленьку.
Ляже сніг на зорані поля
Рано-вранці.
Й завірюха з вітром закружля
В білім танці.

* * *

Борись, душе, з неправдою, борись,
Хоч і тобі не оминуть спокуси.
Допоки ти не піднялася в вись,
Земним законам підкоряєсь мусиш.
Але старайся оминати зло,
У чому неправа була, покайся.
І як би тобі важко не було,
За золото чи срібло не продайся.
В полоні тіла ще рабиня ти,
Хоч норову тобі не позичати.
Як звільниєсь й запрагнеш висоти,
До правди і любові стань на чати.

* * *

Літа, літа, агов, куди ви?
Спиніть свій ошалілий біг.
Ще вчора зеленіли ниви,
А вже сьогодні випав сніг.
Зайшли б коли до мене в гості,
Чого ж ви, наче вороги?
Кричу, гукаю в сонний простір,
Ні звуку. Тиша навкруги.

* * *

Побіліло усе навкруги,
Вже про літо нема навіть спомину.
Під снігами спочили луги
І не чути пташиного гомону.
Ген, заметами вітер бреде,
У степу спотикається важко так.
То, бува, в димарі загуде,
То у шибку постукає пташкою.
Сплять під саваном білим поля,
І морози надовго приїхали.
Аж дзвенить перемерзла земля
Під копитами білої віхоли.

* * *

Все життя проблеми і турботи,
Кожну мить, якщо не се, то те.
Вересень насипле позолоти,
Листопад снігами замете.
Потім і весна не за горами,
Синь торкне малесенький росток.
Так переплелися панорами
З вітру, снігу, листя і квіток.
Так твоє життя, неначе спалах,
Нині є, а завтра вже нема.
Зірку ту, що із небес упала,
За секунду проковтне пітьма.
Хто зна, скільки ще судилось жити?
То ж і над віршами ворожу,
Тільки б по собі щось залишити,
Як останню перейду межу.

* * *

Літо бабине закружляло,
День неквапно по листю бреде.
І найперших морозів жало
Ще ховається, хто знає де.
Ранок хмарами небо вітер,
Повлягалися спати сичі.
І розп'яв павутинку вітер
На колючій шипшині вночі.

* * *

Сірий дощ полинами пропах,
Сірі хмари бредуть, наче вівці.
Б'ється з вітром на мокрій бруківці
Жовтий лист, мов поранений птах.
Сірі тіні повзуть по стіні,
Прилипають до сірої стелі.
Сірий ранок розмиті постелі
Нині знову залишив мені.

* * *

П'ярко пахне грибами ліс,
Весь покупаний у росі.
В листожарі струнких беріз
День короткий згорів зовсім.
Заплелася суха трава
В коси осені золоті.
Місяць зорями засіва
Ниву неба у висоті.
Впаде темрява, як мара,
Сонний вечір прогоне пріч.
Там хатина стара-стара
Знов не спатиме цілу ніч.

Повернутись до лісу правічного,
Залишитися в нім назавжди.
Із малого струмка, пересічного,
Як в дитинстві, напитись води.
Назбирати опеньок у вересні
Чи нарвати достиглих ожин.
Й захмелівши від синього вереску,
На кленових листках врожить.
Прилягти під старезною липою
І не давши за все ні гроша,
Повінчати метафору з римою,
Щоб твоя стрепенулась душа.

* * *

Здається, осінь утікає.
Чи то злякалася зими?
Ген понад сірим небокраєм,
Табун гусей махнув крильми.
Напився сад сирої тиші,
На землю листя обтрусив.
Нічого листопад не лишив,
Окрім холодної роси.
Туман снується верболозом,
Йому б спочити де-небудь.
Й вітри, підковані морозом,
В степу суху траву скубуть.

* * *

Коні хропуть у шорах,
Рвуть муштуки залізні.
Була весна учора,
Нині вже осінь пізня.
Завтра, як сніговії
Вибілять змерзлу тишу,
Слід наш зима завіє,
Навіть знаку не лишить.

* * *

Звідкіль це все і хто такі є ми?
Того ніхто не може розказати.
Тисячоліть написані томи
Нікому не під силу прочитати.
І що таке душа, хто відповідь?
Хоч кожен з нас її, звичайно, має.
У цьому світі ти лиш тільки гість,
Та де твій дім, того ніхто не знає.
Отак і живемо у незнанні,
Самі собі буваємо не раді.
В турботах пролітають наші дні
І заздрощі стають нам на заваді.
В нещасті Бога згадуєм не раз,
Будуємо церкви і мінарети.
А Бог живе у кожному із нас.
Агов, людино, відгукнися, де ти?

* * *

Я нині став, немов осінній сад,
Закутавшись туманом, спочиваю.
Іще за літом інколи скучаю,
Але нема дороги вже назад.
Сіренький птах, що тут з дитинства жив
У чагарях, поміж дерев крислатих,
Не захотів зі мною зимувати,
Напевно, з кимось іншим подружив.
Можливо, він прилине навесні,
Його дорога буде нелегкою.
Мене ж торкнулась білою рукою
Білявка в білосніжному вбранні.

* * *

Не має час ні крил, а ні коліс,
Та зупинить його ніхто не в силі.
Гранітний хрест, неначе в землю вріс
Аж ген, в степу широкім, на могилі.
Буяє скрізь некошена трава,
Вдивилась далеч в небеса високі.
Вже невідомо, хто тут спочива,
Чиї кістки знайшли тут вічний спокій.
І скільки їх, того ніхто не зна,
Мабуть, забула і сама могила.
Сюди не раз приходила весна,
Не раз дощами сіра осінь лила.
Як доля занесе тебе колись
В степи, де п'є туман полин торішній,
Прийди сюди і щиро помолись
За душі мертвих, праведні і грішні.

* * *

Мені сьогодні дивний сон приснивсь,
Такого не було іще ніколи.
Я бачив день квітучої весни,
Сміялось і раділо все навколо.
Дзвеніли скрізь пташині голоси,
Дзвеніли пелюстки, дощами вмиті,
Дзвеніли краплі срібної роси
І дзвін той розливався у блакиті.
Густа трава стелилася кругом,
Дерева сонцю простягали віти.
Була весна, та за моїм вікном
Цвіли, чомусь, осінні, жовті квіти.

80-ті роки

* * *

Ще з дитинства був невдахою,
Пригадалося: колись
Все хотів я бути птахою,
Тільки мрії не збулись.
З того часу так і маюся,
Чи на сміх, чи на біду.
То, бувало, спотикаюся,
То, бувало, упаду.
Не зважав на долі віхоли,
Їм ніколи не коривсь.
Рахувати рани ніколи,
Все загоїться колись.
Небагато було радості,
Як не осінь, то зима.
Нині, на порозі старості
І того уже нема.
Відридали, відсміялися,
Відцвіли далекі дні.
Вже нічого не залилося,
Тільки спогади одні.

* * *

Запах яблук в густому повітрі
Ріже вітер, неначе ножем.
Помаранчі на листя палітрі,
Ось і літо скінчилось уже.
Сонна тиша у просторі синім,
З квітів жовті вінки поплела.
Мокрий морок рвуть крила гусині,
На самому краєчку села.
Сіра втома під ноги лягає,
День короткий зовсім догорів.
І нічого тут більше немає,
Окрім неба та птиць угорі.

* * *

Сирої ночі темні згустки,
Думки обсіли, наче рій.
Душа глуха й німа, як пуста,
Ніщо не стрепенеться в ній.
А ні строфи нема, ні рими,
Усе поділося кудись.
Лиш вікна шибками мутними
У мене поглядом впились.

* * *

Плетуть вітри вінки з цикорію,
Ріка з води туман пряде.
Прийду сюди уже не скоро я,
І тут мене ніхто не жде.
Старенька хата розвалилася,
Нема у тім її вини.
Вона чекати притомилася
Мене з чужої сторони.
Нічого тут вже не зосталося,
Усе поділося кудись.
Хіба гніздо у диких зарослях,
Що птах знайомий звив колись.

* * *

Відтерплю, відплачу, відболію,
Звикну, що тебе уже нема.
Облетілим листям перетлію,
Перегіркну, як в степу туман.
Зранені перебинтую груди,
Може, ще загояться вони.
Що б тобі не говорили люди,
Знай, що став я птахом восени.

Як дерево черлене листя ронить
Й горить на вітрі висохла трава,
Безмовна тиша огортає крони,
І світлий смуток душу сповива.
А час летить, його бездонна Лета
Нам не залишить жодного листка.
Я став би сірим птахом, але де там,
Земне тяжіння все не відпуска.
І нам уже до цього не звикати,
Старіє тіло під вагою літ.
Але душа про це не хоче знати,
Вона, як звжди проситься в політ.
Розтанула б в таку осінню днину
У цій блакитносонячній імлі.
Аби злетіти в небо на хвилину,
Все віддала б, що має на землі.

* * *

Писарчуків бездарних вірші бідні:
Ні розміру, ні рими, ні метафор.
Душі вам не зігріє принагідно
Поезії вино з відкритих амфор.
Строфа строфи чіпляється ліниво,
І плетиво думок занадто кволіх.
Засіяна паперу біла нива
Зерном, якому не зійти ніколи.

* * *

По степах розлетілися милі
Ні кінця їм, ні краю нема.
Сивий чуб ковили на могилі
Вітру гребенем чеше зима.
Місяць рогом хмарину лоскоче,
На морозі виблискує сніг.
І ридають сичі цілі ночі
Над розгоном безкраїх доріг.

* * *

Гойдається розвеснена теплинь
Давним-давно покинутого краю.
Душе моя, прошу тебе, спочинь,
Бо за тобою я не устигаю.
Вже тіло притомилось від доріг,
Де битого каміння було досить.
І я не раз по ньому босий біг
Назустріч долі, в березневу просинь.
А в тебе не було ніколи меж,
Ти вільною була, як дика пташка.
Нехай ми зовсім різні, але все ж
Нам розлучатись буде дуже важко.
Тобі завжди хотілось висоти,
То ж більше я тебе не приневолю.
Лишень пообіцяй мені, що ти,
Не збайдужієш до чужого болю.

* * *

Знайди мене, поклич мене назад,
Верни мене із чужини додому.
Бо навкруги палає листопад,
І я, здається, догоряю в ньому.
Я тут один, один, неначе перст,
Ніхто мене уже не порятує.
А десь далеко, там, за сотні верст,
Розлога вишня край вікна квітує.
Ах, юносте, хмельніша від вина,
Бальзам солодкий, для душі і тіла.
Скажи мені, чия у тім вина,
Що ти так дуже швидко пролетіла?

* * *

За вікнами сніги й морози навісні,
Дерева уночі біліють, мов скелети.
Далекий краю мій, прилинь до мене в сні,
Спливи бодай на мить із дна стрімкої Лети.
До тебе я давно уже не приїздив,
Давно не ночував на запашному сні.
Я знаю, що колись ти мав багато див,
А нині там лише блукають сірі тіні.
В гущавині лісів казки твої всі сплять,
І мавок не зустріть, як це було раніше.
Забутися б мені, та спогади болять,
Немов рубці від ран, з роками все сильніше.

* * *

Купає річка синь небесну,
Аж ген, далеко, за селом.
Бо повернуло вже на весну,
І височінь дзвенить крилом.
Ще ночі ронять прохолоду,
Ховаючи в ярах сніги.
Й табун гусей упав на воду,
Збудивши сонні береги.

* * *

Де ти нині є і що з тобою?
Тільки Бог єдиний має вість.
Може, ліс багряною габою
Щось тобі про мене розповість?
Чи мені напише клен про тебе
В пізнім жовтні на листку своїм?
Ти ж бо не пиши мені, не треба,
Все одно тобі не відповім.

* * *

Дивна думка мене тривожить
Чи на сміх це, чи на біду.
Якщо я тут лиш перехожий,
То звідкіль і куди іду?
Не збагнути цього ніколи,
Марно гратися в мудреця.
Людський розум занадто кволий,
А питанням нема кінця.
Де скінчаться мої турботи?
Скільки суджено ще іти?
З тілом ясно усе достоту,
Як би душу уберегти?
В безкінечність ночами лину,
Розриваю на простір час..
Може там, серед зір краплинок,
Інші Землі чекають нас?

* * *

Сорочини берізок струнких
Зранку вимочив дощик дрібненький.
Від музик, що заграли струмки,
Пробудилася річка міленька.
Терпко пахне розмокла земля,
Їй, напевне, давно вже не спиться.
Зеленіють озимі поля,
Наче латки на порваній свитці.
Обізвались громи з вишини
На краєчку провислого неба.
Крім веселих пісень пташини,
Тут, здається, нічого не треба.

* * *

Місяць вигнув спинку
В золоту дугу.
Освітив хатинку,
Що дріма в снігу.
Десь далеко, в лісі,
Граб старий скрипить.
В почорнілій стрісі
Біла тиша спить.
Лампа ледве блима
(Їй багато літ).
В сінях, за дверима,
Причаївся кіт.
На старезну грушу
Впали тіні лип.
Зашпорами в душу
Спогади зайшли.

* * *

Весна, весна, чому ж така гірка?
Уже птахи вертаються додому.
Від льодяного панциру ріка
Звільнилася у порусі стрімкому.
Рве, розрива високі береги,
З коріннями дерева вивертає,
Потоками вирує навкруги
І пам'ять у минуле повертає.
На березі лиш я і самота,
Вона прийшла до мене нині в гості,
Щоб провести розтрачені літа,
Що линуть за водою в синій простір.

* * *

Шибки вікон замурзані,
Сльози, неначе зливи.
Коні мої загнuzдані,
Трави вплелися в гриви.
Коні мої, стриножені,
Бродите по долині.
Болі, на сум помножені,
Як же вам тяжко нині.

* * *

Як холодно в цій сірій самотині,
Здається, тут нікого вже нема.
Та до мого вікна прибився нині
Пожовклий лист, покинутий всіма.
Я міг би принести його до хати,
Теплом руки чи подихом зігрить.
Але, скажіть, навіщо рятувати,
Того, кому судилося згорить?
Нахаба – вітер весело регоче
Понад роздоллям вицвілих полів.
І плачуть хмари цілі дні та ночі
Сльозами відлетілих журавлів.

* * *

Знову місяць в білій кожушині
Заирнув до мене крізь фіранку.
Знову нам обом не спалось нині,
Звечора й до самого світанку.
Римували строфи на папері
Про морози, що скриплять ночами.
Бо весна вже відчиняє двері
Перелітних журавлів ключами.

* * *

В правічному лісі хатина стара,
Де липа дуплява всихає.
Живуть в тій хатині лиш сум та мара,
А більше нікого немає.
Про хату забулося сонце давно,
Бо густо сплелися скрізь віти.
Замріяно дивиться сонне вікно
На дикі, зажурені квіти.
Буває, що пташка сюди прилетить
Й прокинеться тиша від шуму.
І ліс озветься луною на мить
Та й знову порине в задуму.
З мого дитинства забуті казки,
Давно уже тут не витають.
Лише сухоцвіту змарнілі ростки
Крізь пам'ять весь час проростають.

* * *

Під неба голубим вітрилом
Блукаю вже багато літ.
Ловлю у пригорщі вітри я,
Шукаю в океані слід.
Ні берега, ні крику чайок,
Хоча б маленький острівець.
Не відаю, куди причалю
І де знайду я свій кінець.
Рву веслами високі хвилі
(Хто знає скільки ще плисти?)
Переплелись роки і милі
Так, що й несила розплести.

* * *

Рве вітер хуртовини віжки,
Гуде гугняво в димарі.
Душе моя, спочинь хоч трішки,
Бо скоро ранок на дворі.
Тобі ж бо цілу ніч не спиться,
Все пориваєшся кудись.
Неначе перелітна птиця,
Волієш знятися увись.
Ну що у тих захмарних висях?
Лиш мерехтливих зір вогні,
До мене краще пригорнися,
Нехай ми лишимось одні.
Можливо, ти заснеш на трішки
(Усе наладиться, повір).
Рве вітер хуртовини віжки
Й за вікнами реве, мов звір.

* * *

Колисаються сні у міжвітті лісів,
Що в дитинстві колись мені снились.
Бродять душі казок по холодній росі,
Виглядати мене притомились.
Більше я вже ніколи туди не прийду,
Бо навколо вже осінь згоряє.
Може, це для добра, може, це на біду?
Але так в цьому світі буває.
Не вдавалось нікому вернутись назад,
Хто зумів ту країну залишить.
Всі стежини туди укрива снігопад
Білим саваном вічної тиші.

Завересніли висі променисті,
Тумани потягнулися з долин,
І тліє осінь на опалім листі,
Жаринками достиглих горобин.
Ідуть-бредуть лугами ранки босі,
До крові колять ноги у стерні,
І роси, на покинутім покосі
Спиває спраглий вітер цілі дні.
Кричить у небі одинока птиця,
Вона гукає втрачену весну.
Душе моя, чому тобі не спиться
В багрянооку ніч, таку ясну?

* * *

П'є квітець голубінь бузкову,
Купає річка синю вись.
Туди я повернуся знову,
Вже не таким, як був колись.
У скроні срібло заплелося,
Так біло, наче б то зима.
Чого боявся – все збулося,
Чого хотілося – нема.

* * *

Ну, ось і все, нема нічого.
Крім степу, вітру, а між тим –
Води крайця голубого,
Що спить під берегом крутим.
Сорочка неба полотняна,
Полатана латками хмар.
У жовті пригорщні каштана
Кида зірки Волосожар.
Ховає ніч в лісі дрімучі
Натомлений серпневий день.
І літо по стерні колючій
До осені у гості йде.

* * *

Скажи мені, душе моя,
Чого марудиш серед ночі?
Чи не тому, що нині я
Тебе вже слухатись не хочу?
Ти рвалася завжди у вись,
Була, неначе птаха вільна.
А я вже трішки притомивсь
І до землі хилюсь повільно.
В нас різні долі, далєбі,
Дарма, що разом стільки років.
Лігать судилося тобі,
А я лиш тут шукаю спокій.
Тож не сумуй, моя душе,
І не стискай до болю груди.
Хіба що за отим віршем,
Який написаним не буде.

* * *

Із Еклезіаста

Заглянь в глибинну суть речей,
Задумайся над всім настільки,
Аби збагнути, що, ачєй, –
Все суєта суєт і тільки.
Вигадувати щось дарма
Тобі й мені, всім пересічним,
Нічого нового нема
На цій землі, під сонцем вічним.
Втечи із попелища мрій,
Які живуть в тобі недремно.
Все ж краще жити без надій,
А ніж надіятись даремно.

* * *

Твоїх очей блакить осіння
Колись подобалась мені.
І я шукав у ній спасіння,
Неначе п'яниця в вині.
Відгомонило, відсміялось,
Відщебетало, відцвіло.
І тільки в спогадах зосталось
Все, що давним-давно було.
Куди втекли, і сам не знаю,
Моїх веселих днів рої.
Спасіння у вині шукаю,
Бо ж очі вицвіли твої.

* * *

Я з лісу і туди вернуся,
Там все до крапельки моє.
Води цілющої нап'юся
Із джерела, що поруч б'є.
В зеленім загублюся літі,
Що з листя бавиться вінком.
Пограю в хованки в міжвітті
Із мавками й лісовиком.
В старого Оха заночую
(Він не змінився ні на грам).
Казок багато ще почую,
За що йому цукерок дам.
Суниць солодких назбираю,
Знайду горіхи у дуплі.
Не хочу я на небі раю,
Бо рай я маю на землі.

* * *

Вона іде хмільна і боса,
В очах – вся голубінь небес.
Ще край вікна не квітне без¹,
І не блищать на травах роси.
Ще навіть пролісків нема
І мерзнуть уночі долоні.
Та вже в степу, запригши коні,
Втікає за моря зима.
І в келих наливає день
Проміння сонця золотого.
Відкиньте сумніви, їй-Богу,
Прислухайтесь, вона іде.

¹Без – бузок (діалектне)

* * *

Уламки слів, обривки фраз
Посеред ночі –
Мені ввижались не раз
Ті поторочі.
Блукають все сюди-туди
І щось шепочуть.
Чи то накликають біди
На мене хочуть.
Буває, часом на стіні
Слова римують.
Аби не спалося мені,
Шумлять, кепкують.
Хто зна, приходять звідкіля
Вони порою.
Душа тремтить, мов немовля,
Не заспокою.

Ну ось і все, снігів немає,
Лиш білі стовбури беріз.
Над річкою туман блукає,
І прілим листям пахне ліс.
Вже дикі гуси будять простір
Десь дуже високо, в імлі.
Й вітри весну гукають в гості,
Прогнавши хуртовини злі.
П'є ранок березневу тишу
Устами сонної зорі.
І верби на гілках колишуть
Бруньок зелені ліхтарі.

* * *

Жила душа в хатині з тіла
І не один десяток літ.
Вона свободи все хотіла,
Завжди просилася в політ.
А жити мусила в неволі,
Докори слухала весь час.
Попри усі образи й болі,
Все пробачала кожен раз.
Коли ж вона у вись злетіла
Й поглянула на тіло знов,
На мить шкода їй стало тіла,
Як в'язневі своїх оков.

* * *

Не знайти в полях волошок нині,
Вимокла небес голубизна.
Щось шукає місяць у долині,
А чого – і сам того не зна.
Може, ту зорю, що з неба впала?
Бо йому коханкою була
Ще тоді, улітку, на Купала,
Коли в лісі папороть цвіла.

* * *

Швидко закінчилось літо,
Просто згоріло до тла.
Осінь, ніким не зігріта,
Марно шукає тепла.
Вітер ночами листає
Листя опалого біль.
Знову до ранку листа я
Буду писати тобі.
Час утіка за водою,
Не наздогнати нічим.
Як же нам бути з тобою?
Відстань уперто мовчить.
Сірі, сумні панорами,
Повні калюжі води.
Все, що лишилось між нами,
Змиють дощі назавжди.

* * *

Завесніли розвихрені висі,
Дикі птиці у небі кричать.
І річки вже води напилися,
Зі струмків, що в яругах дзюрчать.
Ще дерева безлисті і голі,
Ще дрімають далекі громи.
Й латки снігу на чорному полі,
Мов останні листи від зими.

* * *

Восени дощі жовтіють теж,
Навіть всі будинки і споруди.
Зелені уже тут не знайдеш,
Тільки мідь і золото усюди.
Монотонні, жовто-сірі дні
Між собою так переплелися,
Ніби ти живеш на глибині
Океану із дощів та листя.
А громи, здається, з літа ще
Відгрімili та й втекли за хмари.
І стоять дерева під дощем,
Нібито напівживі примари.

* * *

Пізня осінь стоїть за порогом
І вітри десь набралися сил.
Місяць клена торка мідним рогом,
Що до нитки промок від роси.
Він сумує за втраченим літом,
Бо зійшло вже воно нанівець.
Жовта тиша дзвенить сухоцвітом,
Сірі хмари важкі, як свинець.
Ночі чорні, неначе безодні,
Хочуть листям стежки замести.
Ми з тобою, здається, сьогодні
У минуле спалили мости.

* * *

День відплакав, відшумів дощами
По дахах будинків цегляних.
Клени під багряними плащами
Певно позивали вже до них.
Десь на пустирі дримає тиша,
І туман у рові заблудивсь.
Жовтень літа зовсім не залишив,
Все тепло поділося кудись.
Сонний вітер бродить по калюжах,
Б'ється в стіни мокрими грудьми.
Тільки вікна, до всього байдужі,
Вже приготувались до зими.

* * *

Дні кружляють, немов каруселі.
Тижнів, місяців, літ не спинить.
Час міня кольорові пастелі,
Аж до болю в очах мерехтить.
Ще тобі сумувать пасує,
Бо сміються літа золоті.
Поки молодість в жилах пульсує,
Не загадуй, що буде потім.
Згодом долі ти станеш нелюбий,
Але мусиш коритися їй.
Від безсилля заціпивши зуби,
Заридаєш під усміх надій.

* * *

Бродить садами жовтень,
Спить в самотині хата.
Листя навколо жовте,
Хмари пухкі, як вата.
Падають стиглі роси,
Дзвінко, неначе перли.
Вітер вночі голосить,
Ніби за кимось вмерлим.
Ранок розбудить сойку,
Крикне вона спросоння.
Відгомін в лісі зойкне,
Стихнувши в клена кроні.

* * *

Раб, від раба народжений в неволі,
У безпросвітнім рабстві спину гне.
Він всіх винує у своїй недолі,
Але вини своєї не збагне.
Вогонь борні гряде на видноколі,
Гримить залізо і лунає крик.
Лише скажіть, нащо рабові воля,
Коли він до ярма давно вже звик?
Нащо йому оті благі пориви?
Хай краще хтось за нього кров пролле.
В його душі скрізь струпи і нариви,
Якщо вона, звичайно, в нього є.

* * *

Рожевокрилі хмари аж рояться
Край заходу в промінні золотистім.
Сховався день в прив'ялім клена листі,
Напевно, зливи їм хіба що сняться.
Червневі ночі теплі та безсонні,
Вони згоряють, наче по хвилині.
В напівсухе болото у долині
Впаде зоря, достигла, мов з долоні.
Гуркоче грім десь високо й далеко,
Кажан крильми різнув крайчик неба.
Дощу чекати більше вже не треба,
Назавтра знову обіцяють спеку.

* * *

Життя, як час, відрізок, де сплелися
Трагедії й комедії в'єдино.
Живи, а чи існує у них, людино,
Надійся в безнадії і молися.
В театрі гри – солоне і солодке,
Тут є свої бездари і таланти.
Та пам'ятайте, люди не Атланти,
Життя у них, як спалахи, коротке.
Нові актори, ролі в них ті ж самі,
Добро і зло тут сходяться у герці.
Рви, розривай не клапті душу й серце,
Вся сцена – повна доль чужих на зламі.

Дощ цілу ніч на жовтій черепиці
Гойдається в колісці вересневій.
Упав листок у павутиння невід,
Йому сьогодні знов чомусь не спиться.
Намоклі крони вільх, ну що за диво?
Обтрушують із себе краплі дрібно,
Трава пожовкла, дзвонить ними срібно,
Ховаються вітри в гіллі грайливо.
З дощів плетуть вони тоненькі сіті,
Будинки сірі ловлять в них байдуже.
О, як мені хотілось нині, друже,
Прокинутися в днів зелених літі.

* * *

Устану вранці й піду до криниці,
З відра води холодної нап'юсь.
Мені всміхнеться сонце срібнолице,
І я йому доземно поклонюсь.
Із пригорщі умиюсь, як раніше,
Поділ сорочки буде рушником.
Від спогадів, щоб стало веселіше,
Пройдусь, як у дитинстві, босяком.
Відкрию двері у старенькій хаті,
Все приберу, розставлю до пуття –
Хай буде чисто у моїй кімнаті.
Якби з душі ще вимести сміття.

* * *

День короткий пропах полинами,
Листя жовтого скрізь намело.
Перед нами, над нами, за нами –
Хмари сірої мокре крило.
Наче б то перебите вітрами,
Над землею весь час нависа.
Перед нами, над нами, за нами –
Невесела, прощальна краса.

* * *

Я правда, я гірка-гірка
І майже усіма забута.
Хто ж винен в тім, що я така,
Що ви на мене вділи пута?
Ви обезчестили мене
То поодинці, то юрбою.
Та знайте, вам це не мине,
Ви пошкодуєте за мною.
Що поклонялись не мені,
Не за моїм жили велінням.
Повірте, ще настануть дні,
Коли згорить моє терпіння,
Тоді прийде розплати час,
На ваше все буття нікчемне.
І відвернуся я від вас,
Як відвернулись ви від мене.

* * *

Здається, я з душею не в ладу
Чи то воно завжди таке буває?
У нас нічого спільного немає,
Її ж бо не цікавлю, молоду.
Завжди мовчить, неначе б то німа,
Чи просто вже балакати не хоче?
Стараюся заглянути їй в очі, –
Відвернеться від мене крадькома.
Буває, серед ночі заболить
Або заб'ється, як підбита пташка.
Я розумію: їй без мене важко,
Але й зі мною теж тяжка їй мить.

* * *

Куди поглянь, вирує скрізь вода,
Здається, краю їй ніде немає.
Зберу свої пожитки, та й гайда
Туди, у ліс, що в річку заглядає.
Нехай птахів не чути там ніде,
Лиш гілка часом трісне під ногою.
Та білочубий день неквапно йде,
І вітер п'є терпку зелену хвою.
Дзвени, струмочку, друже дорогий,
Весна вже розпростерла свої крила.
Поглянь, старому клену до ноги
Вона окрайчик сонця притулила.

* * *

Чаклунко ночі, зіронько моя
На самоті поворожу сьогодні.
Поміж зірок давно шукаю я
Тебе одну. Але знайти вже годі.
Мое життя для тебе лише мить,
Мала пилінка, що на землю впала.
Тобі ж іще мільйони літ світить,
Але і їх для вічності замало.
Переплелися відстані і час,
Галактики, світи, жорстокі й добрі.
А що, скажи, залишиться від нас,
Коли і ми сховаємось за обрій?
Гори, моя царівно, в вишині,
Чаруй красою тишу вечорову.
Раніше ти всміхалась не мені
І не мені колись всміхнешся знову.

1

Поезія зими з метаморфоз,
Метафори і рими пересічні.
Лілеї білі у холоднім січні
Всю ніч на вікнах малював мороз.
Тоненький пензлик, гострий, мов стилет,
О, як він володіти ним уміє.
Здається, перед цим усе німіє,
Він сам собі художник і поет.
Та сонце доторкнулось до лілей,
Малюнки срібні стали враз водою.
Поезія лишилась сиротою,
Як важко нині їй серед людей.

2

Я нині плугатар собі і жнець,
Сам засіваю й сам врожай збираю,
Чужої допомоги не бажаю.
Хоч літечко ізійшло вже нанівець,
Слів назбираю із палких сердець,
Від рідної душі прийму пораду.
Нарву квіток з прабатьківського саду
Й сплету з них для поезії вінець.

* * *

У ранку серце росяне
І квітне без.
Та поки сонце не сягне
Вершин небес,
Оті краплиночки малі
Ще будуть жить.
Їм не упасти до землі,
В останню мить.
А просто злинуть в синь весни
Й лишитись там.
За те, щоб вмерти, як вони, –
Я все віддам.

* * *

Як пізня осінь скине жовті шати
І гіркоти нап'ються сірі дні,
Пора птахам у вирій вирушати.
Разом із ними, може, і мені
Злетіти в небо, як отой лелека?
Якби ніхто не бачив, крадькома.
Дорога буде довга і далека.
Як шкода, що у мене крил нема.
Але хіба для злету треба крила?
Аби душа крилатою була,
Буденність щоб її не замулила
Та хуртовина щоб не замела.
Лише б не спотикнутись, не упасти
І не забутись у глибокім сні.
Щоб доля не змогла у мене вкрати
Того, що дарувала навесні.

* * *

Поезією хтось тебе нарік,
А ти в полон мою забрала душу.
Я знаю, що у тебе довгий вік,
Тому з тобою нині жити мушу.
Ти заплела метафори й слова
В тугий вінок із запашного зілля.
Немов молитва вічна і жива,
В тобі єдиний смуток і весілля.
Нектар солодкий з полином навпіл,
Від нього досить часто серце мліє.
Я знаю, що хмільний отой напій
В хвилини скрути рятувати вміє.
Не мала ти ні краю, а ні меж
І хай ніколи в тебе їх не буде.
Я вірю, ти мене переживеш,
Тож йди у світ, тебе чекають люди.

1

Ну, що за гра? Ні шахи тут, ні карти.
Хоч рівноправ'я б дещицю малу.
І тільки той чогось у грі цій вартий,
Хто не зломився й не піддався злу.
Не продавав за срібняки нікого
(Чи то пак навіть і за золоті).
На мить єдину не зрікався Бога
І не молив пощади у катів.
А як тут дивно посплітались ролі –
Разом сидять і дурень, і мудрець.
Але нікому не втекти від долі
І в кожній грі однаковий кінець.
Із нею не підпишеш ти контракту,
Як не крути, але собі затям.
Ця гра не має сцени чи антракту
І просто називається життям.

2

Я в грі отій актором був поганим,
Хоч де в чому можливо не зовсім.
Зіграв би я сьогодні бездоганно,
Шкода, що ролі зіграні усі.
Не продавав ніколи і нікого,
Душі чужої не занепастив.
І все-таки, я грішний перед Богом,
То ж попросіть, щоб він мене простив.

Шукати долі, де її знайти?
Як не було, то певно, вже не буде.
Куди судилось по життю іти,
Туди і підеш, не звернеш нікуди.
Шукати щастя, а його нема,
Це все одно, як зірку, що упала.
Або квіток, де навкруги зима,
Чи папороті цвіту на Купала.

* * *

Там, коло лісу, на горбочку,
Де небо вишило сорочку
І хмар латки,
Живе дивак в старенькій хаті,
Думки у нього є крилаті,
Мов ластівки.
Чи, може, він такий невдаха,
Чи в нього доля-бідолаха?
Не новизна.
Таланту мало для визнання,
Де взяти грошей на видання –
Ніхто не зна.
Сидить собі, слова римує,
Отак бувало заночує
Щаслива мить.
Єдина подруга – це тиша
Та ще в кутку шкребеться миша,
Також не спить.

* * *

В обіймах вітру тліє ніч осіння,
Пече долоні жаром горобин.
Тепер від суму не знайти спасіння
Тобі до ранку, щоб ти не робив.
Чи то покличеш в гості свої рими,
Чи може сам зашлеш до них послів.
І будуть в твоїм черепі незримо
Плестися дивні візерунки слів.
Чи просто так сидітимеш в зажурі,
Чи з місяцем доп'єте все вино.
Та поки не згорять ці ночі хмурі,
Ти не знайдеш спокою все одно.

* * *

В жорстокім світі, де чимало бід,
Завжди знайдеться місце для облуди.
Як пощастило тут колись тобі,
То це не значить, що так завжди буде.
Яким би мудрим згодом ти не став
І як би вправно не навчився жити,
Та він ніколи не знайде підстав
Для того, щоб з тобою подружити.
І як тут бути – правил не знайдеш,
Немає в ньому ні жалю, ні страху.
Якщо ти спотикнешся і впадеш,
Він вмить тебе розчавить, як мураху.

* * *

Ах, як шкода: в безмежжі океану
Старий вітрильник гине серед хвиль.
Немає в нього щастя і талану,
Куди не глянь – вода на сотні миль.
Вітрами пошматовані вітрила
(Йому багато звідать довелось).
Вони висять, мов перебиті крила
У альбатроса, що помре ось-ось.
І допливти до берега вже ніяк,
Та все-таки ще може допливе?
Останньою вмирає лиш надія,
Вона жива, допоки він живе.

* * *

У весни зелені коси трав,
Скупані холодною росою.
Чешуть їх вітри ради забав,
Граються барвистою красою.
Дзвонить річка в кам'янисте дно,
Гонить сонну тишу по долині.
І повітря, як хмільне вино,
П'є земля в квітчастій сорочині.
Онде на болоті журавель
Зранку жде свою журавку в гості.
Й сонце, як небесний корабель,
Веслами проміння будить простір.

* * *

Закутаюсь вітрилом вітру
І полечу край лісу, ген,
Де золоту свою палітру
Готує з фарб маестро-клен.
Він буде осінь малювати
І літа бабиного нить.
Таку легесеньку, як вата,
Ще мить одна – й вона злетить.
Високо, аж під хмари сині,
Що цілу ніч з дощів росли.
Туди вервечки журавлині
На крилах літо понесли.

* * *

Колись давно, була лиха година,
Збирала мати у дорогу сина.
І так йому казала-говорила
(Та до грудей своїх усе тулила):
«Поглянь мій сину, край твій у зажурі,
Набудували скрізь тирани мурів,
П'ють кров гарячу із твого народу,
Тож не побійся стати за свободу.
Візьми коня й меча свого з собою
І не втікай ніколи з поля бою.
Що боягуз, що зрадник – все єдино,
Тож пам'ятай про це, моя дитино.
Якщо загинеш у кривавім герці,
Ти житимеш в народі свого серці,
І він тебе ніколи не забуде,
В піснях віками прославляти буде.
Коли ж тебе спіткає доля люта,
І ворог одягне на тебе пута,
Гартуй в собі ти силу, міць і волю,
Аби ніколи не злякався болю.
Та не здригнувся, як підеш на страту,
Щоб гордо глянуть міг в обличчя кату.
І якщо ступиш, сину мій, на плаху,
Щоб він в твоїх очах не бачив страху».
Колись давно, була лиха година,
Збирала мати у дорогу сина.

* * *

Обведене під циркуль неба коло
(Ну де іще глибінь таку знайдеш?)
Йому початку не було ніколи,
Як і кінця не буде в нього теж.
Галактики, пульсари, чорні діри,
Сонця, планети, зоряні світи.
Не знає Всесвіт ні кінця, ні міри,
Трьохмірний вимір: простір, час і ти.

* * *

«Врятуй себе, яви нам диво,
Якщо ти справді є святим» –
Юрба кричала галаслива
І потішалася над ним.
В чоло впились голки тернові,
Лягла скорбота на уста
І капали краплини крові,
З долонь, прибитих до хреста.

* * *

Із весни виростає літо,
З літа осінь, потім зима.
Я хотів би тебе зігріти,
Шкода, сили уже нема.
Вчора вітер всю ніч над дахом
Бився крилами в мокру вись.
Сивокрила, маленька птахо,
Ти моєю була колись.
Мав я очі, як небо сині,
Тільки знаю, усе дарма.
Із туманами вранці нині
Бродить туга моя німа.
Як душа твоя перетліла,
Перегіркнувши, мов полин,
Не зігріти ніколи тіла
Над пожежами горобин.

* * *

В безодню часу дні завжди біжать,
Звідкіль у них береться стільки сили?
Учора ще була тут сіножать,
А вже сьогодні все сніги покрили.
Назавтра завесніє, далєбі,
Не стане у полях жорстоких віхол.
І посміхнеться березень тобі
Прозорою бурулькою зі стріхи.
Летять роки, не знаючи куди,
Немає в них ніколи відпочинку.
Набравши в жмені талої води,
З обличчя вранці змию всі морщинки.

* * *

Як листопад повіє холодами
І позолоту обірве з кущів,
Такі брудні і невеселі гами
В долонях колисатимуть дощі.
Провисне небо хмарами важкими,
Птахи нескоро вернуться сюди.
І будуть ще вітри складати рими
Старим розлогим вербам край води.
Промоклих вікон очі найсіріші
Задивляться у водянисту даль.
Мій давній друже, кинь писати вірші,
В яких дзвенить лише одна печаль.

* * *

Кружляють дні в калейдоскопі літ,
Роки лягають тягарем на груди.
Колись усім роздарили цвіт,
Тепер їх тінь за вікнами марудить.
Десь узялися, просто нізвідкіль,
І ми пішли у далечінь за ними.
Уже давно розвіявся той хміль
(Тоді вони здавались нам хмільними).
Напівзабуті, кинуті всіма
Ще колись, далекою весною,
Шукати їм притулку вже дарма,
Їх молодість обходить стороною.
Відквітував для них блакитний без,
Осиротіли гнізда журавлині.
І під вітрів осінніх полонез
Танцює листя на асфальті нині.

* * *

1

Я совість, я живу в однім тобі,
З душею вдвох, неначе зовсім рівні.
На перший погляд ми, здається, рідні,
Хоча не так все просто, далєбі.
І серед нас частенько є сварки,
І докоряєм часто одна одній.
Буваємо не завжди благородні,
Але разом існуємо таки.
Подій і часу не спинити біг,
Ми мусимо разом, як сестри, жити.
Тож намагайся завжди нас мирити,
Чим легше нам, тим легше і тобі.

2

Так, я душа, я в кожного своя.
Залишуся, коли й тебе не стане.
І якщо серце битись перестане,
Уже нічого не забуду я.
А совість що? Нехай і заболить
Чи то заплаче, як мала дитина.
Можливо, в неї є на те причина,
Але вона, буває, часом спить.
І ким тоді б ти був без нас обох?
Бездушним і безсовісним створінням,
На пні засохло б все твоє коріння.
Від тебе відцурався б навіть Бог.

3

Живіть в мені і совість, і душа,
Для вас у мене місця є чимало.
Існуйте разом, як завжди бувало,
І ти, життя, мене не полишай.
Нехай важка і довга наша путь,
Докори, сварки, як бува в родині.
Та після всього ми, здається, нині
Нарешті вже зуміли все збагнуть.
Тепер нічого не вернуть назад,
Але коли настане мить розлуки,
Візьміться, наче сестри, вдвох за руки,
Нехай завжди між вами буде лад.

Стріляє небо у мої долоні,
Маленькими шротинками зірок.
Я дні свої ховаю у безодні,
Рік за роками і за кроком крок.
Іду – бреду, куди і сам не знаю,
А наді мною безвість проліта.
Стрічаю весни й осінь проводжаю,
Переплітаю зими і літа.
І так весь час женуть мене дороги,
Зірками вслід стріляють небеса.
Собі життя кидаючи під ноги,
Із вічністю зближаюсь сам-на-сам.

* * *

Пірнає день під жовті парасолі
Розлогих верб, аж ген, біля води.
І сторожують вимоклі тополі
Бруківку, що біжить, хто зна куди.
Листок малий жовтіє на підлозі,
Тремтить у ньому невимовний щем.
І їде осінь на старенькім возі,
Запряженому вітром і дощем.

* * *

Знайди мене, відчуй мене колись,
Згадай мене, бодай хоч на хвилину.
Нехай дороги наші розійшлись,
Та я десь є і, може, не загинув.
Між нами дні спресовані в літа,
Міняються і кольори, і гами:
То квітне без, то листя проліта,
А то зима побілить все снігами.
І де ми є? І хто ми взагалі?
На перший погляд зовсім незалежні,
Мільйони доль – пилиночки малі,
Загублені у Всесвіті безмежнім.

* * *

Мов на картинах Гойї,
Темних тонів багато.
Вкотре калина гоїть
Рани свої завзято.
Ягоди стиглі вранці
Кидала в мокрий простір.
Вітру смалкого пальці,
Рвали пожовклі брості.
Нині сніги неначе
Вкрити усе зуміли.
Кров'ю калина плаче,
Прямо на саван білий.

* * *

Окрайцем сонця намалюєш вечір
І запах матіол, і ясени.
Накине плахту він тобі на плечі
І поведе в давно забуті сні.
Туди, де ніч снується пелехата,
Де на вітрах скрипить старий горіх.
Там навіть досі ще біленька хата
Все дивиться із-під долоні стріх.
Маленькі вікна, як волошки сині,
В них сум і далина переплелись.
Збира туман ожини у долині,
Ті, що в дитинстві ти збирав колись.
Прокинешся – нема ніде нікого,
Здається, вечір все комусь віддав.
Хіба лиш плахта неба голубого,
Що він тобі на плечі накидав.

Депутату-перевертню

Грошей у тебе є багато,
Хоч їх неправдою нажив.
Ліз вгору вперто і завзято
І геть нічим не дорожив.
Ні совістю, ні честю роду,
Про них давно уже забув.
І що там кров твого народу,
Якщо колись він в тебе був.
По-всякому умів ти жити,
Звивався, крав, дурив, крутив,
Можливо, навіть міг убити,
Аби хто тільки заплатив.
Але прийде колись прозріння,
І визнавши свою вину,
Душа шукатиме спасіння,
При тім – за будь-яку ціну.
Поріг ти храму переступиш,
Ввійшовши в стіни осяйні.
І прощення за гроші купиш,
Хіба в попа, у Бога – ні.

Так холодно й незатишно мені,
Горобина скидає жар пекучий.
Стікають в чашу часу сонні дні,
Я знаю, що кінець їм неминучий.
Здається, промерзаю до кісток,
Рвучкі вітри зривають позолоту,
Тремтить на гілці ледь живий листок,
Ми нині поріднилися з ним достоту.
Ах, як, було, колись втішався я
Отими первоцвітами весною.
Стара березо – матінко моя,
Зігрій мене своєю білизнаю.

* * *

Мчався вітер навмання
По покосі.
І кололася стерня
В ноги босі.
Цілу ніч усе бродив,
Мружив очі.
Назбирав багато див
В кошик ночі.
Вранці одяглась трава
В роси сині.
Розбрелися всі дива
По долині.
Тільки сонце в вишині
Посміхалось.
З див нічого вже мені
Не дісталось.

* * *

Я нині сам з собою віч-на-віч,
Ще захмелілий від гіркого трунку.
А навкруги тремтить бездонна ніч,
І не знайти від неї порятунку
Здається, що й не буде їй кінця,
Безумно довго тягнуться хвилини.
Долонею стираю із лица
Холодного дощу важкі краплини.
Десь рими загубилися мої
Чи то зірками стали в ніч безкраю?
Були вони дзвінкими, як рої,
А нині я вже їх не пам'ятаю.
Діждуся ранку й сонце осяйне
Повіки ночі променем підійме.
Я знаю, ви згадаєте мене
І приймете в свої міцні обійми.

* * *

Життя лише для вічності хвилинка
Чи мить одна, чи то мільйони літ.
І кожен з нас, якщо він є Людина,
Повинен берегти крихкий цей світ.
Цю Землю, бо Земля – це наша мати
(Та істина відома вже давно).
Вона зуміє всім прихисток дати,
Живий чи мертвий, їй усе одно.
Мирюсь з усім, усе, як є, приємлю
І цвіт весни й осінню жовту тлінь.
Напевно, ми тому так любимо Землю,
Що в ній живе вся мудрість поколінь.

* * *

Вже осінь примостила на порозі,
Вдягнувши сад в сорочку золоту.
І їде жовтень на скрипучім возі,
Везе нам в гості холод і сльоту.
Від них не заховаєшся нікуди,
Вони брестимуть за тобою вслід.
В димар промоклий вітер кашлять буде,
Неначе б то старенький, хворий дід.
Одягнуть ночі шуби найчорніші,
Насиплять зір в німу безодню плес.
І будуть знов мені читати вірші
Про сум дощів, що падають з небес.

* * *

Агов, ви де, куди поділись нині?
Ввісні кричу, гукаю кожен раз.
Літа мої ховає у торбині
Старий дідусь, якого звати – час.
У нього справи іншої немає,
Робота ця – йому не новизна.
Усі літа збере і заховає.
Хоча для чого, сам того не зна.
І що, скажи, зумієш ти зробити?
Украсти ці роки у ньога зась.
Якщо ж захочеш просто відкупити –
Він їх тобі ніколи не продасть.

* * *

Я дні свої рахую по хвилині
(Хоч в пам'яті всього не віднайдеш).
Ще позавчора, вчора, навіть нині
І завтра рахувати буду теж.
Фільтрує мозок дати і події,
Відрізки часу, факти поміж тим.
Та що з собою можу я подіять,
Коли дрібниць не в силі зберегти?
Але скажіть, навіщо ті дрібниці?
Чи то якась там швидкоплинна мить?
Старайтесь не забути вчинки ниці,
Щоби ніколи їх не повторить.

* * *

Не витримаю, зникну, як вода,
Малесенька росиночка на вітрі.
Років невірноважена хода
Моїх слідів не лишить на палітрі.
Отих зелених трав, де я бродив,
Рвав квіти і качався на покосі.
Я бачив тут колись багато див
І знаю, що вони живі ще й досі.
Але чомусь не помічаю їх
Чи то нічого вже для них не значу?
Лишень торкніться до віршів моїх,
Нехай дива я ті ще раз побачу.

* * *

Турбуємо і небеса, і води,
Рвемося ввись і поринаєм вглиб.
Мужі учені формули виводять,
Але закон буття не осягли.
Відомі нам ампери, оми, вати,
Парсеки, милі, градуси кутів.
А чим же можна душі виміряти
І як назвати прилади оті?
Що під своєю там хова корою
Планета наша, нам не новизна.
Лише життя, чомусь назвали грою,
А потім що? Того ніхто не зна.

* * *

Загубилася ніч у вибоїнах,
Навкруги не лишилось душі.
Я і місяць, до ранку обоє ми
Римували на листі вірші.
На пожовклому, наче на золоті,
Все виводили в профіль і фас.
Небеса, зірочками поколоті,
Заглядали у вікна до нас.
Вранці сонце, як завжди помилося
У калюжі лицем догори.
І нічого від рим не лишилося,
Разом з листям їх вкрали вітри.

* * *

Вологи напилися стріхи
Хаток маленького села.
І де вже тут шукати втіхи,
Коли усе вкрива імла?
Гукай, кричи – ніхто не чує,
Ніхто нічим не доріка.
Тут сум один лише ночує,
Як день за обрій утіка.
Десь півень заспіває вранці,
В хліві прокинеться коза
Та ще дідусь налле собаці
Борщу вчорашнього в казан.
Якесь отут витає лихо,
Все поринає в каламуть.
Вмира село, повільно, тихо,
Разом з людьми, що тут живуть.

* * *

Не нарікай на долю, друже мій,
Якою б не була вона гіркою.
Старайся жити серед світлих мрій,
Не залишай надію сиротою.
Чи то твій недруг нидіє в журбі,
Чи то жирує у багатстві й славі, –
Хай завжди буде байдуже тобі,
Жени від себе всі думки лукаві.
Людська душа, вона не знає меж,
Відомо, що міцна її закваска.
Я знаю, тіла ти не збережеш,
Але душі не заплямуй, будь ласка.

* * *

Малюю день зеленим олівцем,
А сонце жовтим, небо – синім-синім.
Передчуття мене хвилюють нині,
Стою, мов перед мудрості лицем.
Тремтить в руці тоненький олівець,
Відповідаю за тони і тіні,
У їхньому грайливому сплетінні
Боюся, що звезу все нанівець.
Майстерності, бодай де трішки є,
Талант і вміння зайві не бувають.
Мені Всевишній не пробачить – знаю,
Як схиблю десь – відразу засміє.

* * *

Мітлою сонця позмітаю ніч,
Як вітер жовте листя замітає.
І прожену думки журливі пріч
Туди, звідкіль дороги вже немає.
Нехай вони лишаяються десь там,
Хай темряви бездонні їх поглинуть.
Бо я весни нікому не віддам
І сам її ніколи не покину.
Щоб римами дзвеніли мої дні,
Тоді мені нічого вже не треба.
Як скінчаться дороги всі земні,
Хіба що птахом злинути до неба.

* * *

Улітку стиглі грози аж гудуть,
Кричать у лісі непосиди-сойки.
Сховатися б від гроз куди-небудь,
Хоча б під лип зелені парасольки.
Течуть потоки в широчінь ріки
І береги високі підмивають.
Немов роки впадають у віки,
Які ні краю, ні кінця не мають.
Гроза ущухла, стихились громи,
Стоять калюжі, доверху наліті.
Дощі, літа, посередині ми
І вічність, що розбризкала на миті.

* * *

Дзвенять в мені оті осінні дзвони,
Живе в мені печальна та краса,
Як дерево на землю листя ронить
І як дощами плачуть небеса.
І як птахи прощаються із нами,
Летять, аж ген, понад стернею піль.
Над ріками, степами і лісами,
Бринить у небі невимовний біль.
І він ятрить, мов рана мою душу,
У ньому весни й осені сплелись.
Допоки я живу, то плакати мушу,
За тих, що недоплакали колись.

* * *

Як втихне шторм і крики чайок
Розчиняться в густій імлі,
То вечір ночі доручає
Небесну вись і твердь землі.
А ні душі, а ні оселі,
Хіба вітрильник вдалині.
Приплив лоскоче мокрі скелі,
Ховаючи пісок на дні.
На узбережжі океану,
Де дмуть вітри з усіх сторін,
Закутавшись у плащ туману,
Свою Ассоль чекає Грін.

* * *

Забудуся, візьму за руку долю,
Ну де таку ще подругу знайдеш?
Ні, я її до себе не неволю
Та відпускать кудись не хочу теж.
Чи спека то, а чи весняна злива,
Чи то зимова віхола-імла,
Вона була до мене справедлива
І рятувала, як тільки могла.
Завжди удвох ішли по бездоріжжю,
Не рахували ні падінь, ні верст.
А нині стоїмо біля підніжжя
Голгофи, на якій чорніє хрест.

* * *

Я знаю, ми з тобою нині є,
Не хтось за нас, а тільки ми натомість.
Тінь наших предків нитками снує
Всю нашу пам'ять і напівсвідомість.
Вона живе у наших ДНКа,
У кожну мить, при будь-якій погоді.
Тече по жилах кров'ю, мов ріка,
Струмками-капілярами, та й годі.
І скільки їй судилось ще текти?
Докіль джерельцю бити у криниці?
Ми нині є, є я й зі мною ти,
А інше все, повір мені, дрібниці.

* * *

Умию трави краплями зірок,
Нехай вони у вас рососою будуть.
До ранку залишився тільки крок,
А там і сонце темряву розбудить.
Неначе б то підкинув хтось бриля,
А той узяв й завис на соломині.
І хто його побачить ще здаля,
Враз порадіє, як малій дитині.
І буде дня хмільна весела мить,
І забарвиться небо кольорами.
Лише душі не забувай відкрити,
Нехай вона наповниться вітрами.

* * *

Живем у вік прозрінь і темноти
І не відомо, скільки так нам жити.
І хто був він, і хто сьогодні ти –
Нікому не дано із нас судити.
Ще кажуть, що настане Божий Суд,
Про нього вже давно говорять люди.
Немає в ньому місця для облуд,
Але ніхто не зна, коли він буде.
Хай поки час розсудить і простить,
Хто кат, хто жертва – все йому відомо.
Для нього вічність – це всього лиш мить,
Він часто замість крапки ставить кому.

* * *

Степами ген біжать сліди підків.
Куди, звідкіль, самі того не знають.
По ковилі, у глибину віків
І десь аж там, за овидом, зникають.
Із джерела п'є воду скіфський кінь,
Гарячий вітер чеше йому гриву.
Крізь пристрасті минулих поколінь
У наші дні, а там – у вічність сиву.
Пропахла далеч згірклим полином,
Вона гірчить, так само до сьогодні.
І місяць, перекинутий вверх дном,
Ось-ось потоне в глибині безодні.
Нема тому ні краю, ні кінця,
Віки й дороги губляться у милях.
П'ють скіфські коні воду з Інгульця,
Полощать морди у холодних хвилях.

* * *

Що нам поразки гіркі,
Голод, наруги і бійні?
Крізь буреломи років
Стали ми все-таки вільні.
Неба бездонну блакить,
Пісню, що Богом нам дана.
Їх не пригнобить, не вбить,
Не закувати в кайдани.
Нащо чужі нам світи?
Нащо нерідні нам весни?
Мову б свою зберегти,
То й Україна воскресне.

* * *

Холодна ніч пронизує дощем,
Нитки його зшивають хмари наче.
Мої птахи не відлетіли ще,
А за вікном промокла осінь плаче.
Ще тільки тиша навіває сни
В своїх неясних, потаємних звуках,
Як вмить заб'ється вітер навісний,
Мов епілептик у конвульсій муках.
Кругом густа, немов смола, пітьма,
Вона часу на роздуми не гає.
І прихистку шукати вже дарма,
Від смутку, що на душу налягає.

* * *

Поезії хмільний отой настій,
Повітря аж по вінця ним налите.
Спинися на хвилину і постій
На перехресті всіх доріг і митей.
Прислухайся, як дзвонить листя дзвін,
Таке буває на свята великі.
Лише до тебе промовляє він,
Та нині ти глухий, сліпий, безликий.
В примарнім світі, друже мій, живеш,
До тебе інші доступу не мають.
Прокинься між дерев багряних веж,
Що палені вітрами догоряють.

* * *

Незатишно і холодно в хатині,
Вже вітер літа дні останні стер.
Було так позавчора, вчора, нині,
Запізно поміняти щось тепер.
Крізь манівці йду нетрями глухими,
Мов ранений навиліт в душу звір.
У пам'яті шукаю свіжі рими
І кидаю недбало на папір.
Думками по чужих світах блукаю,
Отак живу без цілі і мети.
Посеред ночі сивий сум ковтаю,
Збираю в жмені плазму самоти.

* * *

В моїй душі нерв, як струна, дзвенить
Чи тятива натягнутого лука.
Яка тривожна і солодка мука
У мене враз вселяється на мить.
Та потім пропадало все, як стій,
Єство моє пронизував неспокій,
Рої метафор не втекли ще поки,
Натомлено сідав тоді за стіл.
В напівсвідомість поринав я знов
Й душа, надівши чорні окуляри,
Творила, поки рвались капіляри,
І в мозок мій вихлюпувалась кров.

* * *

Увечері червоній сонця пиці
Дарують прохолоду вітри сонні.
Гудуть хрущі в зеленій клена кроні,
Бринить роса на жовтій черепиці.
Маленька річка ловить зорі з неба,
Вони не тонуть, а тремтять на хвилях.
Згубився їхній шлях в парсеках й милях,
Як здалеку ішли вони до тебе.
Земля ще тепла, днем ясним зігріта,
А пізня ніч до сну усе гойдає.
Замри, послухай, наче хтось співає,
То є хмільна, зелена пісня літа.

* * *

Ночей у лабіринтах, як в печерах,
Куди не глянь, а виходу нема.
У середині чорних їхніх черев
Панують лише морок і пітьма.
Хоча б де зірка, місяця не видко,
Навколо тільки мертва тишина.
Не думай, що минеться все так швидко
І ти не знаєш, в чім твоя вина.
Лиш наодинці із самим собою,
І ранок загубився, хто зна де.
В незримі стіни бийся головою,
Кричи, гукай, а поміч не прийде.

* * *

Крізь покручі і терники колючі,
Вперед на зорі, що тремтять у висі.
Молися їм і сам собі молися,
Відомо, що розлуки неминучі.
І думати про це, скажи, навіщо,
Коли й без того щем стискає груди?
Душа, бува, сумує і марудить,
Час був і є, і буде вічно віщим.
Йому відомо, хто й чого тут вартий:
Сьогодні старець, вчора ще дитина.
Він пролетить шалено, швидкоплинно,
Ти не впильнуєш, хоч стоїш на варті.

* * *

На спогади роздерті ночі темні,
До ранку нині ти не міг заснути.
Смутні оті бажання і даремні –
Минулого ніколи не вернути.
У прірву часу дні, мов краплі воску,
Течуть і ти втікаєш вслід за ними.
Провисло небо, аж занадто плоске,
Засіяне зірками золотими.
Наллю вина у неба синю кружку
Аби згубитись в просторі німому.
Лиш голову прихилиш до подушки,
Як марева з'являються потому.
Для ночі ти – немов мала дитина,
Таких у неї завжди є без ліку.
Як прийде вічність, їй усе єдино,
Вона пригорне і приспить навіки.

* * *

Торкаюся рукою самоти,
Вона крізь шибку тягнеться до мене.
Про щось шепочуть рудочубі клени,
До мене в хату просяться зайти.
Нехай зайдуть, не тліти ж бо в журбі
(Ах, як же поріділи їхні віти).
Ми можемо до ранку гомоніти,
Можливо, й самоту візьмуть собі.
Тоді я буду вдячний дуже їй,
Якщо мене покинути захоче.
Без неї веселіші будуть ночі,
Бо дні мої згоріли без надій.

* * *

Я краплина дощу,
Я біжу по вікні.
Наче й вітер ущух,
Але зимно мені.
Ген чорніє рілля,
Скільки видно довкіль.
Холод все дошкуля,
Тіло сковує біль.
Він до серця пройма
І роз'ятрює жаль.
Незабаром зима,
Стану я, мов кришталь.
Обігрійте мене
В мить оцю навісну.
Знаю, все це мине,
Як зустріну весну.

* * *

Сховався би під пишні парасолі,
Як від сльоти ховався ще тоді.
Але стоять мої дерева голі,
Втопивши тіні у мутній воді.
Вітри ні краю, ні кінця не знали,
І жалю не було в них, далєбі.
Вони всю позолоту позривали,
Її під ноги кинули собі.
Розбите небо на дрібні осколки,
Січе дощем колючим по траві.
І день, промерзлий, об соснові голки
Сьогодні поколовся до крові.

* * *

Чи то був сон, чи може то обман,
А чи міраж звичайний у пустелі?
Розтанули слова, немов туман,
Лишилася небес блакитна стеля.
Та ще трави зеленої покіс
(Я запаху її не пам'ятаю).
І теплий дощ, який ішов навкіс, –
Зосталося усе за небокраєм.
Нічого не вернути ні на мить,
Кричи, гукай – пірнуло, мов у воду.
Забувся би, та все одно болить,
Немов рубець від рани на негоду.

* * *

Сипле небо зірками рясними
Просто в сніг, на краєчку землі.
Тільки б стати мені поруч з ними,
Хоч на мить спалахнути в імлі.
Закриваю долоньями очі
(Наче в цьому моя є вина).
Серед сніжної, зимної ночі
Промерзаю до самого дна.
Лину вкотре у далеч безкраю,
Впавши вітру на біле крило.
В безкінечних світах я шукаю
Ту весну, у якій все цвіло.

* * *

Чіпляє осінь жовті прапори
До павутинок бабиного літа.
Іще земля, промінням обігріта,
Тепло долонь тримає до пори.
Але недовго доведеться їй
З цикорію плести собі віночки.
Одягне грудень білу їй сорочку
Й опиниться вона серед завій.
В густих снігах, що упадуть довкруг,
Дріматимуть дерева зовсім голі.
Й заграє вітер на старій віолі
Мелодію сумну, без нот – на слух.

* * *

Порину у минуле з головою,
Переберу років шалений біг.
Народе мій, що сталося з тобою
І що так надломилося в тобі?
Мінялися порядки і режими,
Напевно, в тім була й твоя вина.
Самі собі робилися чужими,
Зате чужі ставали «рідні» нам.
Міліли наші душі помаленьку,
Їх витісняли, як тільки могли.
І появлялись душечки дрібненькі,
Що до наживи ласими були.
Перевелись Ікари й Прометеї,
Десь у віках згубився їхній слід.
Натомість залишилися пігмеї
І в цьому вся причина наших бід.

* * *

П'ю серед ночі зір густий настій
Не з чогось там, а просто з чашки неба.
Я так давно вже не писав листів,
То ж нині напишу листа до тебе.
Бо що там телефонний той дзвінок,
Він наді мною тільки посміється
І не сплете з чуттів моїх вінок,
В твоїй душі ніколи не озветься.
Не запитає, де ти, як ти там
Завжди один серед чужого краю?
Ні я листів нікому не віддам,
На телефон отой не промінюю.

* * *

Жовтого листя гора,
Літа згорілого тінь.
Осені пізня пора
Кличе мене вдалечінь.
Втислась рушниця в плече,
Знову прийшов я сюди.
Холод за комір тече,
Тягне туманом з води.
Вітер калиновий жар
Сипле в траву поміж тим.
Впали на лезо ножа
Роси дощем золотим.
Чорні, як ворон, стволи
Не заховати ніде.
Ждуть не діждуться, коли
Крижень на плесо впаде.

* * *

Дивний вірш на паперу листі
Пише осінь перлинами сліз.
Зупинися, замри і постій,
І послухай, шепоче як ліс.
Хай він весь аж до нитки промок,
Але є в цьому шепоті зміст.
Вітер гра на органі думок,
Де зустрілись Уітмен і Ліст.
Тут ні рим, а ні розміру теж,
Лиш метафори, музи дзвінкі.
Більше віршів таких не знайдеш,
Їх узяти тепер нізвідкіль.
Я в ту осінь не раз повернусь,
Спопелію в мистецтва вогні,
В сіру тогу дощів завернусь
І писатиму ночі та дні

* * *

Слова, що й досі береже пергамент,
Заховані під порохом віків.
Не раз вони шмагались батогами,
Витоптувались крицею підків.
Зникали, та знаходили їх знову
Магістри, вчені, хто і як хотів.
Вдягали їх в обкладинок обнову,
Ховали від рабів і від катів.
Історія не все переборола,
Хоча й торкнулась сивиною скронь.
І скаженів монах Савонарола,
Кидаючи скрижалі на вогонь.

* * *

О, як же довго спала ти в мені,
Текла водою у літа і зими.
В турботах пролітали наші дні,
Вони ж тобі здавалися смішними.
А потім враз пробилася таки,
Немов суцвіття ранньою весною.
Твій присмак, то солодкий, то гіркий,
П'янив мене і кликав за собою.
Не раз гукав у зоряні світи
Чи в смуток, де чорніє ніч осіння.
І я ішов, була б там тільки ти,
Бо у тобі завжди шукав спасіння.
Гори, буяй, поезіє моя,
Рви, розривай чуттів гарячі жерла.
Хай спопелію в полум'ї цім я,
Аби лиш ти ніколи не померла.

* * *

Печуть мені слова ці, як огонь,
Болять, немов невігоєні рани.
Вони для мене Біблії й Корани,
І я їх не залишу осторонь.
О, як же їм багато сотень літ,
У них вся мудрість заплелася в рими.
До них не залишайтеся глухими,
Творіть і ви, збагачуйте цей світ.
Папір все стерпить, що не говоріть,
Записуйте думки свої і фрази.
Та знайте, що забудуть вас відразу,
Як вашим творам суджено згоріть.

* * *

Вплету у рими почуттів квітки,
Вдягну їх у метафори, хай будуть.
Вони мене, можливо, не забудуть,
І я їх пам'ятатиму поки.
Чи то весна повернеться моя,
Чи осінь закружляє в жовтім листі,
Їх вітер колисатиме в колисці,
У тій самій, що колисався я.
Але прийде така хвилина й час,
Побачитися з ними я захочу,
Аби заглянуть щиро в їхні очі,
Всього лише один – єдиний раз.
Усі злетяться наче б то рої
І стане тісно у старій хатині,
Але вони вміститися повинні,
Бо ж поміщались в голові моїй.

* * *

Ну ось, душе, ми вдвох з тобою лиш,
Обом нам є про що погомоніти.
Присядь отут і норів свій облиш,
Йй-Богу ми з тобою, наче діти.
Поглянь, який осінній зореліт,
Які дощі рясніють нині срібно.
Ми вже з тобою на краєчку літ
І нам давно миритися потрібно.
Були у нас падіння, був і злет,
І ти не раз гірчила полянами.
То ж поговорим зараз тет-а-тет,
Щоб недомовок не було між нами.

* * *

Травою поросло вже їхнє дно,
Лиш де-не-де ракушняки і глина.
По руслах рік, що висохли давно,
На пам'яті човні в минуле лину.
Через віки й тисячоліття, ген,
Де пращур мій уже орав і сів,
Були йому богами Сонце й Клен,
Не чув ні про Ісуса, ні Месію.
Та землю він любив, як тільки міг,
Травинку кожну, дерево і квітку.
Радів, коли йшов дощ чи падав сніг,
Оберігав її зимою й влітку.
Простий поганин, що не говори,
Можливо, де в чому і навіть дикий,
Та в щирій вірі знизу догори
Для нас духовно нині завеликий.
Чи не тому язичник зараз я,
Молюсь природі, як молився пращур.
Природо віща – Матінко моя,
Врятуй нас нерозумних і пропащих.

* * *

Нарву сьогодні листя і квіток,
Поки ще серпень за вікном дрімає.
Сплету із них для осені вінок,
Нехай вона про мене пам'ятає.
Така сумна й заплакана завжди,
Промокла вся дощами і сльотою.
Я їй скажу: «Ти трішки підожди,
Не утікай, побудь іще зі мною.
Твоя краса чомусь в мені щемить,
Двенить ота сумна, прощальна тиша.
Вона занадто швидко догорить
Й нічого після себе не залишить.
Як до зими зостанеться лиш крок
Й останній птах гніздо своє покине,
Вдягну тобі на голову вінок,
Зроблю намисто з ягід горобини».

* * *

Я ваш Творець, я вічно всюдисущий,
На що не гляньте, тут усе моє.
Я ваша кров і хліб я ваш насущний,
Куди б ви не пішли, я всюди є.
І нам не розминутися ніколи.
Я знаю все і всіх до одного,
Зернам для вас впаду на камінь голий
Й корінням віри розірву його.
Творю без втоми, вперто і завзято,
З мільярдів літ спресовую Буття.
Стисну весь Всесвіт у єдиний атом,
Зруйную. І почну нове Життя.

* * *

У річки кров прозоро-голуба
По венах берегів кудись тече.
Задивлена у далечінь верба
Гарячим листям вересень пече.
Очеретів жовтіють острови,
Заб'ється на болоті дикий птах.
Та ще небес блакитні корогви,
Тріпочуться на порваних вітрах.
А більше тут нічого вже нема,
Хіба від листя спаленого дим.
Та осінь, як лисиця, крадькома
Ховає теплі дні хто зна куди.

* * *

По лабіринтах вічності блукаю,
Із черепа вихлюплюю думки.
Крізь пальці, як вода, течуть віки,
І прохолоду їхню я ковтаю.
Лише дивись, не загубися ти,
Бо час усе колує по спіралі.
Від центру розлітаються все далі
Галактики чужі й чужі світи.
Стократ безодні важчі за свинець,
У Чорних дірах дно тремтить драглице.
До болю глибочінь на вуха тисне,
Ще мить й розчавить мозок нанівець.

* * *

Видзвонюють вітри у листя дзвони,
Гойдається похмура сіра вись.
І жовтень пташину у вирій гонить
За тридев'ять земель, аж ген кудись.
Із променів гарячі перевесла
Не кидає вже сонце на поля.
Пливають листочки, утопивши весла,
У гавані затишні іздала.
На холоді тремтить зоря осіння
В Волосі Вероніки завитку.
Дрімає тиша у маленьких сінях,
Калачиком скрутилася в кутку.
Пірнуло літо в глибочінь безкраю,
Густий туман снується від води.
Я відлітаю, гляньте, відлітаю
І більше не повернуся сюди.

* * *

Скляниста глибочінь не має дна,
Вулканів жерла магму вивергають.
Громи далекі на органі грають,
Дзвенить віків натягнута струна.
Долонями торкаюся води,
Спікаю пальці холодом пекучим.
Я знаю, що кінець мій неминучий,
У мареві видінь живу один.
Між вічністю і миттю – лише крок,
Сплітаються галактики, як брості.
Космічний вітер чорний ріже простір
І б'ється ніч в конвульсіях зірок.

* * *

Стріляю в осінь із рушниці ночі
Чи я, чи, може, навіть інший хтось.
Пробитий вітер крилами тріпоче,
Неначе птах, що упаде ось-ось.
Короткий постріл рве на клапті тишу
І відгомін стихає вдалині.
Шрапнелі зір ледь плесами колишуть
І затихають на самому дні.
Кладу долоні на стволи гарячі,
Сплелись в'єдино морок та імла.
В очеретах надсадно вітер плаче,
Змиває кров з пробитого крила.

* * *

Цей світ із недововок і дрібниць,
Де зло й неправда поруч мусять бути.
Піди у ліс, впади на землю ниць
І постарайся все, як є, збагнути.
Тобі від нього не втекти ніде
І не обмити чорну його сажу.
Тебе він скрізь і всюди віднайде,
Зроби лишень, що я тобі пораджу:
«Збери зірки, які горять вночі,
Галактики, сонця, усе що зможеш.
Зроби із них для Доброти ключі,
Лише тоді йому ти допоможеш».

* * *

Бездонна ніч перекидає міст,
Із дня у день не маючи спокою.
Зоря червона звисила свій хвіст,
Ним підмітає небо, як мітлюю.
А вічність щось нашіптує мені,
Спресовується з атомів й молекул.
Комета грізна висне в вишині,
Таїть в собі і страх, і небезпеку.
Вдивляюся в холодний зореліт,
Вклоняюсь вкотре вогняному змію.
Читаю долю по долонях літ
І всю безвихідь їхню розумію.

* * *

Як довго не приходив я сюди,
Все лікував душі хронічну втому.
Минає все, минули й холоди,
І скоро повернуся я додому.
До рос устами спрагло доторкнусь,
Вдягнувши небо в зоряну свитину,
Обличчям у долоні літа вткнуся
І край дороги просто відпочину.
І буде ранок за вікном рости,
І будуть соковиті теплі грози,
І буду я, й зі мною будеш ти,
А інше все – лише метаморфози.

* * *

Як ночі гублять мороки густі
Й степи п'януть гіркими полянами,
І сипле небо сонними зірками,
Тоді сідаю важко я за стіл.
Думки рояться в черепі моїм,
Стікають в мозок, мов свинцем гарячим,
Потім стаю глухим я і незрячим
І чую, як затісно в ньому їм.
Тоді лягають строфи на папір,
В напівсвідомість часто поринаю.
Що жде мене за мить одну, не знаю,
Торкаюся безодні Чорних дір,
Ковтаю листя спаленого дим,
У пригорщі ловлю космічний порох.
Життя минає аж занадто скоро,
І я вже не встигаю вслід за ним.

* * *

Нащо, скажіть, вам пишні ті палати,
В яких снується буднів сіра тінь?
Чи не простіше все, що є, віддати,
І злинути в блакитну височінь.
Вернутися із вирію додому,
Як весняні прокинуться громи.
Купатися в промінні золотому,
Високих зір торкаючись крильми.
І десь далеко, в березні чи в квітні,
Де п'ють тумани сірі комиші,
Упасти з неба птахом перелітним
І спопеліти в полум'ї душі.

* * *

Блукає вересень Парижем
(Здається, вітер вже притих).
Водою тепла Сена лиже
Проміння пальців золотих.
Акорди чисті і високі
Тремтять в блакитних небесах.
І так уже багато років
Нас вабить звуків тих краса.
Дзвенять мелодії осінні,
Іде по колу голова.
Десь плаче скрипка Паганіні,
На клапті серце разрива.

* * *

О, як же нам важко тепер
Насиллю і злу не коритись.
У сірому світі химер
Знайтися й собою лишитись.
В сплетінні тернових гілок
Шукати для себе прозріння.
Торуючи шлях до зірок,
Калічити ноги в каміння.
Ще жити на вістрі подій
На завжди з душею в союзі,
В захмарному світлі надій,
В примарному сяйві ілюзій.

* * *

Зтліває осінь у Волосожарі,
Тепер уже, здається, нанівець.
Ховається в наскрізь промоклій хмарі
Холодний дощ важкий, немов свинець.
Тривожно як гелгочуть в небі гуси,
І десь, аж там, ковтає їх імла.
Я знаю, що вона згоріти мусить,
Разом і листя спопелить до тла.
Не відаю ні страху, ні тривоги,
Безодню ночі перейшовши вбхід.
Чумацький Шлях кидаючи під ноги,
Немов на плаху йду за нею вслід.

* * *

У пригорщах тримаю рій зірок,
Читаю кленів золоту палітру.
І вечір, що до ниточки промок,
Тремтить на вістрі порваного вітру.
Десь високо щемить знайомий звук,
То ключ птахів у вирій поспішає.
Пісок віків тече крізь пальці рук
І на пучках рубці від ран лишає.
Зависли в небі міради свіч,
Нестерпно як печуть огнем долоні,
У полум'ї згоряє довга ніч
І сивий попіл кидає на скроні.

* * *

Я нині вкотре сторінки гортаю
Листків опалих перетлілих літ.
Із вирію птахів своїх чекаю,
Вони давно вже просяться в політ.
Весна відчинить вкриту мохом скриню,
Вона ще пахне полином гірким.
Пірну посеред ночі в прірву синю
І буду рахувати там зірки.
О, як мені хотілося малому,
В собі переборовши страх і щем,
Злетіти в небо і лишитись в ньому,
Якщо не птахом, то бодай хрущем.

* * *

Осіння ніч горить на вітрі,
Жбурляє листям навздогін.
Розтерши фарби на палітрі,
Недбало пада мастихін.
Відлунює майстерні тиша,
Вихлюпується через край.
Чиясь рука картину пише,
Чия, лиш спробуй відгадай.
Перепліта мистецтво з часом,
Від пензлів залишає слід.
З полотен дивиться Пікассо
В живопису химерний світ.

* * *

Пірнаю в пам'ять, аж на саме дно,
Забутими стежинами блукаю.
Яке ж тоді хмільне було вино,
Яке ж гірке похмілля зараз маю.
Чого мені чекати десь, аж там,
Тепер не варто навіть ворожити.
Я помудрів за всі свої літа,
Як на долоні, бачу все прожите.
Нехай назад не буде вороття,
Та все одно посеред ночі нині
Переберу я дні свого життя,
Немов гриби у вічності корзині.

* * *

Забудуся чи то засну, не знаю,
Посеред жовтих листяних завій.
Я з пам'яті усе повикидаю,
Не залишу ні смутку, ні надій.
Піду на берег, де солоні води
Ховають перли в глибину німу.
Я хочу тільки простору й свободи,
Собі нічого більше не візьму.
Піймаю вітру в пригорщі туману,
Наповню ним вітрила корабля
І десь, аж там, посеред океану,
Я все своє життя почну з нуля.

* * *

На тротуарі листя догоря,
Переплелися в ньому біль і жаль.
Посеред ночі, наче б то мара,
Кружляє тінь, загорнута у шаль.
Десь там, на іподромі, дзвін підків,
Від успіхів хмеліє голова.
В людським азарті відгомін віків,
Але ж яка підступна смерть бува.
Вона впилася в горло, мов аркан,
На мить майнула сцена в рампах свіч.
Разом із Айседорою Дункан
Танцює нині вітер цілу ніч.

* * *

Ночі немає кінця,
Сум в ній на вістрі щемить.
Дощ витирає з лица
Вітру хустишкою вмить.
Дивні мелодії гам
Будять загоєний біль.
Я їх нікому не дам,
Все залишаю собі.
Спомин приніс із полів
Запахи диких квіток.
Плачуть смички скрипалів,
Капають сльози зірок.

* * *

Стриножу вітра і припну в степу,
Прикрашу гриву травами й квітками.
Уже летить з тополі срібний пух
І замітає всі стежки за нами.
Які ж бо ми колись були смішні
І як наївно вірити уміли.
Весни своєї допаливши дні,
Джерела душ назавжди обмілили.
Розвихрились галактики й світи
Посеред океану голубого.
Тепер не заховатись, не втекти
Від сумнівів, як від себе самого.

* * *

Закуталася ніч у зірну шаль,
Деь по ярах зітхає вітер кволий.
Мені тебе буває часом жаль,
Але себе я не жалів ніколи.
Колись ми забавлялися віршем,
Тоді я так хотів для тебе волі.
Тепер ти гинеш, змучена душе,
Блукаючи по лабіринтах долі.

* * *

Зустрілися на перехресті вдвох
Знайомі долі і одна спитала:
«Скажи, чому колись для нас обох
На тій стежині було місця мало?»
А друга опустила очі вниз
Й промовила спокійно, без образи:
«Ні це не ми, це люди, це вони,
Тоді не захотіли бути разом».

* * *

Із Еклезіаста

О, як нам часто хочеться уваги,
Рукоплескань, овацій, далєбі.
Але втрачаєм згодом рівновагу
І більше не належимо собі.
Гучного блиску слава сьогоденна
Ще нині є, а завтра вже нема.
Як листя, що обірване із клена,
За мить снігами замете зима.
Старайтеся обходитись без слави,
Нащо вам рватись до отих висот?
Її, напевно, вигадав лукавий,
Вона лише марнота із марнот.

* * *

Згубився червень у зеленім літі,
Гойдається над обрієм зоря.
Напевно, так завжди буває в світі,
Коли зима втікає за моря.
На віях тиші спалахнули роси,
Неначе б то барвисті світляки.
І вітер, перебігши лугом босий,
Скупався в сріблі сонної ріки.
В саду запахла солодко меліса,
Що буйно розрослася поміж трав.
І теплий ранок, вийшовши із лісу,
В кишеню ночі місяць заховав.

* * *

Дерева одяглись в барвисті гами,
Жаринами горять короткі дні.
Копиці сіна розбрелись лугами,
Шукають літо у густій стерні.
А чи знайдуть, ніхто того не визнає,
Хіба лишень довіряться вербі.
У цьому світі диво теж буває,
Попробувати може і собі?
Зловлю я нині вітра вороного,
Вузечку із цикорію сплету,
Поїду в гості до себе самого
Через літа, у юність золоту.

* * *

В. Маяковському

Сум спорожнілих піль,
Близько вже до зими.
Птиць перелітних біль
Плаче дощу слізьми.
Осінь снує туман,
Листя вогонь пече.
Вткнеться стволом наган
В груди гарячі ще.
Палець тугий курок
Наспих ось-ось зведе.
Зараз до смерті крок,
Що попереду жде?
Вилетить куля вмить,
Серце проб'є наскрізь.
Гляньте, душа летить,
Зорям напереріз.

* * *

Чомусь на тебе боляче дивитись,
На сивий біль сумних твоїх полів.
Я б так хотів з вітрами нині злитись,
Щоб наздогнати сірих журавлів.
Вернути пташину у літо знову,
В зелені крони ясенів і лип.
Послухати веселу їхню мову,
Де зараз лиш дощу журливий схлип.
Та знаю, що нема туди дороги,
А ні тобі, тим більше і мені.
Накину ніч на місяць міднорогий
І загублюся у міцному сні.

* * *

Ночами в снах ловлю перлини зір,
Чіпляюся за темряву руками.
Будую вкотре і руйную храми,
Не відаю, людина я чи звір.
Шматую уйму літ на ночі й дні,
І ставлюся до них занадто зверхньо.
Течу до низу по слизькій поверхні,
Немов дощу краплина по вікні.
Збиваю об каміння ноги в кров,
Отим блуканням я кінця не маю.
Від себе і до себе шлях шукаю,
Гублю стежини і знаходжу знов.

* * *

Капає стиглий глід
Жаром на чистий сніг.
Цей ілюзорний світ,
Скільки тут є доріг?
Марно шукати в нім
Світлу, широку путь.
Десь у душі, на дні
Спогади ще живуть.
Давить тягар в плече,
Важко свій хрест нести.
Сумніву біль пече,
Він тобі не простить.
Кров проступає з рун,
Хто цей замолить гріх?
Душ поржавілих струн,
Нині торкнувся Гріг.

* * *

Віки дзвонили в стопудові дзвони,
Душа, мов птаха рвалася в політ.
Писали мудреці нові канони,
Небаченого Ренесансу світ.
Текли в безодню часу дні і роки,
Тремтів ескіз у папиній руці.
Тут храмів тиша поглинала кроки
Філософів, поетів і митців.
Тесалися із мармуру колони,
В гущавині садів цвіла морель.
І вперше до Сикстинської Мадонни
Торкнувся пензлем Санті Рафаель.

* * *

Стискаю вічність в лещатах долонь
І чую, як хрумтять до болю пальці.
Горить край лісу горобин вогонь,
Що спалахнув зненацька вчора вранці.
Усьому є завжди своя пора,
Цвіти і тлії у Всесвіту безмежжі.
І навіть дощ, що лився, мов з відра,
Ніколи не загасить ці пожежі.
Здається, вітер за вікном заляк,
Гірчаво пахне димом у повітрі.
Малюю день: і охру, і краплак
Розмішую на осені палітрі.

* * *

Зшиваю дні і роки у віки
Тоненькими нитками павутини.
Все наше сьогодення, мов із глини,
Розіб'є вічність на дрібні шматки.
І вже ніхто ніколи не згада,
Ким ми були і де лишились нині.
Усіх повільно, ніби по краплині,
Поглине Лети чорної вода.
Лише мистецтва не здолає час,
Душі людської дивного творіння.
По ньому всі майбутні покоління
Чи виправдають, чи осудять нас.

* * *

Здається, день кривавий догорів,
Ніхто уже нікого не лінчує.
Розп'ятих троє мріє на горі,
Та болю вже нікотрий з них не чує.
Пробита списом рана не пече,
Не колеться вінок терновий в скроні.
Лиш по хресту гаряча кров тече
І обпікає вічності долоні.

* * *

Спи, засинай, знервована душе,
Хай сни тобі насняться кольорові.
Не треба шкодувати за віршем,
Обірванім зненацька на півслові.
Байдужості людської це вина,
В буденності вона не знає міри.
Подивисься – весела, аж хмільна,
Приглянешся – лиш порожнеча сіра.
Навіщо тій байдужості вірші?
Тепер їй вже ніщо не допоможе.
Крізь товстошкірість сірої душі
Вона до себе їх впустить не зможе.

* * *

Фантазія містифікацій,
В якій дух творчості не вмер,
Склада картини з аплікацій,
Сплетінь ілюзій і химер.
Які тут барви кольорові
Лишив митець на полотні.
Краса у кожному мазкові,
А що у їхній глибині?
На бік відкинувши кирею,
Уайльдової думки плід,
З портрета Доріана Грея
Злий геній дивиться на світ.

* * *

Світів примарних круглі дзеркала.
В них давні відображення живуть.
Блискучі та важкі, неначе ртуть –
Самих себе одвічна похвала.
Без подиху і без емоцій теж,
Хоч скільки їх шукай, немає, ні.
І навіть десь, аж на самому дні,
Ти в них нічого вже не віднайнеш.
У їхні мертві очі не дивись,
Вони ж бо не належать ще тобі.
Бо пропадеш, загинеш у журбі,
Як ті, що заглядали в них колись.

* * *

В обійму часу вічність вклала дні,
Зірвала їх і нарекла війною.
Вона ще й досі вирвою німою
Темніе у бездонній глибині.
Кати над людством занесли мечі,
Амбіції свої назвавши грою.
І кров текла гарячою рікою,
І рвали небо вогняні смерчі.
Одна Земля в жертвності своїй
Усіх мирила у своєму лоні.
І кров, і піт завжди на смак солоні,
Чи кат, чи жертва – байдуже все їй.
Вона, свята, не відала вини,
Та пам'ять в ній, здається, досі плаче.
Крізь ребра вбитих через сито наче,
Пересіває чорний прах війни.

* * *

Навколо засивіли полини,
Від них я зовсім захисту не маю.
Із нервів ізоляцію знімаю,
На саме дно стікаю з мілини.
Збираю зорі в темряві густій,
Дарма їх ніч хова під падолистом.
Я все одно зроблю із них намисто,
Ти тільки зупинися і постій.
Прислухайся, як височінь дзвенить!
Це я з віків мелодію спітаю.
Крізь хвору душу струни протягаю,
Якщо порвуться – то загину вмить.

* * *

Стискаю час, згортаю простір вдвоє,
Нестримно Космос вислизає з рук.
А навкруги зірки кружляють роєм,
У тишину пірнає гromу звук.
Блукаю по спіралях галактичних,
До вічності завжди стаю лицем.
На мапі неба лінії дотичні
Викреслюю гранітним олівцем.
Стараюся оберігати крила,
(Сузір'ям мерехтить Волосожар).
Боюсь, щоб їх зоря не спопелила,
І я не впав на Землю, як Ікар.

* * *

Як мало вас, як дуже мало вас,
Тих, що когось ще можуть зрозуміти.
Напевно, то такий вже нині час,
Що так людей байдужістю помітив.
І мітку цю не стерти нанівець,
І не жорстокість світ згубити може.
Байдужість – ось де злу всьому вінець.
Вона нічим тобі не допоможе.
З жадобою стоять удвох вони,
За руки взявшись, дивляться з-під лоба.
Біжи від них, немов від Сатани,
Бо то найтяжча на Землі хвороба.

* * *

Вертаюся в минуле крізь літа,
Гойдає ліс малесеньку хатину.
Коли і хто її саму покинув?
Звук неясний з далека доліта.
Я барабаню у німе вікно
І ріжу пальці об шибки побиті.
Здається, кров тече несамовито,
Та болю я не чую все одно.
Бреду туди, де у дитинстві жив,
В яру водою умиваюсь вранці.
І замість крові, що тече по пальцях,
Я злизую червоний сік ожин.

* * *

Творю для себе незбагнений світ
З метафор й рим, бо сам його не знаю.
Вінками віршів щедро прикрашаю,
Щоб він не був холодним, наче лід.
Сплітаю у клубок усі слова,
Із вузликів думки в'яжу повільно.
Я почуваюсь тут незадовільно,
Мені болить до крику голова.
Здається, зараз жертвою стаю,
Не відаю, у чім моя провина.
Мені стискає горло пуповина
І гину я в безодні на краю.

* * *

В обіймах ночі помирає день,
В конвульсіях важких забився вітер.
Вербі ламає зледенілі віти,
І вечір загубився, хто зна де.
Здається, нині ти вмираєш теж,
Закуталася річка в панцир льоду.
Даремно вже дивитися у воду,
Своїх там відображень не знайдеш.
Останній птах втікає від зими,
Але злетіти все ніяк не може.
Ніхто йому тепер не допоможе
І марно в простір б'ється він крильми.

* * *

В холоднім небі пишем тіні ми,
Посеред хмар розірваних і сірих.
Аби не впасти на краю зими,
В замети білі чорної зневіри.
Ковта недбало фарби полотно,
Дощем зі стріхи спрагло запиває.
Я знаю, що колись усе одно
Їх час зітре, як завжди все стирає.
І не знайти дороги вже відтіть,
Відомо, що її шукати марно.
Чому ж тоді прирікши всіх на біль,
Шедеври ми так творимо бездарно?

* * *

Дощами налилася сіра даль,
Дрімає день на кинутих покосах.
Загорнута із листя й вітру в шаль
Бреде світами осінь рудокоса.
У вицвілих очах немає дна,
Стерня колюча босі стопи коле.
Бліде лице, заплакана й сумна,
Щось запитай – не відповідь ніколи.
В пожежі лісу скоро догорять
Останні сни, що так і не збулися.
Як душу твою спогади ятрять –
Язичницькому богу помолися.

* * *

Останні квіти терпко пахнуть літом,
Покупані краплинками роси.
Слідкує день за журавлів політом,
Він їх вернув би, та не має сил.
Вітри у проводи, як в струни дзвонять,
Мелодії зникають в вишині.
Старезні липи позолоту ронять,
Ридають нею у промоклі дні.
Листки печуть, немов протуберанці,
І спалюють до тла холодну вись.
Кришталик сонця загляда крізь пальці
Гілок безлистих, що довкруг сплелись.

* * *

Лиши мені на спомин синь небес,
Моя чаклунко, весно світанкова.
Хай під моїм вікном квітує без,
Щоб міг я ним торкатися до слова.
Щоб нам обом вдавалось кожен раз
У людські душі відчиняти двері.
Спалахувати іскрами весь час
На білому, як пелюстки, папері.
Якщо колись холодним сірим днем,
Я догорю у горобини гроні,
Бодай хоч раз ти пригадай мене,
Бузковим цвітом упади в долоні.

* * *

Розвіялося слово, наче дим,
І знову відродилося, як перше.
Летять літа крізь незліченність зим,
І рветься вічність до своїх завершень.
Неначе вітром зірваний листок,
Земля колує в просторі німому.
І зробить Всесвіт ще один виток,
І вкотре ми повторимось у ньому.
Час вибиває з колії усе,
Вогонь тисячоліть спікає руна.
Що згодом нам майбутнє принесе,
Здогадайся – Ісуса чи Перуна?

* * *

За сірою дощів межею,
Далеко, ген,
Сипнув червоною іржею
Розлогий клен.
Увесь закоханий по вуха,
Як навесні,
Берези шелестіння слухав
І ночі й дні.
Душа, здавалося, летіла
У височінь.
Та холод вже припав до тіла,
Мов чорна тінь.
Не відав клен, яка причина
Йй кого винить.
Що скоро біла хуртовина
Усіх приспить.

* * *

Весна мов обірвалася в мені,
Здається, світ для мене став незримим.
Кружляють з пелюстками теплі дні,
І як на зло, ані строфи, ні рими.
Думки мої тепер, не знаю де,
Розбіглися степами, наче коні.
А хто й коли уже їх віднайде,
Краплинами хай кине на долоні.
Годинник вуса стрілок закрутив,
Ген догори, посеред ночі нині.
Напевно, наховав для мене див
У пам'яті полатаній торбині.

* * *

Наловлю блакиті повні жмені,
Вихлюпну у глибочінь ріки.
Там, серед зеленочубих кленів,
Позбираю всі свої роки.
Сядемо із ними вранці разом,
Просто серед поля, на межі.
Вибачимо долі всі образи,
Бо, здається, з нею не чужі.
Хай кружляє серед весен осінь
І не все збулося із надій,
Та за те, що живемо ще досі,
Нині ми поклонимося їй.

* * *

Черлене листя пада на стежки,
Порожніми кварталами блукає.
Немов метеорит, каштан важкий,
Короткий день навиліт пробиває.
Здається, і без того гине він,
Залишивши сліди в розмоклій глині.
Забрьоханий в калюжі до колін
Стоїть і слуха крики журавлині.
В піщане дно видзвонює вода,
Скупавши хмари в заводях широких.
Я чую, як років швидка хода
Відлунює з падінь каштанів кроки.

* * *

Тисячоліття крові і наруг,
Іде війна жорстока і затята.
Ножа в кишені носить брат на брата,
Вгадай, хто ворог твій і хто твій друг.
Куди не кинься – всюди вбитий клин,
О, як тобі щось хочеться змінити!
Але нічого не дано зробити,
Коли ти проти всіх лише один.
Що в порожнечу битися грудьми,
Що повторяти подвиги Сізіфа.
Напевно, легше вірити у міфи,
Ніж істину шукати між людьми.

* * *

Вздовж берега, з води хрумкі бляшки
Ламаються рукою, ледь торкнися.
Фантом зими холодний і важкий,
Тож спробуй-но від нього відкупися.
Блукає ніч, вся чорна, як мара,
Вона, здається, вибилася з сили.
Байдужий місяць скоса позира
Крізь мокрі хмари, що дощі пошили.
Давно вже відгірчили полини,
В саду безлистім порожньо і голо.
Тут нині замість співу пташини
На саксофоні вітер грає соло.

* * *

Крізь вушко голки Космос пропишаю,
Бо що мені якась там долі нить.
Роботи я тії не занехаю
І не покину навіть ні на мить.
Стираю все і все малюю знову,
Я фарб отих нікому не віддам.
Підслухую віків німу розмову
І знаю, що чекає нас десь там.
На рунах закривавлених ворожу,
Пірнаю в глибину й злинаю ввись.
Тепер я вам нічим не допоможу,
Бо ви усі від мене відреклись.

* * *

У присмаку холодної сльози
Є щось наївне, ні на що не схоже.
Майструє вітер скрипку з рогами,
Здається, на усьому грати може.
Із висохлого чорного сучка,
Що на вербі дуплявій сиротіє,
Напевно, зробить зараз і смичка –
Маестро цей усе на світі вміє.
В очеретяні струни вдарить він,
У танці закружляє по калюжах.
І полетить за літом навздогін
Твоя душа, знервована й недужа.

* * *

Мені тепер до тебе не дійти,
Моя красуне – весно синьоока.
Нехай ми не чужі, ні я, ні ти,
Та поміж нами відстані і роки.
Іще не перегіркли полини,
Ще серпень будить височінь безкраю,
Та я вже чую, як із далини
Мене птахи до вирію гукають.
Якщо колись прийде моя пора,
Віддам усе, ніщо мені не треба.
Лише гріхів залишиться гора.
Чи зможу з ними злинути до неба?

* * *

Спочинь, душе, сьогодні ми одні,
Гірчить вино у неба філіжанці.
День догорів, як всі згоряють дні,
І висипався попелом крізь пальці.
Снується сіра тиша по кутках,
Усе довкіль вкрива космічний порох.
У павутини сивої жмутках
Ти все одно заплутаєшся скоро.
Рахує час в тремтливім сяйві свіч
На циферблаті вічності хвилини.
І дивиться на тебе темна ніч,
Як Врубелівський Демон із картини.

* * *

Куди ви ділись, де ви всі тепер?
Смішні актори – душі благородні.
Вас досі час не загубив, не стер,
Ви живете у пам'яті народній.
Із владою у вічній боротьбі
І не завжди в ладу самі з собою,
Скажіть мені, що ви взяли собі,
Із того непосильного двобою?
Згоряє сцена в рамповім вогні,
Обличчя – у скорботній масці міма.
Танцює вкотре в чорному вбранні
Марсель Марсо – маестро пантоміми.

* * *

Малюєм щедро долю олівцем
На нею ж покаліченій долоні.
Мандруємо в минуле манівцем
І попіл років струшуєм зі скроні.
Коли за душу раптом візьме щем,
Куди від нього дітися, не знаєм.
Як темна ніч гойдається дощем,
Із рим і фраз вірші собі сплітаєм.
Тікаєм від зневір і від знуцань,
Та їхній шлейф ще тягнеться за нами.
І у гіркому присмаку прощань
Повітря все пропахло полянами.

* * *

Крізь ранок сірий проклювався день,
Танцює дощ по мокрій черепиці.
Грім блискавку викрешує, мов з криці,
Ховаючись за хмари, хто зна де.
Вікно в полоні весняних думок,
В дно шибки аж видзвонюють потічки.
Між вербами, на лузі, біля річки,
До нитки сонний вітер перемок.
Кружляють білі пелюстки роєм
І падають метеликами долі.
Кульбаба жовта грає на віолі,
Чекає сонця. Сонце, де ти є?

* * *

В примарнім світі марев і тривог
За сивими від пороху віками,
Здається, що слідкує ще за нами
Язичниками створений Сварог.
Вік ядерних реакцій і дилем,
У грибовидних хмар існуєм тінях.
Для себе все шукаємо прозріння
Серед прогресом створених проблем.
Здається, живемо в жорстокий час,
Молися небу і землі молися,
За те, що ми колись їх відреклися,
Вони скарати нині можуть нас.

* * *

На березі чекаю корабля,
Що плаває по океану долі.
Я, вільний, утікаю від неволі,
Десь там на мене жде моя земля.
І так уже багато літ отут
Самітником між сірих скель блукаю.
Солоний бриз із губ сухих спиваю,
У хованки зі мною грає спрут.
А ні вітрильник, а ні пароплав
Для мене вже часу знайти не можуть.
Вони мені тепер не допоможуть,
Тож нині сам пускаюся уплав.

* * *

Душно в кімнаті моїй,
Десь поховалися сни.
Дивиться тиша з-під вії,
Довгих, як ніч восени.
Губляться стиглі зірки
Ген, у Землі на краю.
Присмак солодко-гіркий
Вкотре до рим додаю.
Знову годинник вночі
Їм відраховує вік.
Щойно на вістрі свічі
Крила метелик обпік.

* * *

По стінах зафарбовані гротески
Ховаються під вічності крильми.
Зруйнованого храму видно фрески,
Понівечені часом і людьми.
В зіницях вікон поржавілі ґрати,
Колись там сонце гралось вітражем.
Тепер уже тут нічого узяти,
Хіба малюнки зішкребти ножем.
Глумилися, здирали, як уміли,
Збивали штукатурку тут і там.
На фресках очі дивом уцілили,
Щоб згодом в душі глянути катам.

* * *

Втікаю в безкінечність від зневір,
Рву сили гравітації достоту.
Вихлюпувати рими на папір –
Таку для себе вибрав я роботу.
Вони лягають тихо у рядки,
Нема різниці – довгі чи короткі.
Одні із них занадто вже гіркі,
Та інші може трішки засолодкі.
Я їх перемішаю все одно,
Ніде традицій давніх не порушу.
Зроблю із них поезії вино
І буду лікувати людські душі.

* * *

Вік двадцять перший що нам принесе?
Хто поворожить на його долоні?
Хотілося б лишень понад усе,
Щоб він безвинним не стріляв у скроні.
Щоб ми прозріли всі разом із ним,
Не повторились в проявах жорстоких,
Щоб не було ні крові, ні війни,
Ні катастроф, небачених допоки.
Та небо пахне стронцієм важким
Й амбіції вождів ще не померли.
І засипають попелом стежки
Старих вулканів дихаючі жерла.
Не знаємо, чия у цім вина,
Але нових героїв тут не буде.
Лише тиранів чорні імена
Він записати в собі не забуде.

* * *

Я в пригорщі ловлю недбало день,
Вдивляюся у золотавий простір.
Давно уже чекаю друга в гості,
Хоч знаю, він ніколи не прийде.
Отак посеред вересня живу,
Думки докупи часто шию шовком.
Між нами всі зникають недомовки,
Коли я в синіх снах його пливу.
Не думай ні про що, мені повір,
Осіння філософія щось має.
Вона до болю в душу западає
І проситься строфою на папір.

* * *

Засни, забудь і долі все пробач,
Вона ж бо за тобою скрізь крокує.
Бо час повз тебе пронесеться вскач
І, що було, навіки залікує.
Нехай тебе ніхто не спом'яне,
Не зрозуміє рим твоїх розмову.
Навчись втрачати, і усе мине,
Щоб вкотре потім відродитись знову.
А поки день дотліє аж до дна,
Краплини зір на небі ніч напише,
Терпкий абсент із долину й вина
Ти нині сам допий в холодій тиші.

* * *

Пірнаю в темну глибочінь віків
І запах крові напуває груди.
Тут б'ються коні крицею підків
В тіла загиблих, що лежать усюди.
Хто і за що воює, підкажи,
Чиї мечі схрестилися в цій бійні?
Сьогодні ти лежиш тут неживий,
А завтра ми з тобою станем рівні.
Тож нині більше вже не буду я
Чужих амбіцій іграшкою злою.
Забрало геть – війна ця не моя.
Мій меч – перо, папір мій – поле бою.

* * *

Стискається до болю олівець,
Малює тишу на листку осіннім.
Бо літо перетліло нанівець,
І не знайти від холоду спасіння.
І мерзну я, і мерзнеш зараз ти,
В очеретах пожовклих вітер плаче.
Чому б нам вдвох сьогодні не піти
На берег річки спогадів дитячих?
Десь там туман торкнувся до верби,
Весь білий, мов невідлетілий лебідь.
Та очі повні сивої журби
Слідкують за птахами в сірім небі.

* * *

І вкотре ніч всміхається до дня,
Крізь лінзу сонця росяного ранку.
У полі вітер коней доганя,
Які віками мчать без перестанку.
Розвихрилися гриви на вітрах,
Розкрилилися простору дороги.
Копита розбивають в пух і прах
Усе, що потрапляє їм під ноги.
Багатство, слава – гріш тому ціна,
Бо хто їх мав, давно усе програли.
Де нині ви – забуті імена,
Які за гроші душу продавали?
Скажіть, навіщо все оте мені?
Для мене затісні чужі палати:
Аби лиш кінь і птаха в вишині
Та джерело, щоб спрагу вгамувати.

* * *

Осінь горить осоками,
Роси, немов світляки.
Небо засіяло зорями,
Плесо дзвінкої ріки.
В одязі вітер купається,
Марно його не скида.
Місячним променем грається
Аж кришталева вода.
Жовтого листя кораблики
В гості пивуть до зими.
Плачуть за літом журавлики
Сивої хмари слізьми.

* * *

На тротуарі лисья догоряє.
Отак підряд багато вже століть.
Осінній день перед барвистим раєм
У сорочині з неба ген стоїть.
Над річкою вербові парасолі,
Усі перефарбовані давно.
Тоненький клен навшпийньки звівсь поволі
І дивиться з цікавістю в вікно.
Хтось вірші там залишив на папері,
Чиї вони, ніхто не зна тепер.
Бо вітер цілу ніч ломився в двері,
Сліди вчорашні на порозі стер.

* * *

Хмари нависли важко,
«Меркель»¹ не дав осічки.
Падає збита пташка
Просто посеред річки.
Хвиля колише тіло,
Вітер байдуже грає.
Все уже відболіло,
Все уже завмирає.
Ледь крізь густі тумани
Літо запахло хмільно.
Кров витікає з рани
Разом з життям повільно.

¹«Меркель» – марка німецької рушниці

* * *

Спинись отут край серпня і постій,
Заворожись квіток останніх цвітом.
Знай, що розлук полиновий настій
Ти дуже скоро вип'єш разом з літом.
І просльозяться хмари навісні,
І холодом повіє звідусюди,
І вкотре ще позаздриш ти весні,
Але повір, її тепер не буде.
Бо час летить, і роки, і віки
Назад уже ніколи не повернуть,
І сива доля виплете вінки:
Комусь із лавру, а комусь із терну.

* * *

Крізь морок рвешся в зоряні світи,
Збираєш світло сонця по краплинці.
Та звідсіля нікуди не втекти,
Воюєш з усіма і наодинці.
Вже сили просто сходять нанівець,
В конвульсіях, як риба в лід, ще б'єшся.
Ти розумієш, що уже кінець,
Що більше ні до чого не доб'єшся.
Тримаєш кінчик правди у руці
І котишся повільно до зневіри.
Бо хто панує завжди в світі цім? –
Мерзотники, нахаби і блюзніри.

* * *

Ота червоно-золота корона,
Здається, що принесла тільки біль,
Вона у кожнім дереві на кронах,
Лише поглянь, яка краса довкіль.
Прикрився ліс барвистою габою,
Ну де іще дива такі знайдеш?
Лише вітри не відають спокою,
В жорстокості своїй не мають меж.
Не прислухайся, як лелеки тужать,
Не задивляйся у сумливі дні.
Стань до всього холодним і байдужим,
Інакше спопелієш в цім вогні.

* * *

В мені щось обірвалося таки,
Чужі світи прийшли до мене в гості.
Пробігши босим по камінню гострім,
Нарешті я прозрів через роки.
Із голих стоп стираю мовчки кров,
Стискаю часом зуби від образи,
Приляжу трішки і встаю відразу,
Бо знаю, що мені йти треба знов.
Вночі блукаю в пошуках ідей,
І колються стерні колючі голки.
Я визнаю одні лиш недомовки,
Відлюдником живу серед людей.

* * *

Ну, що тобі потрібно нині ще,
Моя душе, знервована й недужа?
Здається, ти колись була байдужа,
Не знала, що таке ні біль, ні щем.
А нині, як мале дитя, тремтиш,
Бліда зовсім, запали онде щоки.
Ти звідала усе за стільки років,
Отож передчуття важкі облиш.
Давай отут спочинемо удвох,
Заткнемо вуха і закриєм очі.
А люди хай балакають, що хочуть,
Повір мені, суддя нам тільки Бог.

* * *

Віків космічний порох витираю,
Ловлю в них відображення дзеркал.
Я сам, за допомогою лекал,
В незримий світ дороги прокладаю.
Здається, навмання іду кудись,
Збираю синіх снів дрібні осколки.
Нічого, що впились тернові голки,
Це все одно загоїться колись.
І що мені коротка мить життя?
Для мене вічність – це не перепона.
Я пригорнуся сам до її лона,
Щоб віднайти для себе каяття.

* * *

Так живемо без віри і надії,
Пульсує кров із порваних аорт.
Спаливши до кінця останні мрії,
Ми сірий попіл кидаєм за борт.
Кричи, гукай – ніхто не одізветься,
Мов у пустелі, не почують нас.
Закинувши за вухо оселедця,
Перебирає струни сивий час.
Земля колує у нестримнім русі,
Сліпець сліпця за руку он веде,
Нема Мойсеїв і нема Ісусів,
Де ви Ікари, Прометеї де?

* * *

Весняний сон сьогодні розбудив
Десь аж на дні всі спогади дитячі.
В минуле повернув мене неначе,
На ті стежки, де я колись ходив.
О, скільки там витало всяких див!
Тоді край лісу дуб стояв розлогий,
Під ним не раз хлопчина босоногий
Ховався від дощу і літніх злив.
Вплітав квітки до трав зелених грив,
Лілеї діставав з озер обмілин.
Із небуття час виткав саван білий
І згодом все, що ним було, укрит.

* * *

Вітри в полоні хризантем
Блукають сонно по долині.
Над горобиновим вогнем
Нікому не зігрітись нині.
Сумує листя край доріг,
Даремно вже тепла шукати.
Здається, скоро ляже сніг
На ці змарнілі, мертві шати.
Свинцеві хмари із небес
Січуться мрякою дрібною.
Й осінній день, рудий, мов пес,
Біжить по вулиці за мною.

* * *

Очей безбарвних далина.
Від холоду німіє тіло.
Скажи мені, чия вина,
Що ти так швидко пролетіло?
І де тепер знайти мені,
Збирати по якій краплині,
Барвисто-золотаві дні,
Замішані на сонця глині?
Долинами туман снує,
Йому у полі місця мало.
Ах, літо, літечко моє
Золою на долоні впало.

* * *

Як же воно так сталося?
Срібло на скроні впало,
Що не беріг – зосталося,
Чим дорожив – пропало.
Вицвіли сині очі,
Стали аж водянисті.
Бродять холодні ночі
По золотому листі.
Місяць, мов з міді литий,
Ледь пощербився скраю.
Тільки б не загубити
Того, що нині маю.

* * *

Перегіркну і переболію
На краю обриву всіх доріг.
Вже волосся схоже на завію,
Поріділо, як останній сніг.
Вицвіли на сонці очі сині,
Вистудили душу холоди.
Я, здається, примирився нині
З долею, яка права завжди.
Спалено усі мости навколо:
Ні в минуле і в майбутнє ні.
Сірий острів – порожньо і голо,
Гине човен мій на міліні.

* * *

В золотоосінь на рудім коні
В'їжджає вечір тихий і сонливий.
Заплівши травам пожовтілі гриви,
Вітри птахів гукають в вишині.
Іржаве сонце між гіллям беріз
Тримається ледь-ледь, аби не впасти.
Накине скоро небо плед зіркастий,
Верба у воду зронить срібло сліз.
В червоній сорочині тліє глід,
На землю клени кидають червінці.
Вузенька річка налила по вінця
Аж до нудоти присмаку боліт.

* * *

Порване вітром вітрило,
Кіль оголився, мов ріг.
Де тебе, друже, носило?
Скільки пройшов ти доріг?
Рифи, обмілини, скелі,
Штилі, тумани, шторми.
Бились вітри – менестрелі
В мокру обшивку грудьми.
Збігли літа за водою
У невідомі світи.
Як же ми схожі з тобою,
Наче б то рідні брати.

* * *

Я пташина мала
Все шукаю тепла,
Тут, далеко від рідного краю.
Та його все нема,
Незабаром зима,
Певно, скоро загинути маю.
Навкруги чужина,
Полинів сивина.
Пахне осінь так гірко і терпко.
Тіло сковує біль,
Сам не знаю, звідкіль
Він узявся важкий і нестерпний.
Скоро все це мине
І не буде мене,
За птахами у вирій полину.
Скину тугу з душі,
Жовтим листям віршів
Замету за собою стежину.

* * *

Горобиновими гронами
Догоряє листопад.
Ночі чорними воронами
Прилітають в чорний сад.
Чорне поле в чорнім мороці –
Ні проїхать, ні пройти.
Десь далеко, на околиці,
Блима вогник з темноти.
Там, за чорною фіранкою,
Знов мене ворожка жде.
Проведу я ніч з циганкою,
Поки сонце не зійде.
А як встане вранці сонечко
І мене покличе даль,
Я украду в неї донечку –
Горобинову печаль.

* * *

Прощай, поезіє, прощай.
Не треба строф так рвати віжки,
Здається, ми втомились вкрай,
Тож нині відпочиньмо трішки.
Судилось кожному із нас
Терпіти болі і наругу,
Але усе загоїв час,
Ти вибачай мені, як другу.
Можливо, у чужих віршах
Ми рим захопимося грою.
Я хочу, щоб твоя душа
Завжди лишалася зі мною.

ЗМІСТ

«Туман густою бородою...».....	3
«Закружляла осінь величава...».....	3
«Старенька фотографія в альбомі...».....	4
«Ах, ця ніч морозна і ясна...».....	4
«У багряницю вбраний ліс...».....	5
«Ці ягоди горобини...».....	5
«Мокре полотнище хмари...».....	6
«Вже зорі на вітрі сурмлять...».....	6
«Ой ви, коні, мої коні...».....	7
«В тім краю, де ми росли з тобою...».....	7
«На струнах вітру грає осінь...».....	8
«Листя кольорове...».....	8
«Сива, забута казка...».....	8
«Вже пізня осінь вогняним крилом...».....	9
«Останній сніг негадано, неждано...».....	9
«Вітер в яругах трубить...».....	10
«Як просто залишатися собою...».....	10
«Дрімають сни солом'яних дахів...».....	10
«Гойдається хмільна теплінь...».....	11
«Я сфінкс, я таїна таїн...».....	11
«За дощами згубились простори...».....	12
«Підперезали степ дороги...».....	12
«Цей вітер, що ти з ним подієш...».....	13
«В безкраях океану, десь на дні...».....	13
«Восени полини гірчать...».....	14
«В зеленій глибині лісів...».....	14
«В зелені пригорщі ялин...».....	15
«Вересень літо вицідив...».....	15
«Цвітом сипнули вишні...».....	16
«В долинах снів фіалки сині сплять...».....	16
«Де ти, миле літечко...».....	16
«Вишиваночку багряню...».....	17
«Моя ти мово, піснею сповита...».....	17
«Посеред широкої дороги...».....	18
«Холодно, сиро, незатишно...».....	18
«Скоро серпень сховає в торбину...».....	18
«Всихає старезна сосна...».....	19
«Золотіні, стільки золотіні...».....	19
«Тіло жде зі старістю побачення...».....	20
«Уже зоря пофарбувала ліс...».....	20
«В шумкій воді розвихрена весна...».....	20
«Сад, розхристаний на вітрах...».....	21
«Тихий день згорів до краю...».....	21
«Покинуте гніздо в безлистім гіллі...».....	22
«Дощик по калюжі...».....	22
Заєць.....	23
«Кричать сполохані сичі...».....	23

«Добро і зло завжди удвох...».....	24
«Острів Олени Святої...».....	24
«Вже за вікном панують холоди...».....	25
«На багаття метелик летить...».....	25
«З опалого листя тонесенький зошит...».....	26
«Ця безлика, сіра каламуть...».....	26
«Простір, промоклий до нитки...».....	26
«В сонному парку листя кружляє...».....	27
«Прийду до осені на прощу...».....	27
«Ще зранку дід косу клепас...».....	28
«Зерням упасти восени...».....	28
«Відшуміла червнева гроза...».....	28
«Писать вірші – нехитра справа...».....	29
«В русалок зелені очі...».....	29
«Розвішує осінь клейноди...».....	30
«У янгола очі печальні й сумні...».....	30
«Ці тумани мов сірі фіранки...».....	31
«Наїжились поля стернею...».....	31
«Не спить бідний, все гадає...».....	32
«Зима малює в профіль і анфас...».....	32
«Не спіши, мій вірний коню, не спіши...».....	33
«Блукає серпень скрізь повільним кроком...».....	33
«Ви себе нарекли панами...».....	33
«Вже сіна покосили...».....	34
«Полум'я свічки, жовтий метелик...».....	34
«Оці дощі не мають ліку...».....	35
«Край дороги дичка-абрикоса...».....	35
«Біля цвинтарної брами...».....	36
«В горобиновому намисті...».....	36
«Ах, як пахне татарське зілля...».....	37
«Пізнього цвіту запах дурманить...».....	37
«Старезний міст на сонці спину гріє...».....	37
«З дитинства нагукаю мрій...».....	38
«Журавель старий біля криниці...».....	38
«Весна зелено-рунна...».....	38
«Небо в ластовинні...».....	39
«Хмарку випрану набіло...».....	39
«Мереживо слідів на снігу білизні...».....	40
«Цей пізній сніг, в очах до болю біло...».....	40
«Сірі тіні дягли на подвір'я...».....	41
«Глухий, облізлий, вже й зубів немає...».....	41
«Природа вже віщує прохолоду...».....	42
«Закружляла віхола...».....	42
«Ледве сонце небо пофарбує...».....	43
«Море неба із хвилями хмар...».....	44
«Все минуше в цьому світі...».....	44
«Вітер золотого з лип обтрусив...».....	45
«Збиваю роси так необережно...».....	45
«Небес ультрамарин...».....	46

«Цей серпень, кетяги зірок...».....	46
«Голуба далечінь аж п'янить...».....	47
«Ах, ця осінь рудокоса...».....	47
«Напевно, літо хтось украв...».....	48
«Іще бджола над квіткою кружля...».....	48
«Дрімає день в намісті глodu...».....	49
«Догоріли короткі дні...».....	49
«Це не сивина, мій друже, ні...».....	50
«Відпалала і відгоробіла...».....	50
«Бродять душі померлих квіток...».....	50
«Скажіть, чого бродязі треба...».....	51
«На землю мокру, почорнілу...».....	51
«Полечу сіренькою пташиною...».....	52
«Вкотре клени в полум'ї холоднім...».....	52
«Мені б в минуле утекти...».....	52
«Я трава, я гіркий полин...».....	53
«Сипнула горобина градом...».....	53
«Синій серпень, імла золотава...».....	54
«Ще на травах скошених полежать...».....	54
«Мені б на мить вернутися в дитинство, ...».....	55
«Замела хурделиця...».....	55
«Насниє мені, моя стара хатино...».....	56
«Літечка немає...».....	56
«Квітки зів'яли на початку літа...».....	57
«Я в ті краї не повернусь ніколи...».....	57
«Весна постукала у двері...».....	58
«В тім краю, де йшли рясні дощі...».....	58
«М'ята і меліса...».....	59
«Цей падолист, нема йому кінця...».....	59
«В краю вітрів і тернику...».....	60
«Синь зарясніла розмаєм...».....	60
Краплі зі стріхи.....	61
«На стрункій березі чага ...».....	62
«Вже літо подалося за моря...».....	63
«По росі ногами босими ...».....	63
«Білі хмари, як білі воли...».....	63
«Дерева – стокрилі птахи...».....	64
«Осик осоння, осінь синя...».....	64
«Край старого похилого тину...».....	65
«Пахнуть висі птахами дикими...».....	65
«Ви – гниль під копитом...».....	66
«В листожарі лісів...».....	66
«Захлинулися дні потічками...».....	67
«Я сон-трава, я сива-сива...».....	67
«Неба синій ситець...».....	68
«Злодій-час усе у мене вкрав...».....	68
«Вересень літо зборов...».....	69
«До чужого, забутого краю...».....	69
«Мій пралісе, тебе уже немає...».....	70

«Ранок насуплює брови...».....	70
«Місячна підкова...».....	71
«Листочку мій, ти зовсім помарнів...».....	71
«Перед вітром чванилась жоржина...».....	72
«Відлітають птахи в далечінь голубу, невідому...».....	72
«Подаруй мені бабине літо...».....	73
«Ніч сотала вологу пільму...».....	73
«Короткий день дощами відридав...».....	74
«Вмирало літо...».....	74
«Маленьке гніздечко в міжвітті...».....	75
«Я, звичайний подорожній...».....	75
«Впаду обличчям у долоні...».....	76
«Зорі жовто-червоні...».....	76
«Вітер вигнув місяця...».....	77
«Зі сліз дощу зроблю намисто...».....	77
«Безлисті крони лип крислатих...».....	78
«Кому вони потрібні, ці пісні...».....	78
«Фарбує жовтень листя на дубах...».....	79
«Далечінь крилата...».....	79
«Уже дзвенить в садах осине свято...».....	80
«Літо зеленокосе...».....	80
«Туди, туди де сива давнина...».....	81
«У широкому степу за селом...».....	81
«Отави в копицях...».....	82
«В серпня на долоні...».....	82
«Покинута хатина, чорні стіни...».....	83
«Заплаканих вікон печаль...».....	83
«Листок, єдиний на гіллі...».....	84
«В далеку гавань, на вітрилах снів...».....	84
«Вересень синій, зарошений...».....	85
«Солодких яблук град...».....	85
«Короткий день згорів до краю...».....	85
«У тих краях, де завжди була ти...».....	86
«Відболію й травною стану...».....	86
«У горобини, поміж вітами...».....	86
«Цей тихий дощ по жовтім листі...».....	87
«Осколки сонця в скельцях плес...».....	87
«Щогли поламаной роги...».....	88
«Шурхіт листя під ногами...».....	88
«Коли загляне старість в очі...».....	89
«Стікає сонце в келих дня...».....	89
«Вони над тобою глузують...».....	89
«Сховався вітер в кронах лип...».....	90
«Неквапно утікає ранок...».....	90
«Ми Інь та Янь...».....	91
«Я змарнілий листок...».....	91
«Маленька Батьківщина десь аж там...».....	92
«Білі вишні і біла хата, ...».....	92
«Мені ще сняться сні лісів зелені...».....	93

«Холодний дощ по шибках вибиває...».....	93
«У жорнах часу меляться віки...».....	93
«Яка п'яťма! Ну що за ніч сьогодні...».....	94
«Чому не спиш, зітхаєш так чого...».....	94
Галюцинація.....	95
«Ця позолота кленів аж багряна...».....	95
«Короткий день вихлопує теплінь...».....	96
«Гряде епоха розбрату і чвар...».....	96
«Ах, зоревій, зоревій...».....	96
«Не плач дитино, сльози по краплині...».....	97
«Гримить ланцюг, сочиться з рани кров...».....	97
«Коли злодій прийде до влади...».....	98
«Повітря від вологи аж густе...».....	98
«Раби рабів, бездарні діти...».....	98
«Вже збиратись пора додому...».....	99
«Скелі, немов титани...».....	99
«Примара-ніч, як холодно сьогодні...».....	99
«На берегах старого Інгульця...».....	100
«Наримую я літа трішки...».....	100
«Душе моя, чому на самоті...».....	101
«Під подушку сховавши ніч...».....	101
«Повітря напоїли полини...».....	102
«Скрипить, гримить віз рабства по Землі...».....	102
«Над обривом вітер терен обривав...».....	103
«Заграла ніч на клавесині...».....	103
«Загубитись в лісах, на зеленому мосі поспати...».....	103
«На тій війні, де я не був колись...».....	104
«Ніч ховала зірки в колодязі, ...».....	104
«Тепле літо з присмаком левкою...».....	104
«Білої ночі вуаль...».....	105
«В час весняних злив...».....	105
«Старенька хата, скособочена...».....	105
«Сипнув Чумацький Шлях зірками...».....	106
«Поезіє моя, не знаю й сам, коли...».....	106
«Ти приходиш під ранок до мене...».....	106
«Не скінчаться, либонь, дощі...».....	107
«Житнє поле стерегли волошки...».....	107
«Листя пожовкле у сінях...».....	108
«Спи, засинай, блакитноокий хлопчику...».....	108
«Готуй набой про запас...».....	109
«Біль спорожнілих ланів...».....	109
«Дощами і росою край пропах...».....	109
«Вітер листя обірвав лихий...».....	110
«Цей кришталевий цвіт на змерзлому вікні...».....	110
«Моя неопалима купина...».....	110
«Виплакалась осінь у поділ...».....	111
«Борись, душе, з неправдою, борись...».....	111
«Літа, літа, агов, куди ви...».....	111
Побіліло усе навкруги...».....	112

«Все життя проблеми і турботи...».....	112
«Літо бабине закружляло...».....	113
«Сірий дощ полянами пропах...».....	113
«П'ярко пахне грибами ліс...».....	113
«Повернутись до лісу правічного...».....	114
«Здається, осінь утікає...».....	114
«Коні хропуть у шорах...».....	114
«Звідкіль це все і хто такі є ми...».....	115
«Я нині став, немов осінній сад...».....	115
«Не має час ні крил, а ні коліс...».....	116
«Мені сьогодні дивний сон приснився...».....	116
«Ще з дитинства був невдахою...».....	117
«Запах яблук в густому повітрі...».....	117
«Сирої ночі темні згустки...».....	118
«Плетуть вітри вінки з цикорію...».....	118
«Відтерплю, відплачу, відболію...».....	118
«Як дерево черлене листя ронить...».....	119
«Писарчуків бездарних вірші бідні...».....	119
«По степах розлетілися милі...».....	119
«Гойдається розвеснена теплинь...».....	120
«Знайди мене, поклич мене назад...».....	120
«За вікнами сніги й морози навісні...».....	121
«Купас річка синь небесну...».....	121
«Де ти нині є і що з тобою...».....	121
«Дивна думка мене тривожить...».....	122
«Сорочини берізок струнких...».....	122
«Місяць вигнув спинку...».....	123
«Весна, весна, чому ж така гірка...».....	123
«Шибки вікон замурзані...».....	124
«Як холодно в цій сірій самотині...».....	124
«Знову місяць в білій кожушині...».....	124
«В правічному лісі хатина стара...».....	125
«Під неба голубим вітрилом...».....	125
«Рве вітер хуртовини віжки...».....	126
«Колисаються сні у міжвітті лісів...».....	126
«Заверсніли висі променисті...».....	127
«П'є квітень голубінь бузкову...».....	127
«Ну, ось і все, нема нічого...».....	127
«Скажи мені, душе моя...».....	128
«Заглянь в глибинну суть речей...».....	128
Твоїх очей блакить осіння...».....	129
«Я з лісу і туди вернуся...».....	129
«Вона іде хмільна і босам...».....	130
«Уламки слів, обривки фраз...».....	130
Ну ось і все, снігів немає...».....	131
Жила душа в хатині з тіла...».....	131
Не знайти в полях волошок нині...».....	131
«Швидко закінчилось літо...».....	132
«Завесніли розвихрені висі...».....	132
«Восени дощі жовтіють теж...».....	133

Вереснева колиска

«Пізня осінь стоїть за порогом...»	133
«День відплакав, відшумів дощами...»	134
«Дні кружляють, немов каруселі...»	134
«Бродить садами жовтень...»	135
«Раб, від раба народжений в неволі...»	135
«Рожевокрилі хмари аж рояться...»	136
«Життя, як час, відрізок, де сплелися...»	136
«Дош цілу ніч на жовтій черепиці...»	137
«Устану вранці й піду до криниці...»	137
«День короткий пропах полинами...»	137
«Я правда, я гірка-гірка...»	138
«Здається, я з душою не в ладу...»	138
«Куди не глянь, вирує скрізь вода...»	139
«Чаклунко ночі, зіронько моя...»	139
«Поезія зими з метаморфоз...»	140
«У ранку серце росяне...»	140
«Як пізня осінь скине жовті шати...»	141
«Поезією хтось тебе нарік...»	141
«Ну, що за гра? Ні шахи тут, ні карти...»	142
«Шукати долі, де її знайти...»	142
«Там, коло лісу, на горбочку...»	143
«В обіймах вітру тліє ніч осіння...»	143
«В жорстокім світі, де чимало бід...»	144
«Ах, як шкода: в безмежжі океану...»	144
«У весни зелені коси трав...»	145
«Закутаюсь вітрилом вітру...»	145
«Колись давно, була лиха година...»	146
«Обведене під циркуль неба коло...»	147
«Врятуй себе, яви нам диво...»	147
«Із весни виростає літо...»	147
«В безодню часу дні завжди біжать...»	148
«Як листопад повіє холодами...»	148
«Кружляють дні в калейдоскопі літ...»	149
«Я совість, я живу в однім тобі...»	149
«Стріляє небо у мої долоні...»	151
«Пірнає день під жовті парасолі...»	151
«Знайди мене, відчуй мене колисьм...»	151
«Мов на картинах Гойї...»	152
«Окрайцем сонця намалюєш вечір...»	152
«Грошей у тебе є багато...»	153
«Так холодно й незатишно мені...»	153
«Мчався вітер навання...»	154
«Я нині сам з собою віч-на-віч...»	154
«Життя лише для вічності хвилини...»	155
«Вже осінь примостилась на порозі...»	155
«Агов, ви де, куди поділись нині...»	156
«Я дні свої рахую по хвилині...»	156
«Не витримаю, зникну, як вода...»	157
«Турбуємо і небеса, і води...»	157
«Загубилася ніч у вибоїнах...»	158

«Вологи напилися стріхи...».....	158
«Не нарікай на долю, друже мій...».....	159
«Малпою день зеленим олівцем...».....	159
«Мітлою сонця позмітаю ніч...».....	160
«Улітку стиглі грози аж гудуть...».....	160
«Дзвенять в мені оті осінні дзвони...».....	161
«Як втихне шторм і крики чайок...».....	161
«Забудуся, візьму за руку долю...».....	162
«Я знаю, ми з тобою нині є...».....	162
«Умію трави краплями зірок...».....	163
«Живем у вік прозрінь і темноти...».....	163
«Степами ген біжать сліди підків...».....	164
«Що нам поразки гіркім...».....	164
«Холодна ніч пронизує дощем...».....	165
«Поезії хмільний отой настій...».....	165
«Незатишно і холодно в хатині...».....	166
«В моїй душі нерв, як струна, дзвенить...».....	166
«Увечері червоній сонця пиці...».....	167
«Ночей у лабіринтах, як в печерах...».....	167
«Крізь покручі і терники колочі...».....	168
«На спогади роздерті ночі темні...».....	168
«Торкаюся рукою самоти...».....	169
«Я краплина дощу...».....	169
«Сховався би під пиши парасолі...».....	170
«Чи то був сон, чи може то обман...».....	170
«Сипле небо зірками рясними...».....	171
«Чіпляє осінь жовті прапори...».....	171
«Порину у минуле з головою...».....	172
«П'ю серед ночі зір густий настій...».....	172
«Жовтого листя гора...».....	173
«Дивний вірш на паперу листі...».....	173
«Слова, що й досі береже пергамент...».....	174
«О, як же довго спала ти в мені...».....	174
«Печуть мені слова ці, як огонь...».....	175
«Вплету у рими почуттів квітки...».....	175
«Ну ось, душе, ми вдвох з тобою лиш...».....	176
«Травою поросло вже їхнє дно...».....	176
«Нарву сьогодні листя і квіток...».....	177
«Я ваш Творець, я вічно всюдисущий...».....	177
«У річки кров прозоро-голуба...».....	178
«По лабіринтах вічності блукаю...».....	178
«Видзвонюють вітри у листя дзвони...».....	179
«Скляниста глибочінь не має дна...».....	179
«Стріляю в осінь із рушниць ночі...».....	180
«Цей світ із недомовок і дрібниць...».....	180
«Бездонна ніч перекидає міст...».....	181
«Як довго не приходив я сюди...».....	181
«Як ночі гублять мороки густі...».....	182
«Нащо, скажіть, вам пиши ті палати...».....	182
«Блукає вересень Парижем...».....	183

Вереснева колиска

«О, як же нам важко тепер...».....	183
«Зтліває осінь у Волосожарі...».....	184
«У пригорщах тримаю рій зірок...».....	184
«Я нині вкотре сторінки гортаю...».....	185
«Осіння ніч горить на вітрі...».....	185
«Пірнаю в пам'ять, аж на саме дно...».....	186
«Забудуся чи то засну, не знаю...».....	186
«На тротуарі листя догоря...».....	187
«Ночі немає кінця...».....	187
«Стриножу вітра і припну в степу...».....	188
«Закуталася ніч у зірну шаль, ...».....	188
«Зустрілися на перехресті вдвох...».....	188
«О, як нам часто хочеться уваги...».....	189
«Згубився червень у зеленім літі...».....	189
«Дерева одяглися в барвисті гами...».....	190
«Сум спорожнілих піль...».....	190
«Чомусь на тебе боляче дивитись...».....	191
«Ночами в снах ловлю перлини зір...».....	191
«Капає стиглий глід...».....	192
«Віки дзвонили в стопудові дзвони...».....	192
«Стискаю вічність в лещатах долонь...».....	193
«Зшиваю дні і роки у віки...».....	193
«Здається, день кривавий догорів...».....	193
«Спи, засинай, зернована душе...».....	194
«Фантазія містифікацій...».....	194
«Світів примарних круглі дзеркала...».....	195
«В обойму часу вічність вклала дні...».....	195
«Навколо засивіли полини...».....	196
«Стискаю час, згортаю простір вдвоє...».....	196
«Як мало вас, як дуже мало вас...».....	197
«Вертаюся в минуле кризь літа...».....	197
«Творю для себе незбагненний світ...».....	198
«В обіймах ночі помирає день...».....	198
«В холоднім небі пишем тіні ми...».....	199
«Дощами налилася сіра даль...».....	199
«Останні квіти терпко пахнуть літом...».....	200
«Лиши мені на спомин синь небес...».....	200
«Розвіялося слово, наче дим...».....	201
«За сірою дощів межею...».....	201
«Весна мов обірвалася в мені...».....	202
«Наловлю блакиті повні жмені...».....	202
«Черлене листя пада на стежки...».....	203
«Тисячоліття крові і наруг...».....	203
«Вздовж берега, з води хрумкі бляшки...».....	204
«Кризь вушко голки Космос пропихаю...».....	204
«У присмаку холодної сльози...».....	205
«Мені тепер до тебе не дійти...».....	205
«Спочинь, душе, сьогодні ми одні...».....	206
«Куди ви ділись, де ви всі тепер...».....	206
«Малюєм щедро долю олівцем...».....	207

Ліценюк Григорій Васильович, народився 27 листопада 1956 року в Тернопільській області на хуторі поблизу селища Вишнівець, що розкинулось на мальовничих берегах річки Горинь.

Згодом батьки переїхали на Миколаївщину, де пройшли його дитинство та юність. З 1979 року проживає у селищі Петровому на Кіровоградщині. Працював художником-оформлювачем. Згодом водолазом на рятувальній станції. Нині працює егерем у Петрівському УТМР.

«Вереснева колиска» – третя збірка автора.